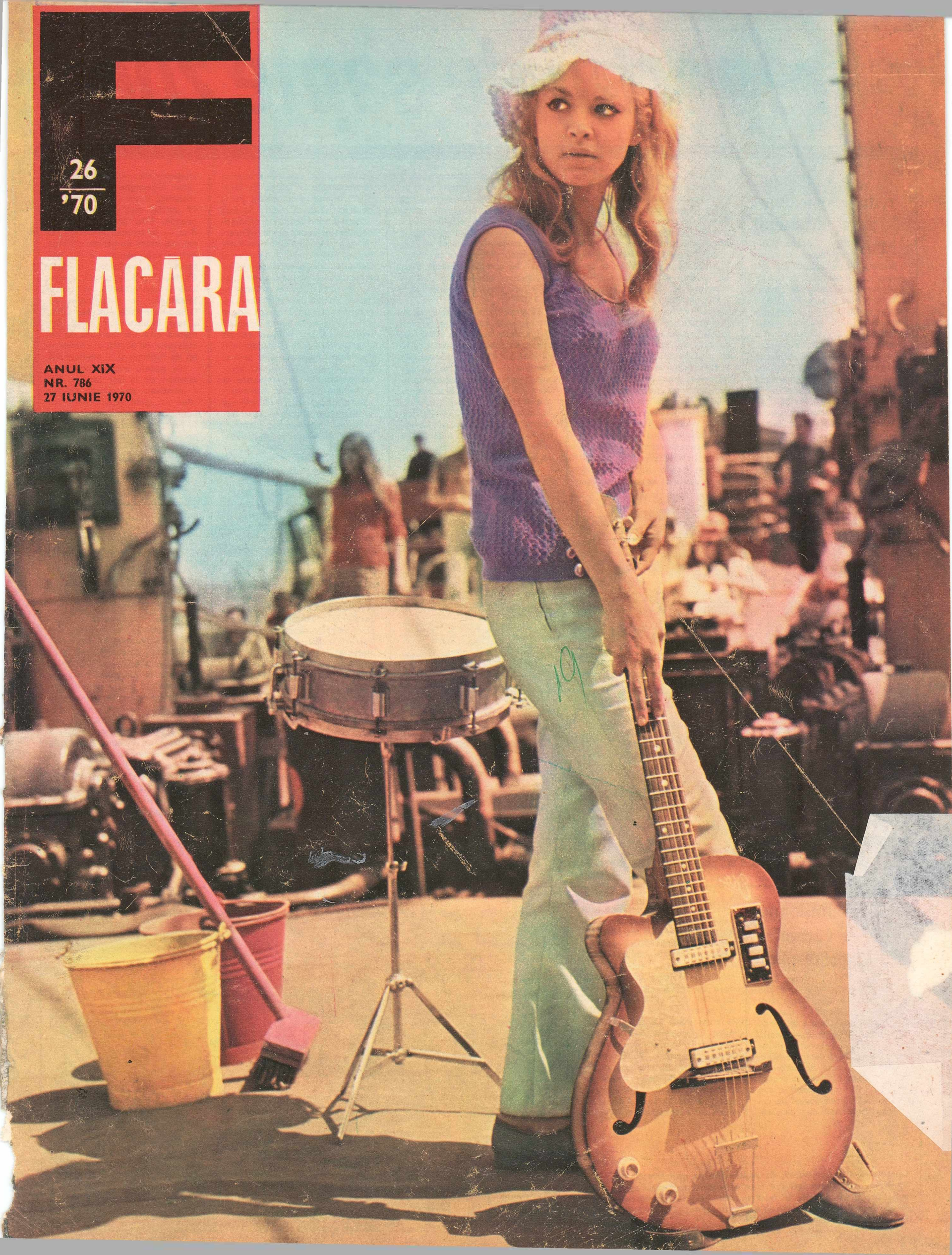

26
'70

FLACĂRA

ANUL XIX
NR. 786
27 Iunie 1970

reportaj de sapte zile

„vulcan” reduce consumul de metal

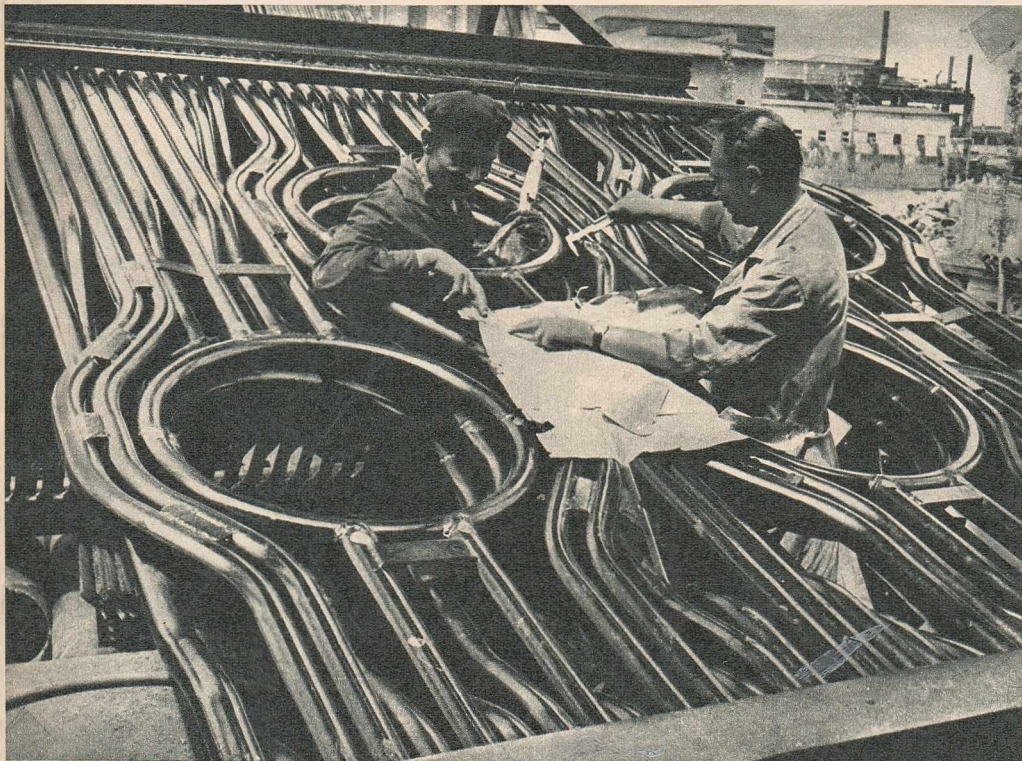
Una dintre preocupările constante ale colectivului uzinei «Vulcan» este și reducerea consumurilor de metal. E de înțeles o asemenea preocupare. Întreprinderea bucureșteană fabrică cazane energetice de diverse tipuri, unele de-a dreptul uriașe, în componența cărora intră o cantitate foarte mare de metal. A reduce consumul de metal la majoritatea tipurilor de cazane aflate în fabricație înseamnă, la nivelul întregii uzine, realizarea de economii cifrate la mii de tone. La serviciul Norme Consum Realizări din cadrul uzinei, inginerul Ilie Năcuță ne-a arătat principalele căi de obținere a reducerii consumului de metal. În primul rând, este vorba de reproiectarea unor subsansambluri de caza-

ne. Numai prin reproiectarea supraîncălzitorului de la cazanul de 120 t abur/oră, de pildă, se obțin 15 tone economii de metal pentru fiecare asemenea agregat. Iar prin reproiectarea și tipizarea filtrelor ionice, natriu-cationice și de limpezire vor «deveni disponibile» peste 300 tone de metal. O altă sursă menită să reducă consumurile specifice este cea legată de îmbunătățirile tehnologice. Reducerea adausurilor de prelucrare, extinderea planurilor de croire etc. au concurat și concură la obținerea în acest an a altor 336 tone de metal. În fine, măsurile tehnico-organizatorice, menite să ducă la cât mai judicioasă gospodărire a metalului (recuperări de deșeuri, întărirea exigenței la acordarea derogărilor de materiale etc.), vor permite, până la finele anului, recuperarea altor 386 tone de metal. «Scăderea în greutate» a unor cazane, diminuare care n-a dus însă și la slăbirea forței

lor — performanță de care colectivul uzinei bucureștene este pe drept cuvânt mândru — este una dintre consecințele permanentei preocupări de a economisi cât mai mult metal. Dacă mai înainte un cazan de 3 Gcal. cântărea 21 t, în prezent el cântărește numai 15 t. Iar greutatea altui uriaș energetic, cazanul de 140 t abur/oră, a scăzut de la 1 906 t la 1 877 t.

Să sintetizăm precizând că pe întreg acest an uzina «Vulcan» și-a propus realizarea unor reduceri de consum de metal ce se cifrează la 1 494 t (față de normele planificate), la care se adaugă angajamentul de a suplimenta această cifră cu încă 300 t, și vom conveni că și în acest domeniu, de mare importanță, de altfel, eforturile și preocupările colectivului mării întreprinderi sînt în concordanță cu prestigiul său, de mult stabilit și recunoscut.

H. MIHAI

realizarea lor, s-au ținut adunări în toate cele 17 fabrici de cărămidă, luîndu-se cu același prilej hotărîri ferme. Paralel au fost luate și o serie de măsuri tehnico-organizatorice atît de către Direcția generală Construcții-montaj de pe lângă Consiliul popular al Capitalei, de care depinde întreprinderea «7 Noiembrie», cît și de către fiecare unitate în parte. Astfel, fabricile care lucrează în trecut într-un singur schimb lucrează acum în două; s-au mecanizat într-un tempo alegro-vivace o serie de operații de manipulare a materiei prime, scurtîndu-se astfel timpul alocat procesului de fabricație și obținîndu-se un spor al producției cu 20 la sută; s-au înființat ad-hoc niște cuptoare noi, așa-numitele cuptoare semistabile, în care se vor arde cantitățile de cărămidă ce nu mai încep în cuptoarele obișnuite.

Acțiunea se desfășoară din plin. Rezultatele de pînă acum — ne împărtășește tov. Teodor Vlase, secretarul comitetului de partid pe întreprindere — pot fi apreciate ca pozitive. Cele 17 fabrici de cărămidă — ne spune d-sa — produc zilnic azi între 750 000 și 800 000 de cărămizi față de 550 000 sau 625 000, cît produceau zilnic anul trecut. Lucrîndu-se suplimentar într-o duminică (urmează și altele), s-au produs 300 000 de cărămizi și 3 000 de plăci pentru sobe de teracotă (întrucît au fost distruse și foarte multe asemenea sobe în zonele inundate) — toate aceste materiale de construcții fiind destinate (gratuit) județelor calamitate. De altfel, primele rezultate ale activității desfășurate în cele 17 unități ale întreprinderii pot fi concretizate și în cîteva cifre. În luna mai, de pildă, s-au realizat 675 000 de cărămizi finite peste plan și 4 000 000 cărămizi crude, iar după calculele preliminare se prevede că la sfîrșitul semestrului întîi al anului, adică peste două-trei zile, întreprinderea să înregistreze o depășire a planului cu 3 000 000 cărămizi finite și 12 000 000 cărămizi crude. Pentru ca lucrurile să meargă tot timpul bine — ne asigură

președintele sindicatului, tov. Nicolae Gheorghe — întrecerea socialistă între colectivele celor 17 unități este urmărită îndeaproape. Pînă acum — adaugă d-sa — în fruntea întrecerii, cu cel mai mare număr de cărămizi livrate suplimentar, se află unitatea 1 (bd. Ion Șulea) și unitățile 15, 16, 19 și 6. Totodată pentru a se urmări nu numai cantitatea produselor, ci și calitatea lor, la fiecare unitate a întreprinderii a fost împuternicit să sprijine munca cîte un membru al comitetului de partid, al comitetului de direcție și al sindicatului.

Nu putem încheia aceste însemnări de la fața locului, fără a menționa contribuția ce și-o aduc aici, prin muncă patriotică, numeroase echipe de muncitori și funcționari de cu totul alte profesii (între 500 și 700 de oameni zilnic) la realizarea de milioane de cărămizi în plus.

F. URSEANU

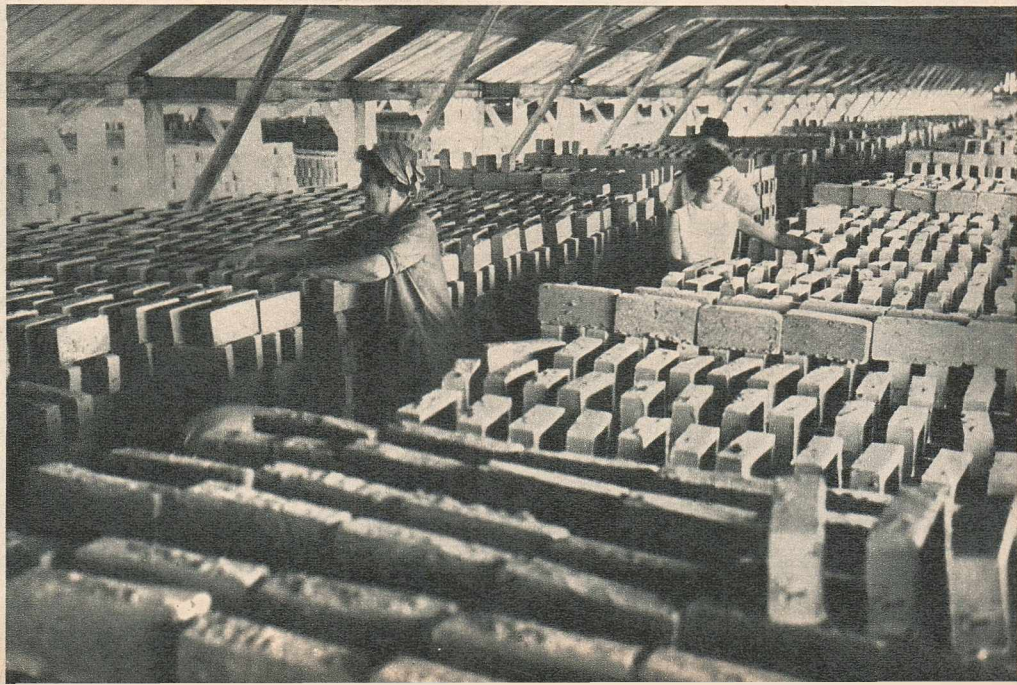
secerișul în actualitate

Apărate cu dirzenie și îngrijite, grînele au dat în pîrgă. Din cele aproape două milioane hectare însămișate anul acesta cu grîu și seară, peste 100 000 ha sînt parțial pierdute din cauza inundațiilor, motiv pentru care sînt în curs de reinsămînțare cu porumb din soiurile extratimpurii. În același timp, în aceste zile, putem afirma că marea bătălie a secerișului a început. Lucrătorii din întreprinderile agricole de stat și cooperatorii ajutați de mecanizatori sînt preocupați de obținerea de recolte suplimentare care să înlocuiască cantitățile de cereale distruse de năvala apelor. În acest scop, Ministerul Agriculturii și Silviculturii a asigurat o bază tehnică bine pusă la punct: 39 000 combine pentru cereale păioase, 12 000 freze de

milioane de cărămizi peste plan

Prozaicele cărămizi sînt din nou la ordinea zilei. Unde oare nu-i nevoie azi de ele? În Capitală se construiesc în acest an peste 20 000 de apartamente; se înalță zeci de noi hale și construcții industriale. În afară de toate acestea, cărămida este deosebit de utilă în vasta acțiune de reconstrucție ce se desfășoară la ora aceasta în județele lovite de calamități. Cum stăm deci cu cără-

mida? În București, marele furnizor al acestui prețios material de construcție este întreprinderea «7 Noiembrie» cu cele 17 fabrici ale sale. La începutul anului colectivul ei (aproape 2 000 de salariați) își luase angajamentul de a da peste cele 124 000 000 cărămizi, cît îi era fixat prin planul de stat, un plus de 11 000 000. În total deci 135 000 000 cărămizi. Calamitățile abătute asupra țării în luna mai au îndemnat același colectiv — după cum ne declară tov. Gh. Udrescu, directorul întreprinderii — să-și suplimenteze angajamentele cu alte milioane de cărămizi, destinate exclusiv reconstrucției. Pentru

Colectivul întreprinderii de materiale de construcție «7 Noiembrie» din București și-a luat angajamentul să-și sporească substanțial producția. În felul acesta sprijină și prin milioane de cărămizi în plus acțiunea de reconstrucție ce se desfășoară în județele lovite de calamități.

În cursul acestei săptămâni, președintele Consiliului de Miniștri al Republicii Socialiste România, Ion Gheorghe Maurer, a făcut o vizită oficială în Republica Federală a Germaniei, la invitația cancelarului federal Willy Brandt. Înscriindu-se în seria întâlnirilor dintre factori politici de răspundere ai celor două țări, vizita șefului guvernului român în Republica Federală a Germaniei a prilejuit o trecere în revistă a dezvoltării multilaterale a relațiilor dintre cele două țări de-a lungul celor trei ani de la stabilirea legăturilor diplomatice, precum și a posibilităților ce se deschid pentru extinderea continuă a colaborării reciproc avantajoase. Schimbul de păreri avut într-o serie de probleme ale actualității internaționale — deși punctele de vedere ale celor două părți diferă asupra unora dintre aceste probleme — s-a dovedit util pentru o mai bună cunoaștere și înțelegere reciprocă, slujind atit ambelor țări cât și cauzei generale a instaurării unui climat de colaborare, progres și pace pe continentul european și în lume.

balotat paie, un număr sporit de mijloace de transport, unele utilaje fiind din tipurile moderne intrate în dotare recent.

Alături de baza tehnică, buna organizare a muncii asigură succesul secerișului. S-au pus la punct tehnologii noi, în flux continuu, s-au instruit echipele specializate, s-au pregătit spațiile de depozitare etc. Se preconizează ca, în întreprinderile agricole de stat, cerealele păioase să fie recoltate în 8-10 zile. Într-un ritm accelerat se vor desfășura lucrările de recoltare și în cooperativele agricole de producție, dat fiind gradul înalt de dotare tehnică a întreprinderilor de mecanizare a agriculturii: combine autopropulsate de mare capacitate, tractoare și remorci etc.

Comisii speciale verifică în fiecare unitate modul cum au fost reparate utilajele, mijloacele de transport etc. Un bun exemplu în acest sens ni-l oferă activitatea

I.M.A.-Ciulnița, Slobozia, Agiea, Topraisar, Mărăcineni, Castelu, Segarcea etc. unde s-a acordat o deosebită atenție calității reparațiilor și buneii pregătiri a secerișului. În unele întreprinderi de mecanizare, cum sînt cele din județele Alba, Buzău, Sibiu etc., s-au constatat deficiențe, dar s-a dispus executarea remedierilor în timp util.

Paralel cu secerișul se execută pregătirea terenului în vederea însămînțării culturilor duble. Se preconizează însămînțarea a 1 200 000 ha culturi duble: de furaje, fasole, porumb pentru boabe etc. Lucrătorii ogoarelor depun în aceste zile eforturi sporite pentru obținerea de recolte maxime, în vederea acoperirii deficitului zonelor calamitate, pentru livrarea suplimentară la fondul central al statului a unor cantități sporite de cereale.

G. STOICOVICI

cînd există inițiativă

Una dintre importante sarcini trasate de partid în vederea dezbaterei și îmbunătățirii prevederilor planului pe 1971 și a planului cincinal 1971-1975 constă în reducerea importurilor de materii prime, materiale și piese de schimb, prin înlocuirea lor cu produse similare ale industriei românești. În îndeplinirea acestor sarcini, colectivul întreprinderii «Electrotehnica» din București a avut mai multe inițiative. Astfel, pentru tablourile de

comandă construite în această întreprindere se importau transformatoare de măsură. Luînd legătura cu specialiștii de la uzinele «Electroputere» din Craiova s-a asigurat aprovizionarea cu asemenea transformatoare din producția uzinelor craiovene, realizîndu-se economii de 100 000 lei-valută anual. Pentru redresorii cu siliciu produși la «Electrotehnica» se importau anual mari cantități de diode; începînd din 1971, aceste importuri vor fi suprimate, redresorii urmînd a fi echipați cu diode produse în țară, aceasta ducînd la economisirea a 800 000 pînă la 1 milion lei anual. De notat că specialiștii de

la «Electrotehnica» au constatat corespondența calitativă deplină a acestor două produse românești, în raport cu cele pînă acum importate.

Întreprinderea bucureșteană va mai realiza și alte importante economii valutare, folosînd o serie de aparate de măsurat, întrepruptoare, piese radio, semiconductoare etc., produse de industria românească, în locul celor care pînă acum se importau.

V. SAVIN

cadre pentru viitorul cincinal

Comitetul de Stat al Planificării, Ministerul Muncii și Ministerul Învățămîntului, în colaborare cu alte instituții centrale elaborează, în prezent, un vast program de pregătire a cadrelor, care vor contribui prin activitatea lor la îndeplinirea sarcinilor ce decurg din Directivele Congresului al X-lea al P.C.R.

Impetuoașa dezvoltare a economiei prevăzută pentru viitorul plan cincinal implică o creștere pe măsură a nivelului cunoștințelor tehnico-profesionale. Această cerință se reflectă, printre altele, în ponderea pe care o vor deține, în anii următori, muncitorii calificați prin școli. Iată, bunăoară, în industriile electrotehnice și electronice, a energiei electrice și termice, chimice și în activitatea de construcții-montaj programul în curs de elaborare, prevede pentru 1975

dublarea numărului muncitorilor calificați prin absolvirea cursurilor învățămîntului profesional.

Urmare a experienței și studiilor judicioase a necesităților de perspectivă, o atenție deosebită se acordă îmbunătățirii raportului dintre cadrele cu pregătire superioară și cele cu pregătire medie (știut fiind că, nu rareori, absolvenții unei facultăți prestau operații de competență unui tehnician). Astfel, pe lângă liceele de specialitate — tehnice și economice — existente, începînd cu anul școlar 1970-1971, vor funcționa alte 11 noi licee, care vor pregăti specialiști pentru industria lemnului, construcții, îmbunătățiri funciare etc.

Proiectul general pentru planul de școlarizare pe perioada 1970-1980 are, de asemenea, în vedere extinderea unor domenii noi cum sînt energia nucleară, tehnica de calcul, electronica industrială, precum și a unor ramuri care vor cunoaște o dezvoltare accelerată: industria electrotehnică, automatică, producția de utilaje tehnologice, specializate, mecanica fină etc.

Noi secții vor funcționa, începînd cu viitorul an universitar, pe lângă unele institute de învățămînt tehnic, secții menite să pregătească specialiști (ingineri și subingineri) în ramuri sau în domenii, care solicită un surplus de cadre cu pregătire superioară. Programul de pregătire a cadrelor pentru anii cincinalului și de perspectivă urmărește o mai eficientă cuprindere a tineretului în diferite forme de învățămînt și, respectiv, în activitatea productivă.

V. COSTEA

cu planul semestrial îndeplinit

Vineri, 19 iunie, constructorii Sistemului hidroenergetic și de navigație de la Porțile de Fier și-au îndeplinit sarcinile de plan pe primele șase luni ale anului. Pînă la 1 iulie se prevede realizarea a 60 la sută din angajamentele luate pe întreg anul 1970.

Cu 750 000 de ouă și 6 500 kg carne de pasăre va fi depășit planul semestrial al I.A.S. Avicola din Mintia. Pînă la finele lunii iunie colectivul acestei întreprinderi își va depăși planul valoric al producției marfă cu 1 250 000 lei.

Îndeplinind planul pe 6 luni cu 15 zile înainte de termen, forestierii din județul Neamț vor realiza suplimentar 35 000 000 lei la producția globală și 30 000 000 lei la producția-marfă.

Prima unitate de pe platforma Combinatului siderurgic Galați care și-a îndeplinit planul înainte de termen este Grupul IV șantier al întreprinderii de construcții montaje. Producția suplimentară care va fi realizată pînă la sfîrșitul lunii este estimată la 4 600 000 lei.

12 agregate de pompare a apei, 15 instalații pentru uscat cereale, precum și alte numeroase piese de schimb pentru mașinile agricole reprezintă depășiri ale planului pe șase luni — realizate de colectivul uzinei de reparații din Bals.

reportaj de sapte zile

COPERTA NOASTRĂ
Vacanță pe un vapor ca în filme, mai exact ca în filmul «Cinteele mării», coproducție româno-sovietică aflată în lucru, a cărei regie o semnează Francisc Munteanu.

Fotografie de A. MIHAILOPOL

Prezentarea artistică:
V. OLAC

FLACARA. Redacția: București, Piața Școlii 1, Sectorul 1. Căsuța poștală 41 12. Of. 33. Telefon 17.60.10 — int. 1744. TIPARUL executat la Combinatul poligrafic «Casa Școlii».

producție suplimentară la aceleași capacități

La chemarea organizațiilor de partid din uzină, muncitorii, inginerii și tehnicienii de la uzinele «Republica» au răspuns într-o unanimitate impresionantă de voioasă și dăruire, încadrându-se în acțiunea patriotică ce se desfășoară în întreaga țară pentru a da produse suplimentare, pentru a realiza în mod exemplar sarcinile de plan ce le revin. Acest efort general a făcut posibil ca angajamentul inițial — 940 tone la producția fizică — să fie ridicat la 2 000 de tone. După cum se vede, în ultimul an al cincinalului colectivul uzinei bucureștene își aduce o contribuție de seamă la marile realizări ale economiei noastre.

— Care sînt mijloacele prin care, cu aceleași utilaje și cu aceiași oameni, puteți să reali-

zați o producție suplimentară?

— După cum știți — ne spune tov. Florea Pătrașcu, secretarul comitetului de partid al uzinei — la noi se lucrează în trei schimburi, fără întrerupere, chiar și duminică. După cum vedeți, timpul de funcționare a utilajelor este de 24 ore din 24. Deci, pentru a obține produse suplimentare, noi ne-am îndreptat atenția în primul rînd spre folosirea din plin a timpului și a capacității de producție prin îmbunătățirea aprovizionării agregatelor, a eliminării opririlor mecanice, electrice sau hidraulice, executînd printre altele reviziile săptămîniale cu deosebită atenție. Aceste măsuri s-au dovedit eficiente. De pildă, la laminorul 3, indicele extensiv a crescut, față de începutul acestui an, de la 80 la sută ore de funcționare la 84,95 la sută. Acest lucru se concretizează prin depășirea cu mult a mediei obișnuite a producției pe schimb. Dacă la începutul anului se obținea o producție de 58-60 tone pe schimb, acum se obțin în medie între 62-64 tone produse.

Asemenea rezultate se întîlnesc la majoritatea sectoarelor productive fără a fi nevoie de nici o investiție, fără a mări numărul de oameni, sau al capacităților de producție. Într-o brigadă a laminorului I sau II, pentru a da un nou exemplu, se realizau mai înainte, în medie, 700-720 bucăți țevă pe schimb, în prezent media situîndu-se între 730-740 bucăți.

*

Dacă e adevărat — și realitatea nu poate fi dezmințită — că valoarea omului este dată de faptele sale, atunci colectivele de muncitori, tehnicieni și ingineri de la uzinele «Republica» sînt oameni de milioane. Pentru că nu numai planurile curente ale producției ating cifre impresionante, ci și angajamentele suplimentare pe care și le-au luat. Ceva mai mult, cu puțin timp în urmă s-a hotărît o suplimentare a angajamentului inițial cu încă 5 milioane lei la producția-marfă.

Petre ANGHEL

în pregătirea unor importante dezbateri

Vara — sanie, iarna — car e o expresie a înțelepciunii populare de mult verificată prin practică. Ea se aplică la toate nivelurile pînă la cel al economiei naționale în ansamblul ei. Iată de ce oamenii muncii din întreaga țară, indiferent de sectorul de activitate căruia îi aparțin, se pregătesc cu temei pentru a analiza — în adunările generale ale celor ce muncesc în fabrici, în uzine, în institute de tot felul, pe ogoare — felul cum s-a îndeplinit planul pe primul semestru al anului, pentru a dezbate și îmbunătăți — într-un viitor apropiat — cifrele de plan pe 1971 și noul plan cincinal, 1971-1975.

La ora actuală ministerele și celelalte instituții centrale au și efectuat defalcările sarcinilor de plan pe unitățile subordonate (centrale industriale, combinate, trusturi, întreprinderi, unități de cercetare și proiectare). Sînt pe punctul de a fi definitive și defalcările sarcinilor de plan de către aceste unități, ca și repartizarea planului pe secții, sectoare și ateliere.

Dînd urmare îndrumărilor partidului și ale conducerii organelor centrale și locale de stat, cei ce muncesc se pregătesc să-și aducă, în adunările generale, contribuția lor la îmbunătățirea prevederilor planului pe 1971 punînd accentul pe inițiative cu importante urmări pozitive cum sînt:

- reducerea consumurilor specifice și a cheltuielilor materiale în producție;
- creșterea calității producției;
- sporirea productivității muncii;
- creșterea producției prin folosirea mai bună a capacităților de producție existente;
- sporirea livrărilor atît la export, cit și la fondul pieței;
- reducerea importurilor de materii prime, materiale și piese de schimb;
- încheierea din timp a contractelor economice privind aprovizionările;
- reducerea cheltuielilor de producție prin valorificarea superioară a materiilor prime, re-proiectarea unor produse, mașini și utilaje, intensificarea utilizării

deșeurilor și a unor înlocuitori de materiale mai greu de procurat, lichidarea rebuturilor, a stocurilor supranormative și a cheltuielilor neproductive.

Acestea — și încă o serie de alte probleme asemănătoare — sînt în aceste zile în centrul atenției organizațiilor de partid, de U.T.C. și sindicale, din fabrici, din uzine, de pe șantiere, din întreprinderile agricole de stat etc.

Cu prilejul marilor dezbateri ce vor începe curînd și a căror pregătire este în toi, reporterii «Flacării» se vor afla și ei, cu blocnotesurile și aparatele fotografice, în întreprinderi și pe șantiere, căutînd să surprindă, pentru cititorii revistei, cele mai interesante aspecte ale fructuoaselor discuții ce vor avea loc.

V. VIȘAN

tradiții și noutăți la apropiatul festival „Enescu”

Pînă la evenimentul de larg răsărit în viața muzicală a țării noastre, și nu numai a țării noastre — avem în vedere cea de-a V-a ediție a Festivalului și concursului internațional «George Enescu» — ar mai fi, relativ, destulă vreme. Dar dacă socotim că între actualitatea imediată și data deschiderii festivalului se interpune legiuita și convenita vacanță dintre stagiunile de concert, termenul ne apare în altă lumină. Tocmai la această împrejurare s-a referit prima întrebare pusă maestrului Dumitru Capoianu, directorul Filarmonicii purtînd numele marelui George Enescu, evocării căruia îi sînt închinată manifestările muzicale de la începutul lunii septembrie.

— Presupun, maestre, că Festivalul Enescu a schimbat ceva din datele vacanței estivale de anul acesta a Filarmonicii.

— Se înțelege. S-au schimbat nu numai datele vacanței, ci și ale întregului nostru calendar pînă la 1 decembrie, care a suferit restructurări impuse de evenimentul

Duminică solstițiului de vară, ca și cele precedente, a îmbrăcat haine de lucru. O zi de muncă normală, dacă ne gîndim că sute de mii de oameni ai muncii au lucrat duminică 21 iulie în toată țara, hotărîți să recupereze în cel mai scurt timp pagubele provocate de calamități. La uzinele «Republica» din Capitală (fotografia noastră) — colectivul întreprinderii a înregistrat duminică trecută însemnate rezultate în producție.

un nou templu al taliei

Pe Calea București, în plin centrul frumoasei capitale oltenesci, se lucrează intens la înălțarea noului lăcaș al Teatrului Național a cărui originală și impozantă siluetă poate fi prefigurată din macheta alăturată. Clădirea viitorului teatru — ale cărei principale elemente de construcție ale fațadei sînt marmura și betonul aparent — ocupă o suprafață de 12 900 mp — spațiu construit — și 30 000 mp — spații verzi, de parcare auto și spații libere. Sala, dublu-trapezoidală, de 600 locuri, este construită de o asemenea manieră, încît, în func-

ție de caracterul spectacolului și de natura montării, poate îmbrăca stilul clasic italian, elisabetan sau de arenă. Scena permite și ea o desfășurare largă și bogată a montării cu posibilități practice nelimitate pentru desfășurarea scenografică, avînd o turnantă cu un diametru de 11 metri, trei culisante, patru trape. Teatrul dispune de două săli de repetiție dintre care una, prin spațiul afectat și amenajările făcute, va putea fi folosită și ca sală-studio de spectacole.

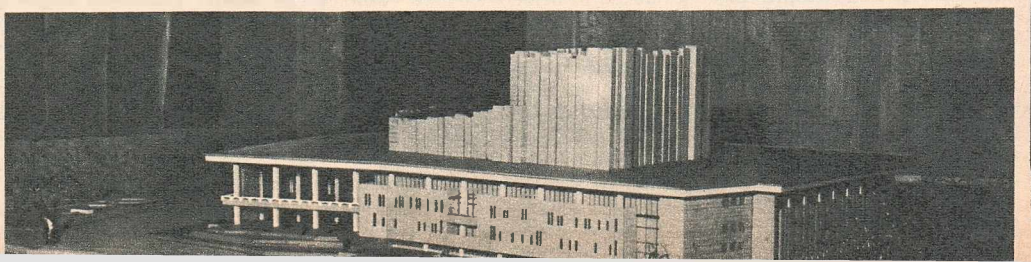
Constructorii au adoptat soluții moderne în legătură cu cerințele de încălzire, aerisire, iluminat (orgă de lumini cu amplificatoare magnetice) și — mai ales — de acustică ale sălii. Perspectiva transmiterii spectacolelor

prin rețeaua radio și TV a fost și ea asigurată prin instalații adecvate.

Nu există nici o îndoială că noul adăpost al teatrului craiovean va răspunde pe deplin notoriilor ambiții, în sensul bun al cuvîntului, ale cetățenilor orașului.

E.D.

Fotografie de FI. ROȘOGA

pe care l-ați amintit ca și de alte evenimente.

— Să ne oprim, deocamdată, la festivalul...

— ...care se situează, bineînțeles, deasupra tuturor celorlalte. Aparent, nu am să vă comunic lucruri senzaționale. În legătură cu participarea Filarmonicii la festival, s-au statonnicat deja unele tradiții. Așa de pildă, ca întotdeauna, formația noastră simfonică va deschide, festiv, această sărbătoare a muzicii. Vom prezenta încă patru concerte simfonice. La pupitrul dirijoral vor trece pe rând șefii noștri de orchestră permanenți și un invitat de valoare recunoscut de peste hotare.

— Ați subliniat că doar «aparent» nu există nimic deosebit de semnalat.

— Întocmai. Responsabilitățile noastre, sub toate aspectele — de la fixarea repertoriului pînă la calitatea execuțiilor — trebuie însă privite din unghiul de vedere al înaltului nivel artistic al festivalului, al cerințelor sporite ale unui public mai exigent de la un festival la altul. Și apoi nu trebuie să uităm că unele tradiții s-au prăminit. Așa, de pildă, în concertul de deschidere nu vom mai interbrea prima simfonie enesciană, ci cea de-a III-a. Mi se pare că acestea, și altele, sînt destule temeuri pentru a considera că numai în aparență n-ar fi nimic deosebit de semnalat. Acum ar mai fi de adăugat repertoriul, numele dirijorilor și soliștilor.

— Mi-e teamă că este totuși prematur să facem precizările acestea de amănunt în legătură cu programele concertelor. Vă propun deci, dacă n-aveți nimic împotriva, să amintim doar cine vor fi dirijorii și soliștii celor cinci concerte. La timpul potrivit «Flacăra» va reveni cu datele de amănunt.

— Fie. Așadar, dirijorii celor cinci concerte: Mihai Brediceanu (care-și întrerupe astfel temporar șederea sa în S.U.A., unde are un contract ca dirijor al orchestrei simfonice din orașul Syracuse), Mircea Basarab, Mircea Cristescu și — în două concerte — dirijorul austriac Otto Savalisch. Soliști: violoncelistul Radu Aldulescu (care-și întrerupe și el o ședere mai lungă de studii în Italia), pianistul Valen-

tin Gheorghiu, iar de peste hotare, pianistii Paul Badura-Skoda și György Cziffra.

— Ați pomenit, maestre, de schimbări în calendarul Filarmonicii în legătură și cu alte evenimente. V-ați referit la?

— M-am referit în primul rînd la turneul nostru peste hotare. Turneul începe la 25 octombrie la Budapesta cu participarea orchestrei noastre simfonice (două concerte) la Festivalul internațional comemorînd 25 de ani de la moartea lui Bela Bartok. Vom pleca apoi în Franța pentru o activitate concertistică de-a lungul a 20 de zile și apoi în Belgia și Luxemburg pentru 4 zile.

— Care dintre elementele turneului ați dori să le subliniați?

— Aș prefera ca întrebarea să mi-o puneți la înapoiere. Acum am să vă dau doar cîteva informații generale: dirijori vor fi Mircea Basarab și Mircea Cristescu, solist — violonistul Mihai Constantinescu. Repertoriul, foarte diversificat, de la clasicul Mozart la modernul Alban Berg, al cărui concert pentru vioară va fi interpretat de solistul nostru. În sfîrșit, aș vrea să subliniez că din toate variantele de program, piesa originală românească valoroasă — de George Enescu, Paul Constantinescu, Mihail Jora — nu va lipsi.

— Cred că în succinta trecere în revistă a calendarului pe care ați binevoit s-o faceți, ați omis să ne spuneți ce se întîmplă în răstimpul de circa trei săptămîni dintre finalul Festivalului Enescu și plecarea dv. în turneu.

— Exact. Și avem multe, multe speranțe ca în perioada amintită să consemnăm un al treilea eveniment. Va fi o microstagion de concerte și dacă sănătatea marului nostru compatriot Ionel Perlea îi va îngădui domnia-sa a promis să dirijeze concertele din 2 și 3 octombrie.

— Înainte de a vă dori vacanța plăcută, de a vă mulțumi pentru amabilitate și a vă ura noi succese, aș dori să știu dacă îmi împărtășiți părerea că, raportat la proporția evenimentelor la care v-ați referit, interviul nostru nu este totuși prematur.

— Fără îndoială, nu!

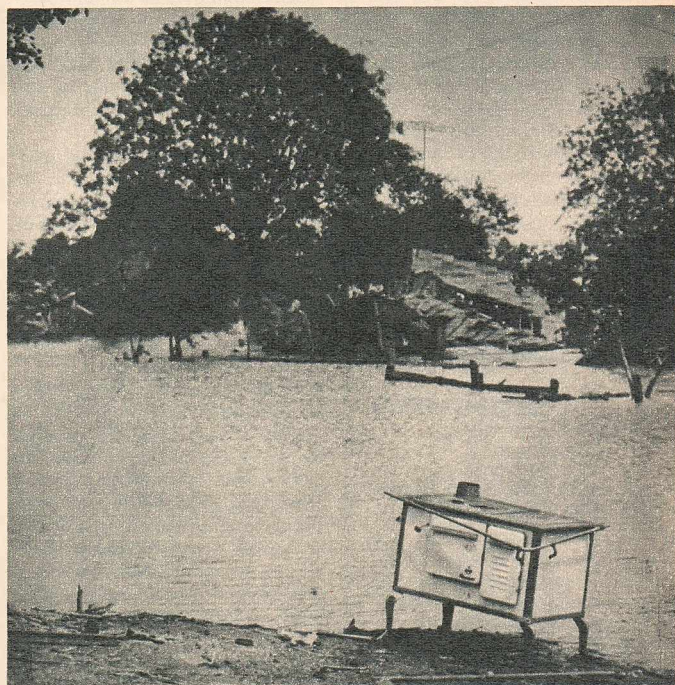
E. DASCĂLU

o călătorie în lumea durerii...

De 50 de zile retina ne este bombardată de imagini tragice. De tot atîtea zile oamenii și apele au devenit personajele unei drame urmărite cu încordare pe ecrane sau în reportajele foto-reporterilor. Pentru prima oară de multă vreme relatarea de la locul evenimentului primește autenticitatea unei participări nefardate. Instantaneul a intrat pe neașteptate în drepturile lui demonstrînd fără drept de apel aceeași putere de a impresiona și de a fi un mijloc artistic fundamental în descoperirea omului. Așadar, după 50 de zile, prima expoziție de fotografii — în holul Teatrului Național, sala Comedia — despre inundațiile din luna mai. Aurel Mihailopol a colindat, ca trimis al revistei noastre, regiunile sinistrate reținînd pe peliculă imagini care l-au șocat. Nu sînt în expoziția lui Mihailopol, poate, imagini mai zguduitoare decît am văzut în ultimele săptămîni. Dar ceea ce ar trebui remarcat e selecția detaliilor, ochiul care se oprește asupra unor amănunte neînsemnate, dar care, deodată, în contextul evenimentelor primesc noi semnificații, ca acea simplă piatră kilometrică care indică distanța pînă la satul... Apa. Tragediile n-au nevoie de montări artificioase și Mihailopol a înțeles acest adevăr umil...

Pornit în ultimii ani pe drumul creării unor metafore, a unor rafinamente optice, în care montajul, supraimprimarea, colajul optic, dar și o prodigioasă fantezie l-au făcut creatorul unor cadre imaginate, Mihailopol s-a reîntors la sursele fertile ale oricărui act artistic, la om, la fericirile și nefericirile lui cotidiene, la dirzenia lui atavică, la resemnările lui dintotdeauna. Prin cele cîteva zeci de fotografii el ne amintește că durerea e o clipă pe care nu trebuie s-o uităm. Astfel privite, clipele devin documente.

C.B.

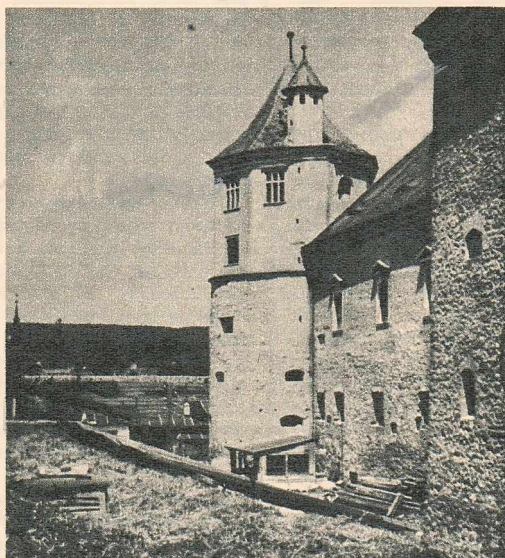

restaurare

Un grup de specialiști: arhitecți, ingineri, arheologi, istorici, chimiști, meșteri zidari și pietrari sînt antrenați în prezent într-o asiduă muncă de cercetare, restaurare și consolidare a Cetății Făgărașului, unul dintre cele mai de seamă monumente de artă medievală din țara noastră. Din «cronică» de șantier a cetății reiese că se desfășoară într-un ritm intens lucrările de refacere a zidurilor, bolților, fostelor lăcașuri de tragere, scărilor exterioare și interioare. Vor redobîndi aspectul inițial ușile, nișele, ferestrele, precum și cele aproape 80 de încăperi ale cetății.

Potrivit proiectelor elaborate, castelul urmează a fi transformat într-un muzeu de artă și istorie a Țării Făgărașului. De asemenea, în partea de răsărit a centurii de apărare — spațiu rezervat altădată pentru cazarea garnizoanei — se vor amenaja un restaurant și un hotel turistic. Pe lacul cu o suprafață de 6 hectare, care împrejmuiește zidurile străvechii cetăți, vor fi puse la dispoziția publicului ambarcații de agrement sau sportive.

După mărturiile documentelor din țară și străinătate, în forma actuală edificiul a fost înălțat la începutul secolului al XIV-lea, în apropiere de locul unde se

afila o altă cetate mai veche. Răsfoind filele istoriei, aflăm că printre cei care au stăpînit cetatea și ținuturile înconjurătoare s-au aflat Vlad I, Iancu de Hune-doara și Ștefan Mailat. Aici, Doamna Stanca și cei doi fii ai ei aflară vestea morții tragice a soțului și părintelui lor, Mihai Viteazul, care numai cu cîteva luni în urmă era primit cu căldură de făgărășeni. Cu începere din secolul al XVI-lea în cetate se instaurează fastul curților apusene. Tratatul cu o delegație trimisă de Șerban Cantacuzino pentru în-

cheierea unei alianțe cu Dieta Transilvaniei, care și-a avut într-o perioadă reședința aici, prezența călugărilor franciscani, transformarea frumoasei săli a Dietei în sală de judecată a închiziției sînt alte evenimente consemnate de-a lungul veacurilor.

Lucrările de restaurare a Cetății Făgărașului reprezintă o deosebită valoare de ordin artistic și istoric pentru îmbogățirea cunoașterii trecutului nostru.

Gh. AGIU

festivalul internațional al filmului de animație

Mîine, din sala Teatrului de vară de la Mamaia, își vor lua zborul cunoscuții «Pelicanii de aur» ce onorează, de cîteva ani, cele mai meritorii creații ale filmului de animație din lume. La ora aceasta festivalul încă nu s-a încheiat, cei prezenți acolo mai au de văzut cîteva din cele 104 filme ce au fost selecționate din 26 de țări. Desigur, se fac pronosticuri și pronosticuri, preferințele și amintirea marilor cîștigători ai edițiilor trecute sînt

dese subiecte de discuție, dar dincolo de ele se află convingerea generală că micul sau «marele» film de animație (căci genul are și el «superproducțiile» lui) nu face economie de imaginație, de aceea «imaginație a omului în slujba umanității», cum sună frumoasa deviză a festivalului, iar umanitatea se recunoaște pe sine însăși și în filmele de un minut sau de șapte minute, în istoriile cu desene, cartoane, păpuși, linii, puncte și cîte și mai cîte, își recunoaște ideile, gîndurile, aspirațiile, amărăciunile, întrebările.

Școli de animație vestite, precum și alte apariții mai noi, au demonstrat la Mamaia vitalitatea și nesfîrșitele posibilități ale unui gen căruia nimic din ceea ce este omenească nu-i este străin.

sub pavajul brașovului

Centrul de altădată al frumosului oraș de la poalele Tîmpei — vechea piață a sfatului — s-a aflat nu demult în atenția arheologilor. Săpăturile efectuate aici cu prilejul unor lucrări edilitare, cît și sondajele specialiștilor de la muzeul local de istorie, au dus la descoperirea unor interesante vestigii. Sub pavajul acestei piețe, la doi pași de clădirea cu turn a sfatului (construită la începutul secolului al XV-lea), s-au găsit, pe o porțiune destul de întinsă și la o adîncime care ajunge în unele locuri pînă la cinci metri, un depozit de cereale (în special mei), foarte multă ceramică feudală, plăci ornamentale, smălțuite sau nesmălțuite, vase, obiecte de uz casnic, produse de manufactură (din secolele XV-XIX). O bună parte din acestea provin, așa cum se bănuiește, dintr-un magazin de desfacere al breslei olarilor. Tot sub caldarimul orașului s-a găsit și un

obiect din sticlă mult mai vechi: o lacrimarie romană.

Revelația acestor descoperiri o constituie însă scoaterea la lumină a unei părți din rețeaua de conducte care alimentau cu apă potabilă Brașovul acum cîteva sute de ani. S-a putut astfel afla că aceste conducte erau din lemn: trunchiuri de copac, scobite, fixate cap la cap. Primul apeduct a fost găsit în locul unde vechea piață se întîlnește cu strada Barrișiu. După cît se pare, apa potabilă cu care era aprovizionat orașul se capta în Schei, de unde printr-un foarte ingenios sistem de conducte era expedită de-a lungul arterelor principale spre centru. Un fragment dintr-o asemenea conductă a și devenit un nou exponat al Muzeului de istorie din Brașov.

Paralel cu cercetarea materialului descoperit în vechea piață a sfatului se fac investigații arheologice și dincolo de oraș: la Hărman, Cristian, Codlea, Rîșnov, Feldioara și Rotbav, unde se păstrează bogate vestigii ale trecutului, începînd din neolitic și continuînd pînă în epoca feudală.

B. SURU

Vechiul centru al Brașovului sub al cărui pavaj s-au descoperit prețioasele vestigii ale trecutului.

CRONICĂ JUDICIARĂ

nepoata lui pristanda, revizorul frunzăverde și alții care au făcut-o lată (II)

Continuăm rezumatul dosarului loanei Mărgineanu, început în numărul 780 al revistei noastre. Așadar, responsabilă băcăniei din Urleasca-sat, comuna Traian, județul Brăila, și-a făcut liniștită mendrele timp de cîteva ani, sub oblăduirea fostului președinte al cooperativei de consum — Ene Morcoșan. În luna martie 1969, gestionara trece prin emoțiile unui inventar desfășurat aiudoma cu numărătoarea steagurilor de către Pristanda, încît lipsa din gestiune a cîtorva zeci de mii de lei rămîne în continuare nedescoperită.

Au mai trecut 6 luni și în ziua de 22 septembrie 1969 au descins șeful serviciului de control financiar al uniunii județene, împreună cu trei bavi revizori contabili. Președintele cooperativei de consum din comună — Vasile Smochină — a mărturisit revizorului șef că suspectează activitatea loanei Mărgineanu și i-a cerut să desemneze pentru verificarea gestiunii acesteia pe «cel mai bun revizor». Șeful C.F.I., Vasile Dirjan, s-a uitat în jurul său, i-a cîntărit din ochi pe băieți și a hotărît: cel mai bun este faimosul Frunzăverde.

Ion Frunzăverde devenise, într-adevăr, subiect de folclor pe meleagurile brăilene, dar nu prin calitatea verificărilor, ci prin doinele pe care i le cîntau în urmă gestionarii dijmuiți. Nu era loc în care el să foșnească fără să-i u suce pe cei intrați sub umbra lui. De la achizitorul Ivan Nistor pretinsese 16 kg carne de pasăre și 216 lei, de la gestionarul Cotigă Voicu — 50 de lei și 4 vase cu vin, de la Maria Țigău — un pulover bărbătesc luat direct din gestiune, iar la cooperativa din Insurăței rămăsese dator cu valoarea a 143 de mese servite. Se vede treaba că toate aceste isprăvi haiducești nu ajunseseră pînă la urechea celor din conducerea C.F.I., deoarece revizorul Frunzăverde fluiera liniștit mai departe.

Noul inventar al băcăniei din Urleasca a început la... sifonărie. Acolo a invitat-o revizorul pe gestionară și acolo — pe teren neutru — au purtat tratative între patru ochi. Ce or fi discutat ei este greu de stabilit. După întrevedere, loana Mărgineanu a început să alerge prin sat după bani, iar «cel mai bun revizor» s-a așezat la băutura. Timp de o zi și jumătate toată suflarea din partida loanei Mărgineanu s-a pus în mișcare, ba pentru transferări reale sau fictive de mărfuri, în timp ce revizorul «pregătea» inventarul ascuțindu-și creioanele, numărîndu-și gumele, între un prînz

copios și un somn cu sforăituri.

Întreaga zi de 23 septembrie președintele Vasile Smochină a vrut să afle cum decurge verificarea băcăniei, dar n-a găsit pe nimeni acolo. Abia seara, pe la ora 7, observînd o geană de lumină strecurată dinăuntru, a bătut mai insistenț în obloane. S-a făcut liniște, i s-a răspuns «Inventar!», iar la declinarea calității a fost primit cu greu în magazin. Masă mare, sticle de tot felul, cadavre de păsări și alte bunătăți, în jurul cărora se stabilise o înduoșătoare armonie între revizor, gestionară și alți doi bărbați străini prezenți la petrecere, cine or mai fi fost și aceia. Președintele a fost mai puțin curios să guste din bucate și mai mult să vadă în ce stadiu se află verificarea: în două zile se număraseră un sul de hîrtie creponată, 4 cutii cu jeleuri, 16 borcane cu gem de măceșe și alte 11 articole.

A doua zi la prînz, intrigat că de la Brăila n-a fost trimis un alt revizor — așa cum ceruse telefonic — președintele s-a dus din nou la Urleasca. L-a găsit pe Frunzăverde dormind în stare de anestezie totală, la locuința gestionarei, înconjurat de aceeași mizanscenă ca în seara precedentă. Cît privește inventarul propriu-zis, lucrările acestuia rămăseseră, practic, pe loc. S-a enervat președintele, a plecat glonț la UJCOOP și nu s-a lăsat pînă ce n-a obținut înlocuirea revizorului.

Înteruperea a ceea ce ar putea fi numit «inventarul mahmur» s-a lăsat cu surprize. Revizorul «greșise» în plus la numărătoarea stilourilor și pixurilor cu 4 324 de lei. O altă «minune» a fost apariția unui monetar în valoare de 18 263 de lei, deși în ziua închiderii magazinului loana Mărgineanu depusese alți 11 400 de lei și deși media vînzărilor zilnice nu a depășit niciodată suma de 3 000 de lei. O ultimă scamatorie: sub ochii revizorului au fost facturate Sanatoriului Urleasca (prin bunăvoința contabi-

lei acelei unități — Florica Nica) mărfuri în valoare de 4 100 de lei, nelivrate în realitate și care nici n-aveau cum să fie livrate deoarece unele dintre ele nici nu existau în gestiune.

Reluarea inventarierii a pus capăt activității infracționale desfășurate de loana Mărgineanu și tănuitorii ei, relevînd un prejudiciu total în valoare de 71 357 de lei.

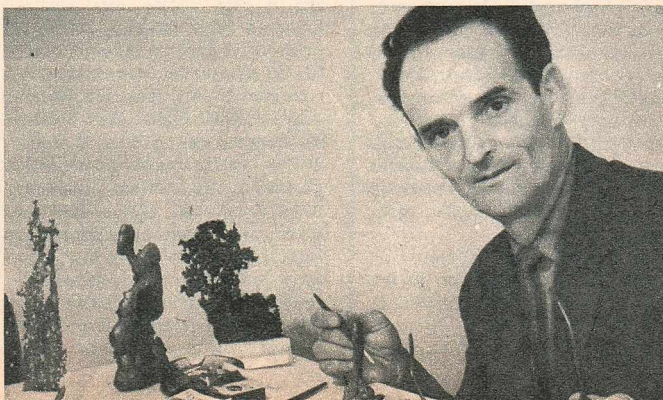
Acum justiția își spune cuvîntul. Conducerea Uniunii județene a cooperativei de consum Brăila este invitată de asemenea să aprecieze activitatea celor care au favorizat delapidarea.

*
* *

Pe marginea foiletonului «Miei zburdă pe cîmpii, hai să-i numărăm coo-pii» publicat în numărul 19/1970 al revistei, am primit din partea Comitetului executiv al Consiliului popular al județului Ilfov un răspuns prompt, care denotă preocuparea acestei instituții pentru restabilirea și întărirea legalității, preocupare constatată de noi și cu alte prilejuri. «Ca urmare a apariției acestui articol — se spune în adresă — care reprezintă un ajutor prețios în activitatea noastră, am prelucrat acest material cu conducerile Inspectoratului I.A.S. Ilfov și Direcției agricole a județului Ilfov, dîndu-li-se sarcină să aducă la cunoștință tuturor unităților în subordine aceste aspecte negative și să fie luate măsuri de preîntîmpinare pentru viitor». În continuare, prin adresă ni se comunică sancțiunile concrete, morale și pecuniare, aplicate șefilor de fermă Gh. Rădulescu, V. Ciobotaru, Ștefan Petrescu, Eleonora Ștefănschi, economiștilor Ion Dilanca și M. Mihăilă, magazionerei Antoneta Petrescu, precum și schimbarea din funcție a economiștilor de fermă Gh. Dragomirescu, Andrei Mețianu și Constantin Costescu.

Sergiu ANDON

În orele libere, laminoristul Vasile Cireș de la Combinatul siderurgic-Galați sculptează în zgură. Deși «materia primă» a operelor sale se află la îndemîna oricui, Vasile Cireș este, aici, la Galați, singurul artist de acest fel... Bucata de zgură trecută prin mîinile sale, prelucrată cu talent și minuțiozitate, sugerează, în urma unei stilizări inspirate, viața lucrurilor care ne înconjură.

de Emanuel VALERIU

BRAZILIA — reabilitarea ofensivei

Campionatul mondial de fotbal a început sub ochii lumii, s-a desfășurat public și s-a încheiat duminică trecută într-o apoteoză tehnică și de participare, cu reunirea a sute de milioane de spectatori de pe patru continente, din cele cinci cunoscute pînă acum. Toți cei care au îndrăznit un pronostic, toți cei care s-au ferit să se pronunțe, toți cei care au făcut-o doar în secret (aceștia au reprezentat majoritatea, deoarece nu credem să fi existat un amator de sport care să nu fi avut un favorit, chiar și unul absurd) au așteptat răspunsul.

Jocuri de calitate, noutăți tehnice, spectacol în sine, prea puțini au dorit să vadă. Ceea ce a interesat a fost rezultatul și, mai cu seamă, cel final, numele formației campioane a lumii.

E o meschinărie? E o calitate? N-aș vrea să mă pronunț, dar sînt desigur în asentimentul oricărui cititor, afirmînd că o victorie românească în meciul cu Anglia și, mai departe, în sferturile de finală, și apoi în semifinale și finală, așa cum a pronosticat, cîstit și fără intenție de glumă, Dobrin înaintea plecării, ne-ar fi încins la peste 100 de grade chiar dacă ea ar fi fost obținută cu noroc, prin anti-joc sau prin repetate lovituri de la 11 metri. Jocul este făcut spre a avea un învingător. Șansele noastre, apărate mai mult sau mai puțin inteligent, mai mult sau mai puțin onorabil, s-au limitat totuși la seria înțîlnirilor din grupa de foc de la Guadalajara, din care s-a ales însăși campiona lumii, cea care ne învinsese doar cu 3—2, adică la o mai mică diferență decît pe finalistii italieni. Ajung aceste date spre a ne apropia concluzia că sîntem mai valoroși decît campionii Europei care și-au disputat titlul suprem cu formația lui Pelé? Părerea mea este că pista unei asemenea judecări este și inexactă și periculoasă, chiar dacă, de la fața locului, Cristian Țopescu, atît de rezervat de obicei, a adresat în mod surprinzător unor cronicari sportivi de-acasă un fel de reproș, aspru (ca vocabular), un fel de chemare la ordine prin ridicarea profesională a degetului arătător, indicînd cumințenie sub amenințare...

Despre participarea echipei române și comportarea ei va trebui să se discute public, nu neapărat spre a fi trasi unii la răspundere și în nici un caz jucătorii, ci pentru a se ajunge la concluzii utile, în domeniul, atît de complicat pentru unii și încărcat de interese pentru alții, al fotbalului.

Actualul campionat mondial, mai ales în condițiile succesului net înregistrat de brazilieni, a dat răspunsuri clare pentru cei care vor să le citească spre a descifra alfabetul jocului modern. Criticat, discutat, contestat, fotbalul sud-american a biruit în fața celui european tocmai prin ceea ce are el mai valoros, mai specific: prin construirea atacului și finalizarea lui, în condițiile unei tehnici individuale perfecte. Deși «jocul cel mare» al campionatului nu l-a constituit finala, totuși ea a rămas etalonul maximei eficiențe, cel care avea să dea răspunsul definitiv și autorizat al valorii mondiale în fotbal. Faptul că Italia, formația cu joc ermetic, și loc de baștină al «betonului» în apărare, a ajuns să fie opusă Braziliei, reprezentanta cea mai autorizată a jocului constructiv-ofensiv, cu participare colectivă și că înfruntarea aceasta a dat un net cîștig de cauză sud-americanilor se impune a fi apreciat lucid și competent. Subscriu ideii potrivit căreia un turneu de calificare nu trebuie confundat cu jocurile unei finale (înțelegînd prin aceasta întreaga desfășurare a programului mexican). De aci rezultă că o formație poate și trebuie să aibă cîteva posibilități de manifestare la care să apeleze, după împrejurări și necesități, tot astfel cum o cutie de viteze are 3 sau 4 poziții corespunzînd intențiilor șoferului sau condițiilor de circulație înțîlnite. Apelul la una sau la alta dintre posibilitățile cunoscute și sigure ale echipei trebuie să fie un act conștient și deci deplin responsabil, astfel ca surprizele să fie excluse. De aceea mă întreb în ce măsură capacitatea actualii noastre formații naționale este cunoscută celor care se ocupă de ea, în ce măsură știu ei să-i solicite un anume coeficient de valoare în comportare, atingerea plafonului maxim al posibilităților ei la momentul oportun? Întrebarea nu și-a găsit răspunsul în Mexic.

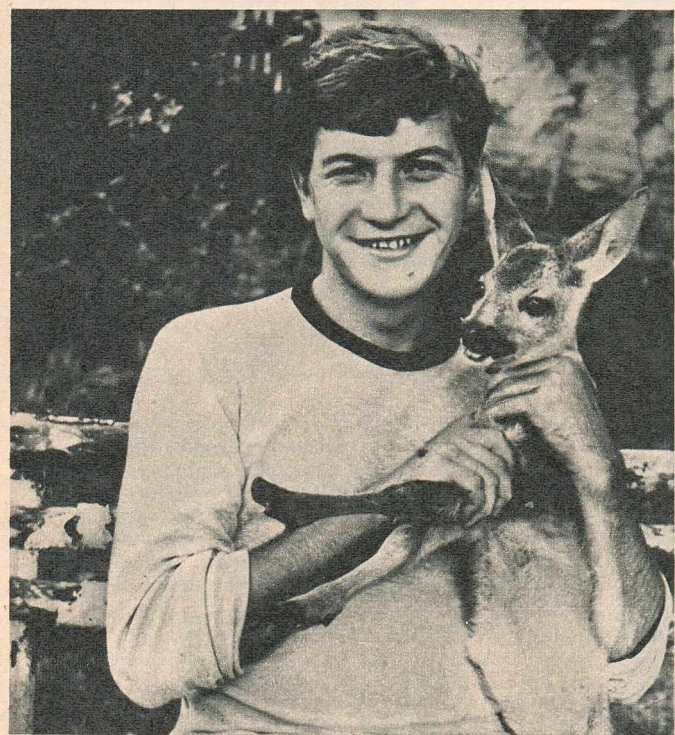
Brazilia a cîștigat, pentru a treia oară, trofeul suprem al fotbalului mondial la care echipa noastră a avut una dintre cele mai promițătoare comportări. Dar dacă ne vom mulțumi cu aceste simple constatări, vom rămîne tot atît de departe de calitatea jocului prestat de noii campioni pe cît de departe sîntem de ei geografic. Din fericire, în sport apropierea se pot realiza mai lesne. Cu condiția să existe dorința pentru așa ceva, luciditate, competență și — mai ales — discuții largi, publice, chiar contradictorii, în scopul aflării celor mai bune soluții. Să nu uităm că fotbalul ne va mai prilejui ocazia de a asista — la cei trei timpi cunoscuți: Viitor, Prezent și Trecut (în care unii văd doar gramatică) — și la alte evenimente sportive de mare interes internațional, printre care noul campionat al lumii, anunțat pentru 1974, la München. De aceea sportul este atît de iubit oriunde pe glob. Poate, de aceea, el se cere făcut și cu inteligență.

teiul lui Eminescu

Bătrînul tei din Copou, locul preferat de plimbare și reverie al marelui nostru poet național, riscă să se prăbușească sub strîsoarea neînduplecatelor cercuri ale timpului. Deocamdată, e adevărat, ramurile îi sînt încă pline de sevă, de vreme ce mai cad și

acum flori de tei... Dar pentru ca amintirea acestui loc să rămîna încrustată în memoria generațiilor viitoare, alături de teiul străvechi se profilează, de pe acum, silueta zveltă a urmașului său.

prietena noastră muchi...

Publicăm cu multă plăcere această fotografie, expedită redacției noastre de către tovarășul Mircea Păun, președintele C.A.P.-Uivar din județul Timiș. Iată și cele cîteva rînduri care însoțesc ilustrația primită:

«Campaniile agricole pot aduce mari prejudicii vînatului. Pe ogoarele unităților agricole, discurile ucid anual mii de iepuri iar combinele C1 și CSU răresc de multe ori numărul căprioarelor. Tocmai de aceea, în județul nostru mecanizatorii au primit instrucțiuni precise privind salvarea și protejarea vînatului, această inestimabilă bogăție a patriei noastre. Fotografia lui «Muchi», căprioara salvată în ultima clipă de către mecanizatorii de la I.M.A.-Cenei, reprezintă în această privință o emoționantă și grăitoare mărturie despre dragostea și înțelegerea semenilor noștri pentru lumea necuvîntătoarelor».

GASTRONOMICĂ

à la maître

...și fiindcă sînt unii gastronomi amatori care prea cîrnesc nasul cînd dăm rețete culinare fără ca ele să poarte emblema nobiliară a vreunui «chef»; și fiindcă rețetele date prea poartă pecetea improvizăției neavînd aureola preciziei științifice — ne-am gîndit ca din cînd în cînd să satisfacem și aceste dorințe. De aceea inaugu-răm rubrica de față cu o rețetă a maistrului bucătar slovac Matej Mach. De ce cu el și nu cu altul? Dacă am începe cu altul, probabil că întrebarea s-ar repeta. Dar începem cu maître Mach, bucătarul șef al restaurantului «Velké srdce» din Bratislava, din două motive. Primo: că poartă oficial titlul de maistru bucătar (pentru că în țara vecină acest titlu se decernă, începînd din 1961, anual, pe bază de concurs, celor mai buni bucătari); secundo: că fama surnumitului a trecut de mult hota-

rele țării sale și din pricină că în fiecare an funcționează pe durata expoziției internaționale de la Brno ca șef bucătar al mult solicitatului restaurant «Bratislavská vinárna».

Așa că, țineți-vă bine, și luați în primire cum se cuvine rețeta de mai jos a maistrului preparator științific: Biftec à la Bratislava. Pentru a prepara un prinz de patru persoane este nevoie de 600 g fileu de vacă, 60 g untdelemn, 40 g slănină, sare, boia de ardei dulce, 1 dl vin alb, 100 g ceapă, 40 g muștar, sos Worcester, 40 g făină albă, 600 g cartofi, 20 g unt, chimen, 1 dl cremă acră (de lămîie sau oșet), ardei verde, sfeclă, cîteva foi de lăptuci și pătrunjel verde.

Tăiați fileul în patru felii (debarasînd membranele), sărați-le și presărați-le cu boia după gust, după care stropiți feliile cu 30 g de ulei. Apoi lăsați-le cam două ore la loc răcoros. În continuare, încălziți cele 30 g ulei rămas într-o tigaie și frigeți feliile pe ambele părți.

După ce ați scos feliile, puneți în uleiul clocotind slăcina tăiată

în bucățele și ceapa tăiată mărunt prăjindu-le pînă prind o culoare plăcută. Adăugați făina, muștarul, sosul de Worcester și vinul alb. Amestecați continuu totul pînă la punctul de fierbere și adăugați carnea pe care ați fript-o ușor (pentru biftec, totdeauna carnea se lasă puțin în sînge). Fierbeți cartofii întregi, apoi îi curățați și tăiați în bucăți mici peste care adăugați unt, chimen, boia dulce și sare, lăsați-i apoi să se prăjească puțin după care adăugați sosul acru.

Pentru a servi biftecul, puneți pe un platou cartofii (peste care se presară pătrunjelul tocat mărunt), alăturați feliile de carne cu sosul respectiv și ornați totul cu ardei verde, sfecla roșie fiartă și tăiată, precum și foile de lăptuci (sau salată).

Rețeta fiind comunicată, cine se simte în stare n-are decît s-o pună în practică.

P.P. NAȘU

P.S. Vinul trebuie să fie albedemisec, iar oaspeții — simpatici.

◀ Cartierul «Ady Endre» a fost și el izbit de puhoai. Dar apa s-a retras învinsă, și acum șantierul de locuințe trepidează sub stăpînire bună a constructorilor.

ȘI IARĂ PE MUREȘ ȘI PE TÎRNAVĂ

de Viorica CIORBAGIU
Fotografii de S. STEINER

Am văzut la Tîrgu Mureș niște oameni. Mai bine spus, i-am auzit înainte de a-i vedea. Lucrau laolaltă și fredonau fluierînd, toți, aceeași melodie. Nici veselă, nici tristă. Liniștită.

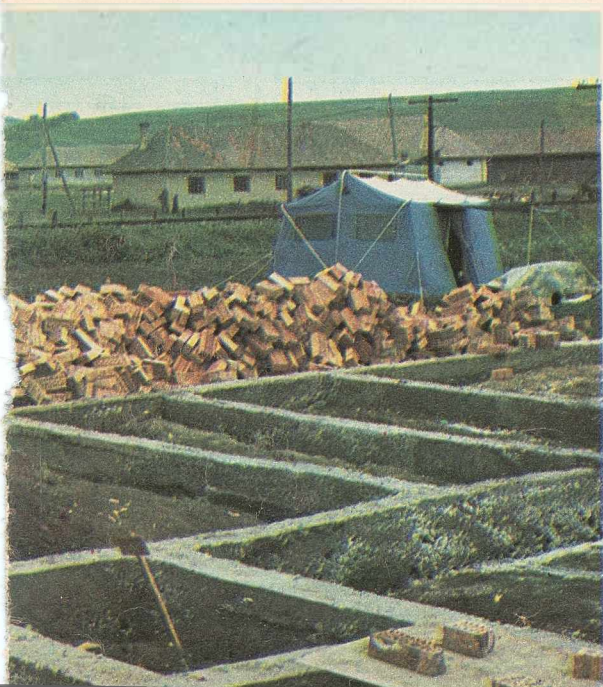
N-am simțit niciodată pînă acum ce înseamnă să fluieri. Și poate nici ei, oamenii aceia, nu știuseră cu adevărat pînă mai ieri-alaltăieri. Înfricoșarea disperată, încordarea luptei cu vuietul dezlanțuit al apelor, păreau că vor să anuleze și ultima nuanță din registrul bucuriilor omenești. Dar cîntecul a smuls toate zăgazurile întunecării și s-a reînfortat în oameni.

Cînd am ajuns la Combinatul chimic din Tîrnăveni era ceasul asfințitului. Urmele dezastrului se mai arătau pe dinafară într-un tablou atît de pustiitor, că-ți venea să strigi și simțai totuși că țipătul se îneca în răsufare. În primul moment mi-a părut de-a dreptul rău că dispecerul de serviciu nu ne spune cam așa: «Rănilile noastre mai singerează încă, sînt urite la vedere, ce vă

(Continuare în pag. 10)

◀ Molizii și paltinii Gurghiului și-au reluat cîntecul pe arcușul viiorilor de la Reghin.

▲ E soare! Și e vacanță! Și pe Aleea Carpați din Tirgu Mureș redevin intense toate culorile verii și toată bucuria de viață a adolescenței!

◀ Retras în vechiul său culcuș, Mureșul își încrețește mărunț fața, a somn. Oamenii i-au iertat nebunia dezlănțuită și caută liniște tot pe malurile lui.

◀ Fundațiile s-au turnat. Cărămizile așteaptă să se prefacă în pereți și în case. În curînd corturile își vor fi încheiat rolul de «haltă».

(Urmare din pag. 8)

mai uitati și dv. la ele?! Veniți după ce ne-om înzdrăveni de-a binelea». În loc de asta ne-a condus, pe niște foste alei, într-o clădire înjumătățită, unde... unde ardea un cuptor. Ardea cu nădejde și arunca împrejur o jerbă mare de scinteii alb-albăstrii. Am mai văzut în viața mea, și nu o dată, cuptoare de oțelării ori furnale încinse; materia în stare de incandescență e totdeauna un spectacol fascinant. Nu mă simt în stare sa compar însă cu nimic ceea ce am văzut luna aceasta la Tîrnăveni. Nu cuptorul nr. 3 era fără asemănare sau poate și el, oricum, sentimentul de moment unic venea de la arzătorii, alimentatorii și dozatorii din schimbul maistrului Petru Tocaciu. Peste câteva ceasuri urma să fie slobozită prima șarjă de carbid. Prima după întreruperea din 13 mai orele 0,15. Și în jurul cuptorului jucau șapte-opt oameni învățați cu focul. Jucau ca niște copii care așteaptă să iasă tava cu plăcinte aromind a vanilie. Și nu era nimic ciudat în această neastîmpărată bucurie. Atîta doar că la ieșire n-am mai văzut grinzi atîrnînd, nici pereți sfîrtecați ca de obuze. Și nu doar fiindcă se înserase, ci pentru că ne petrecea lumina aceea uriașă care cînta în sufletul bărbaților de la cuptorul nr. 3.

*

La Țesătoria de mătase din Sighișoara mai fusesem după cel dintîi potop. (Știți că Tîrnava Mare și-a ieșit din minți de două ori.) Mașinile amuțiseră atunci cu dinții încheștați de otrava gălbuie, cu miros de stîrv, a mîlului tîrît și împrăștiat de viituri. Cînd am intrat acum în fabrică ne-a dat «bună-ziuă» țacănitul mărunt și harnic al mașinilor de bobinat și canetat. În oricare țesătorie această răsufulare mecanică este un zgomot familiar, pe care nu-l mai ia nimeni în seamă, cum nu-și ascultă

(Continuare în pag. 12)

Înainte de comuna Bălăușeri, pe șoseaua Tîrgu Mureș-Sighișoara, asfaltul a fost azvirlit de ape, firele telefonice smulse. «Au fost» — la timpul trecut.

Una dintre mărturiile batjocurii nestăpînitelor stihii. Dar oamenii au încetat să mai ia aminte la urme și-și văd de treburile lor cele mai grabnice.

ȘI IARĂ PE MUREȘ ȘI PE TÎRNAVĂ

Pe Valea lui Rotariu, o presă de cărămizi trimisă de comuna Ozd nu răsuflează nici o clipă de la 5 iunie încoace. Cei rămași fără adăpost din Tîrgu Pieții sau din Cordăești s-au întovărășit cîte 20 deodată și nu se opresc din lucru pînă cînd nu-s gata arse cărămizile pentru casele cele noi.

▲ «Mureșul mi-a luat casa în bulboane și-a fărimit-o ca pe-o bucată de cretă. Ce să fac acuma? Am 60 de ani, două fete și-un fecior, cu rosturile și familia lor. Să le cad pe cap? Nu, nu! Mă ajută statul, baba mea îi învățată cu munca și iaca ne facem altă casă-n loc. Aici, lângă calea ferată».

ȘI IARA PE MUREȘ ȘI PE TÎRNAVĂ

Nu-i premieră industrială, dar focul reaprins al cuptorului are un înțeles încă și mai adinc...

(Urmare din pag. 10)

inima un om sănătos. La Sighișoara însă am surprins-o cu urechea la pîndă pe tehniciana Alice Flechtenmacher: «A mai pornit un război!» Cuvintele sunau ca și cînd s-ar fi produs o mare minune. Și zău că așa ni se părea și nouă.

Cu ochii adinc încercănați, dar sigur și iute în mișcări, a apărut în sala jacardurilor inginerul Chiriacescu. Îl întîlnisem cu două săptămîni în urmă. Acuma trecuse o lună de cînd era tot aici, la Sighișoara, deși e bucurestean. «Am lucrat în orasul acesta opt ani. Îi cunosc pe toti oamenii din fabrică. Nu-mi vine să plec pînă cînd nu-i totul în ordine». Alte două țesătoare bucureștene nevedesc urzeala pe un război. Sînt 14 400 de fire care trebuie întinse unul cite unul. Numai răbdarea unei femei e în stare de o asemenea treabă migăloasă. Iosefina Cosina și-a lăsat la București o fetiță de 2 ani. «M-am despărțit cu greu de ea, dar aici trebuia să vin. Nu-i poți lăsa pe oameni la greu, așa, singuri. Că-i mai mare truda decît dacă pornea fabrica de nouă». Un fus cu fire de mătase, un țacănit de spată, fețe destinse, care învață din nou să zimbească după zile și nopți de încordare. Aveau oamenii din Sighișoara, în luna mai, un aer împietrit, de măști tragice. Să fie aceiași, chiar ei?

*

«Cît timp o să mai tot vorbim despre prăpăd, mamă?!» — întreabă un bărbat zdravăn între două vîrste pe o bătrînă, care ne spune tînguît cum era la Chețani cînd «o

turbat Mureșul, și-o început să îngroape ulițele». Și nu bocește după casa care s-a prăpădit. Își duce șortul la ochi povestind despre cei 52 de puișori înecați. «Acuma, ia, maică, strîng urzici pentru niște rătuște». Ai zice că de prea cumplită durere, nu și-au revenit încă și că spun lucruri fără noimă. Dar nu-i de loc așa. La Chețani, Cuci, Iernut și Cipău am învățat cu limpezime ce înseamnă «om cu minte», am văzut cum arată la chip înțelepciunea și sănătatea morală ale țaranului român.

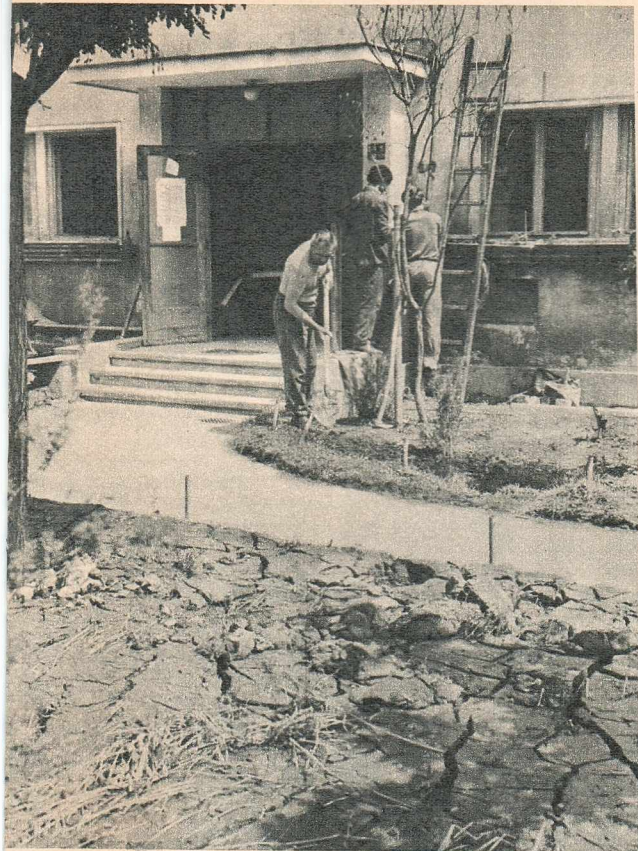
«S-au năruit casele noastre de-o viață. Destul de mare păcat. Acuma ce să facem? Ne-om face altele». Scurtă și cuprinzătoare vorba lui moș Aurel Nemeș. Dar să înțelegeți bine: «ne-om face altele» vrea să spună că s-au și apucat de zidit. Pe șantierul sinistraților «14 mai 1970» din comuna Chețani (chiar așa scrie pe tabla din capătul viitoarei străzi) se ridică din pămînt vreo 50 de case de cărămidă. În dreptul fiecăreia dintre ele e fixată pe-un bețisor o scîndurică unde viitorii proprietari și-au scris numele cu vopsea roșie: Păcurar Ioan, Ciolomic Alex, Pantea Maria, Oniț Ioan...

«Cît timp o să mai tot vorbim de prăpăd?!»... M-aș încumeta să răspund: multă vreme de-aici încolo. Totdeauna, poate. Dar mereu mai într-alt tel. Încă de pe acum discuțiile despre inundații, trecute și în județul Mureș, nu se mai reflectă în fixitatea privirilor, golite parcă de orice gînd.

*

E adevărat că aproape invariabil orice dialog începe cu: «În ziua cînd Mureșul...» sau «În noaptea cînd Tîrnava»...

Radu Tiberiu, președintele asociației de locatari, a săpat iarăși ronduri în jurul blocului 9 și a semănat dalii. În Tîrgu Mureș, la ceasul acesta vor fi dispărut cu totul acele crăpături deprimate din nămolul galben și uscat.

La fabrica din Luduș, bidoanele nu mai conțin de mult apă și untul galben și virtos ia zilnic drumul orașelor. Ca de obicei.

E adevărat că dimensiunile nenorocirii sînt judecate și rejudecate cu amărăciune. Copiii de-o șchioapă mai au tresăriri de spaimă: «Tată, ia uite, iar crește apa!» Dar gesturile vietii, cele obișnuite, de fiecare zi, dizolvă cu încetul piatra grea a amintirilor din mai. Și faptele, cu încărcătura lor de responsabilitate, apropiie tot mai mult «zilele de pace».

*

— Voi nu plecați la amiază să mincați barem astăzi cu familia?

— Nu, lucrăm și astăzi zece ceasuri.

Dialogul acesta l-am auzit într-o duminică la Reghin. Secția de instrumente muzicale nu voia să plece acasă. Și se mira însuși directorul. Nu știu sigur dacă «mirare» e cuvîntul potrivit. Și el, ing. Emil Moldovan, uitase de mult ce-i odihna. Dar zîmbea viilor și oamenilor care fac viori și ar fi vrut ca aceștia din urmă să aibă un prînz de duminică...

Trecuse de mult de amiază, și în atelierul de comenzi speciale vestitul constructor Roman Boianciuc încerca strunele unui violoncel alb. «Facem 42 de instrumente pentru Filarmonica din Botoșani, cu care orchestra va cînta la Festivalul «George Enescu» în septembrie. A fost și prim-violonistul Gheorghe Corneanu să vadă cum sună. L-au prins apele aici...»

Vedeți, doar cîteva cuvinte, în treacăt, despre potop. Imaginile de coșmar rămîn în urmă, tot mai departe. Meșterul strunelor din Reghin anticipa armonia concertului din toamnă, pe care-l pregătea cu degete grijii din molidul și paltinul ascultați de zeci, poate de sute de ori cu urechea lipită de fibra vegetală.

Pe unul dintre pereții din atelierul bătrînului meșter e prins un cartonaș cu slove mărunte, care, fără a fi prin nimic ostentativ, își captează interesul: «Muzica este o lege morală... Ea e temelia ordinii...»

Am transcris o parte din această definiție-crez, fiindcă semăna uimitor de bine cu tot ceea ce văzusem și auzisem, timp de cîteva zile, în județul Mureș. Vindecarea satelor, a orașelor și fabricilor rănite de nebunia apelor, tumultul acesta reînviat compune partituri de o valoare fără egal. Cîntecul reîntors în oameni e durat teinetic din tonuri grave, de aceea fiecare amănunt are atîta putere emoțională.

*

Mureșul, Tirnava Mare, Tirnava Mică au păcătuit grav față de oamenii acestor locuri. Dar ei, oamenii, au și iertat cumplitele fărădelegi. Nu din slăbiciune, ci din putere. «Pe Mureș și pe Tirnavă» nu-i un cîntec trădat, chiar dacă apele s-au liniștit prin suferință.

cronică satirică

de Teodor MAZILU

idiotul care-și caută un loc sub soare

Că Z e prost n-ar fi nici o dramă. Nu e nici primul și — evident — nici ultimul idiot... Dar Z are o particularitate foarte ciudată. Z e prostul care crede în necesitatea prostiei. În utilitatea timpeniei. În dreptul la viață al gogomăniei. În rostul sacru al prostiei în armonia universală. El nu-și ascunde prostia — ci, dimpotrivă, ți-o vîntură prin fața ochilor ca o dulce ispită. El crede că prostia e cea care asigură echilibrul universului. E convins că fără prostie totul s-ar duce de rîpă.

De aceea își vinde prostia ca pe-o marfă de lux. Își oferă gogomănia precum o curtezană formele îmbietoare.

— Eu sint idiot... Recunoașteți că e nevoie și de unul care să dea din cap mecanic. E absolut o nevoie. Eu sint ăla...

Mai mult decît atîta. Are convingerea că el — prin prostia lui — duce tot greul.

— Dacă n-am fi noi, ăștia, grei de cap, ce v-ați face voi, ăștia, inteligenții?

În orice caz Z e un idiot care-și caută un loc sub soare. Nu neapărat un loc magnific. Nu neapărat un loc foarte bine retribuit. Nu. Căci Z e un idiot modest, un idiot care-și vede lungul nasului. El își caută, mai curînd, un locșor. Un locșor în care să se facă util. Că Z nu vrea să mănînce piinea de pomană. Nu. El vrea să și-o cîștige cînstit. De aceea se străduiește să-și ofere serviciile. Adică, mai exact, micile lui servicii. Cu cît sînt mai mici, cu atît e mai bine. O recenzie de cîteva rînduri, o butelie — orice — e gata să-ți asigure. Ai nevoie să-ți manifesti superioritatea? El e oricînd gata să se lase ironizat... Ai nevoie să țiți la cineva? El e oricînd gata să se lase umilit. Umiliția e pentru el o meserie, el se umilește cu veselie fiindcă știe că din umiliția își cîștigă piinea.

Și totuși acest idiot modest e singurul care are ceva de diavol în el.

literare

de Valeriu CRISTEA

G.K. CHESTERTON:

CHARLES DICKENS

Pentru cititorul român, care îl citește cu o întîrziere de peste o jumătate de secol, acest eseu despre popularul Dickens, cu toate că se resimte de o anume jovialitate mic-burgeză specifică începutului de secol și de gustul prea marcat al paradoxului, reprezintă o surpriză, o revelație. Cartea lui Chesterton îl pune în contact cu un tip de critică, să-i spunem *deschisă*, cu care el nu prea este obișnuit; în puținele rînduri care urmează vom încerca să arătăm ce înțelegem prin aceasta.

Lăsînd deoparte formele ei cele mai noi, dacă nu și cele mai avansate, critica, așa cum se practică ea de mai bine de un secol, înseamnă oficiere, rit și, de ce să n-o spunem, morgă. Criticul se remarcă și se demarcă în chip obișnuit printr-un limbaj nu numai foarte specializat și tehnic (ceea ce e absolut indispensabil), dar și purificat de orice reziduu de «vulgaritate», se închide în profesionalitatea sa, își compune o *ținută*, și nu de puține ori, o *poză*, despărțindu-se orgolios de omul cel de toate zilele. Orice aluzie la viața din jurul său pare de prost-gust. Unul dintre cei mai iluștri reprezentanți ai breslei a devenit proverbial prin spaima sa morbidă de microbi. Adeseori impresia este că încă se mai scrie înfășurînd igienic condeiul în batistă. Critica, așa cum am moștenit-o, așa cum o citim, așa cum o facem, cultivă aproape în exclusivitate valorile intelectului, în dauna celor ale afectului. Dar că poate exista și o critică de o mare spontaneitate, simplă, directă, caldă, umană, scrisă așa cum răsufli, emanție a întregii ființe, necontrafăcute, rămînînd în același timp neîntrecută ca subtilitate și risipă de idei, Chesterton ne-o dovedește.

Cabinetul sau de lucru devine atît de vast încît se confundă cu natura. Cu adevărat se poate spune în cazul lui că nimic din ceea ce e omenesc nu-i e străin. Cu același aer natural și fără ca lucrarea să devină altceva decît este, un incomparabil eseu de critică literară, el vorbește despre literatură și, totodată, despre politică, economie, filozofie, religie, despre viață și moarte, despre propriul său trecut și despre viitorul omenirii. Un capitol începe memorialistic: «Mi amintesc — luînd un exemplu din multe — că am auzit în Hyde Park un anticlerical înflăcărat care...», într-un altul se face o fină observație asupra vieții conjugale, într-un al treilea se caută fundamentarea concepției democratice: «Două realități spirituale sînt la originea feluritelor concepții democratice sau a sentimentului de egalitate. În două privințe oamenii sînt neîndoios și cu siguranță egali. Nu sînt toți la fel de inteligenți, de voinici, de grași, cum observă (cu multă pătrundere) înțelepții reacțiunii moderne. Dar toți oamenii sînt tragici, asta-i o certitudine spirituală, iar a doua certitudine, sublimă, este că toți oamenii sînt comici. Nici o suferință, fie ea cît de deosebită și de personală, nu poate fi mai cumplită ca gîndul că ești sortit morții. Și nici o fantezie a naturii sau diformitate nu poate fi mai caraghioasă ca simplul fapt că ai două picioare. Orice om capătă o importanță cînd își pierde viața; orice om este caraghios cînd își pierde pălăria și trebuie să alerge după ea». G.K. Chesterton aduce în critică toată întimitatea și bogăția ființei noastre, adeseori trucață socialmente. Peste aria de preocupări a criticului, el suprapune pe aceea, mai largă, a omului. Divagația, specifică autorului, e nu numai semnul unei curiozități complexe, ci și al unei *plinătăți interioare*; deși o face întotdeauna excelent, Chesterton nu poate face niciodată *numai* critică literară. Marile probleme ale existenței, de ordin social și metafizic, îl absorb impetuos. Plină de umor, dar și de gravitate sub spuma de paradoxuri, uneori facile, de o volubilitate substanțială, consistentă, familiară ca ton, apropiată ca suflul și atitudine, critica lui Chesterton este în același timp o încîntătoare *poveste de Crăciun* și o profundă meditație asupra vieții și artei. Chesterton coboară critica de pe catalige și lasă în jos punțile trușăului ei castel.

Împotriva așteptărilor și în primul rând, Teheranul te amețește prin intensitatea circulației automobilistice.

Poate tocmai din cauza traficului frenetic, a îmbulzelii trecătorilor, a febrei uriașului bazar cu miile sale de ramificații terminate într-o puzderie de magazine pitice, proeminențele vechilor edificii cultural-istorice, care au adus celebritatea orașului, sînt greu reperabile în primul moment. Totuși, fiind ruta debordant comercială a capitalei — cu case de un cat sau două — te poți acorda, destul de repede, la reveriile constructive ale vechilor meșteri persani. Așa am străbătut Golestanul, palatul Camerei Deputaților, Bank Meli, Muzeul arheologic precum și alte — cîte nu s-au alterat — edificii «de miez» ale orașului, importante acumulări de tehnică arhitectonică în stilurile neosasanid și neoahemenid.

Mi s-a părut aici, la Teheran, mai acută ca în alte orașe orientale coabitarea dintre tradițional și modern. Hațta vie a orașului care acceptă, fără ostentație, frecvențele «plombe» ale buildingurilor (ce adăpostesc marile bănci autohtone și străine, companiile de asigurare, firmele de import-export etc.) impune oricărui vizitator o reevaluare a acelei impresii comune că țara trăiește din trecutul ei de glorie. A se duce la moschee, a bea îndelung ceai, întins pe fotoliile de pai ale nenumăratelor ceainării, a se urca în automobil, a se interesa de metodele eficiente de extragere și prelucrare a petrolului, a urmări, la televizor, ultimele evoluții astronautice, reprezintă reperi cotidiene ale cetățeanului mediu din Teheran.

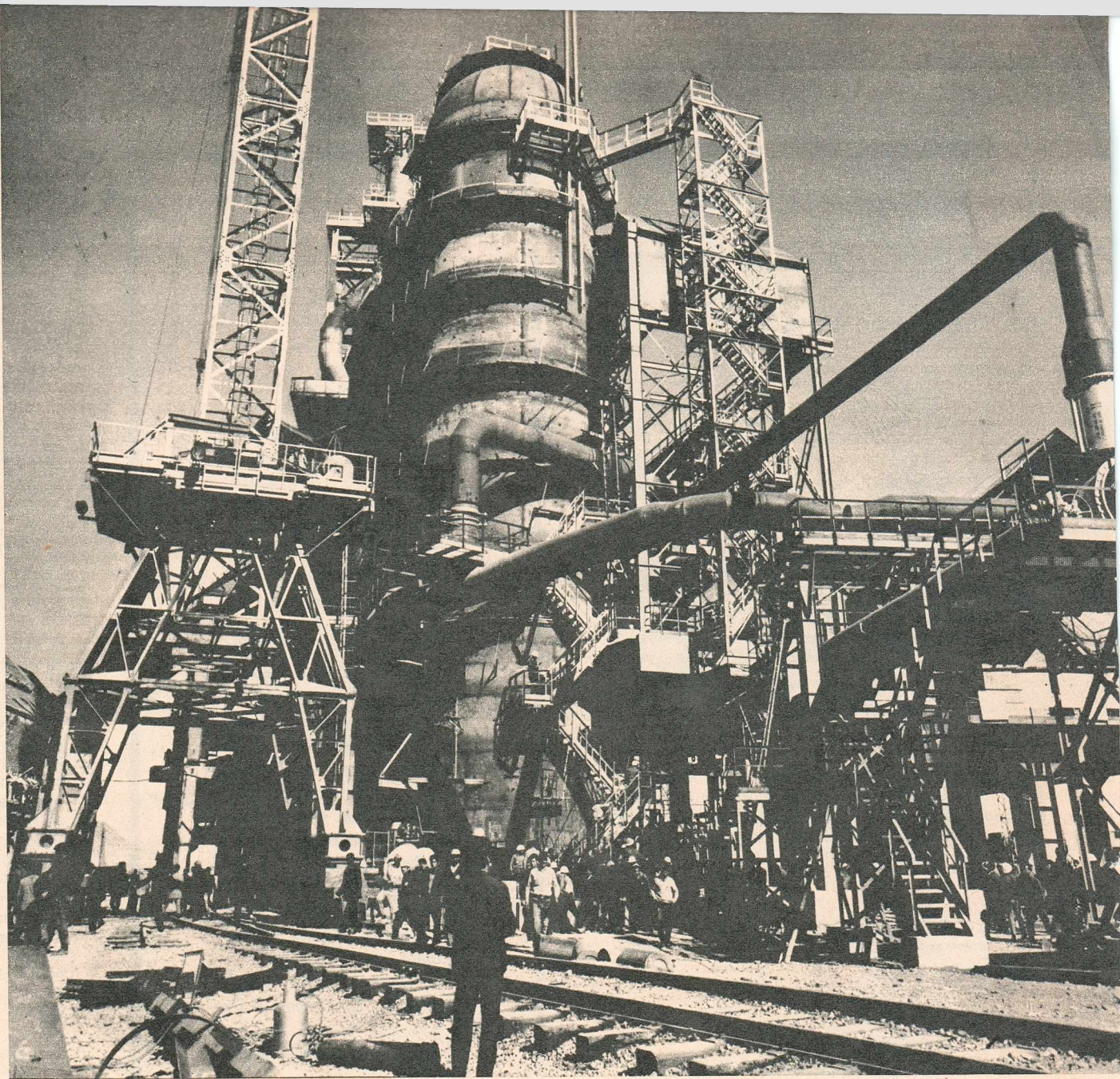
Noul se impune pregnant dincolo de cupolele vaste și minaretele fluide ale moscheilor, dincolo de crenelurile Golestanului — acolo unde se ridică spre cer turnurile inimii industriale a capitalei, acolo unde tehnologia modernă vibrează într-o atmosferă care este numai a ei. Prin înființări și reutilări, pe pantele domoale ale Elbursului ultimele două decenii au marcat apariția centurii productive a Teheranului. Topitorii de cupru și fontă, fabrici de ciment, de textile, de policlorură de vinil (4 000 tone pe an), de biciclete — și, bineînțeles, de samovare — constituie peisajul în care se integrează, în modul cel mai firesc, grupul industrial «Iran National» care produce limuzinele, autobuzele și microbuzele iraniene. Aici se află supapele care, la ore fixe, eliberează și captează mii de muncitori ai Teheranului, persanii tehnicieni...

PĂMÎNTURI VECHI, PĂMÎNTURI NOI...

...Părăsesc a doua oară Teheranul. Prima dată îl lăsasem în urmă decolînd spre visurile de piatră ale vechii Persii: Persepolis, Isfahan, Shiraz. Memoria mea înregistrase, ireversibil, vastele terase ale palatelor lui Darius, Xerxe și Artaxerxe, basoreliefurile tocite de valurile atîtor migrații, coloanele sfîdînd cerul fierbinte al cetății Takhte Giamșid — cum și-au numit persanii universalul Persepolis. Memoria captase imaginile, în asediu permanent, ale mozaicurilor din Shiraz, capitala «poetică» a Persiei (în secolul XVIII a fost, în realitate, centrul administrativ al țării, în perioada dinastiei Zend), înregistrase fastuozițiile celebrelor Masgede Iome, Masgedea Regală a Isfahanului, plutind în faianțe albastre...

Dar acum mă îndrept spre Caspica. Voi vedea terenurile ajutate de clima din nord, mai blîndă și umedă, în stare să cheme sevele productive ale pămîntului la suprafață. Înainte de a traversa, pe o modernă șosea, Munții Elburs, cuprind cu privirea vastele aridități ale pămînturilor, abia de curînd tatonate în vederea irigațiilor. Descopăr oaze de prosperitate agricolă; trecem pe lîngă ferme experimentale, inițiate de stat, care utilizează metode moderne de organizare a agriculturii. Hambarele pline se vor înmulți în nord, unde rețelele canalelor se desfășoară într-o savantă plasă. În această zonă a țării, cea mai productivă din punct de vedere agricol, se introduce din ce în ce mai intens mecanizarea lucrărilor agricole. Rezultatele nu întîrzie să apară: producția de trestie de zahăr, ceai și bumbac (soiul Kokress, cu firul de peste 40 mm) crește neînterupt...

Progresul a început să se infiltreze pe pămînturile vechi, care în urmă cu secole

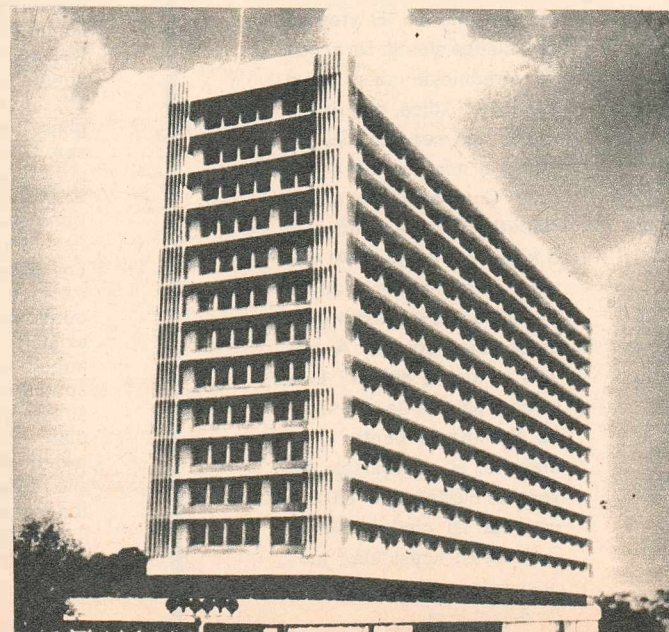

Repere industriale noi:
uzinele metalurgice din Isfahan.

IRAN

la timpul prezent

de Radu BUDEANU

◀ Pulsul
arhitecturii
moderne.

păreau de-a pururi secate, și să le învie, redînd localnicilor speranța în propriul lor viitor.

PROGRES CONTRACRONOMETRU

Într-o vreme, imperatiile dezvoltării economice iraniene păreau, pentru observatorul neavizat, copleșite de letargia secolilor trecute. Statisticile recente înregistrează un adevărat salt în secolul XX; Iranul se află într-un amplu proces de reorganizare și modernizare a potențialului său industrial.

Importantele măsuri economice luate în ultimii ani au reprezentat un pas de o maximă importanță în vederea abordării pe plan

de Ioan GRIGORESCU

Baikal

Jos, sub aripile avionului, un imens ochi limpede, țandără căzută din cerul Siberiei pe curbura pământului — Baikalul.

Și brusc îmi revin pe retină imagini ale unui extrem orient nordic, cunoscut din peliculele sovietice ale anilor cincizeci. Păduri roșii, trenuri arcuindu-și cozile ca niște giganti cerpi de oțel pe sub aplecarea nostalgică a mestecenilor, locomotive șuierând pe note, pescari surizători și «garmoniști» romantici.

Aterizăm într-un Irkutsk sever, pământ crud, răcolit de violența bulldozereilor, șantier al durității și al vulcanicului pionierat siberian. Sub cupola sticloasă a cerului nordic regăsim ceva reconfortant în asprimea manierelor, romantismul de paradă este inexistent, cainăriile fumegătoare învăluite în fuioare de aburi — cafenelele nordului — n-au existat decât în filme, aici sînt suverane «pufoaica» cenușie, cadrilată de cusături trainice, căciula cu urechi, mănușile îmblănite și sfînta votcă. Miroase a benzină și a catran, a fier incins prin frecare, a pămînt înghețat bocnă și a topor. În holul aeroportului o vitrină plină cu mostre de minereuri rare, pietre semiprețioase, un bulgăre gălbui de uraniu mort, o blană de urs, doi ochi de nasture — o vulpe argintie împăiată... E Siberia — sipetul pămîntului, intangibilă și inepuizabila Siberie, unde pentru a ajunge trebuie să învingi cuvîntul imposibil, dar o dată ajuns, pentru prea puțini mai există cuvîntul acesta.

Numele ei sună ca șuierul crivățului, ca scrișnetul zăpezii sub talpă, ca trosnetul calotei de gheață sub rîurile umflate de apropierea primăverii. Pronunția noastră latină i-a dat, totuși, ceva de cîntec; numele rusesc, corect, fiind mai aspru, mai sec, mai dur, mai apropiat de expresia realității: Sibir! Dar cuvîntul acesta, care a speriat atîtea generații, s-a dovedit a fi mai slab decît speranța, decît trăia omului, decît perseverența lui. Oare cîte milenii sînt de cînd Dostoevski trimitea de aici cumplitele sale «Amintiri din Casa Morții»? Nu, nu, n-au fost milenii, ci doar cîteva decenii... Doar lumile sînt despărțite de milenii, căci în preajma locurilor de unde parcă mai ieri scria el se află Baikonurul cu cosmodromul sovietic, și de acolo pleacă, și tot acolo se întorc, cosmonauții.

E ceas de noiembrie, cînd Siberia începe să-și justifice numele. Invocînd-o, aburul țîșnește pe gură ca două pufături scurte de lulea. Sînt minus douăzeci și șase de grade, un biet friguleț care abia pișcă și cerne pudră de promoroacă în părul femeilor. Va veni și decembrie, și va veni și ianuarie să crape seva înghețată în tulpinele taigalei, să înghețe vinul în butelci și să transforme frigiderele în radiatoare de căldură.

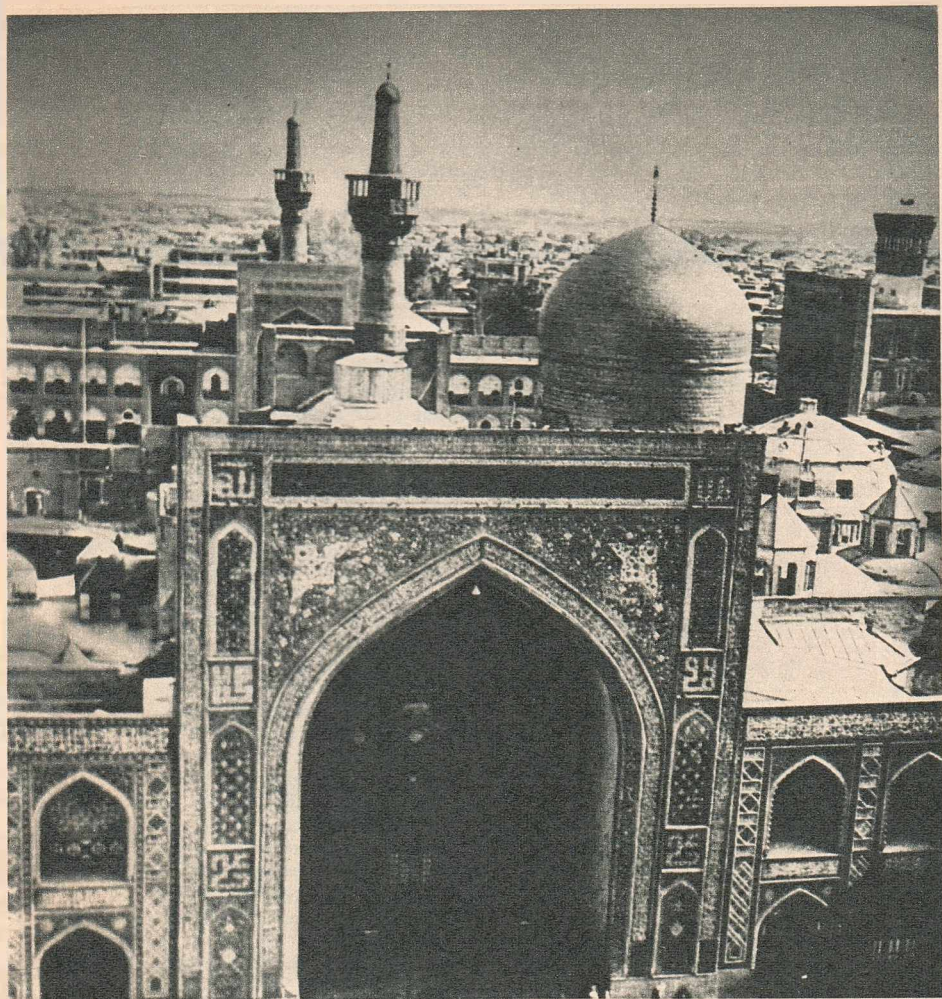
Din punct de vedere geografic, Siberia este o regiune de țară — continent. Ea aparține popoarelor frigului. O simplă constatare de geografie economică afirmă că în zonele temperate sau în cele cu climă continental-excesivă nu există țări subdezvoltate din punct de vedere economic și social. Excepțiile, rare, întăresc regula și explicarea lor se poate găsi numai în condițiile istorice. Paradoxal, continentul siberian a început să se descopere pe el însuși abia în ultima jumătate de secol. Nu este vorba de o descoperire geografică, ci de una de spirit, de conștiință, de forță. Secole de-a rîndul, numele lui n-a inspirat decît spaimă. Sub țării teroarei el era sinonim cu cuvintele exil, cnut, neîntoarcere.

O simplă traversare cu «transiberianul», care însemna acum o jumătate de secol două săptămîni de drum, se parcurge cu trenul în cinci-șase zile, iar cu avionul în zece ore. E cel mai lung traseu din lume pe cuprinsul unei singure țări. Corăbiile aeriene de pe aeroporturile Moscovei au redus durata parcurgerii imenselor distanțe proporțional cu creșterea vitezelor de zbor. Și totuși inscripția «spre Vladivostok» de pe indicatoarele itinerarelor aeriene strecoară în suflet o stare de alertă. Vladivostok se traduce exact prin «Stăpînul răsăritului» dar sentimentul de neliniște nu țî-i dă decît conștiința că numele acestui oraș înseamnă capătul lumii. Trebuie să-i vezi pe siberieni coborînd din avioanele lor sau din trenurile care au luat sub roțile de fier o șesime din circumferința globului, pentru a înțelege ceva din proporțiile și spiritul acestei lumi. Sînt oameni care calcă alt fel, privesc alt fel, vorbesc alt fel, o extraordinară energie și voluptate de a trăi le caracterizează acțiunile, gesturile, întregul comportament. La Novosibirsk, la Komsomolsk pe Amur sau la Irkutsk sînt la ei acasă, adică acolo de unde începe taigaua, pămîntul virgin și nesfirșirea. Au o permanentă nostalgie a sudului, dar nu se mai pot desprinde de nord. Acolo este elementul lor optim, sub soarele zgîrcit, în mijlocul unei naturi aspre, unde totul are alte proporții, unde copiii le sînt rumeni de sănătate, unde căpșunile acclimatizate cresc cit pumnul, unde pămîntul, înghețat bocnă cinci-șase luni pe an, ascunde diamante, aur, petrol, rezervoare inepuizabile de cărbune, gaz și minereuri rare, unde rîurile întunecate colcăie de pește, unde oamenii au plămuit tulburătoare legende, unde Baikalul atît de cîntat, adevărată mare interioară, pare o țandără de cer căzută pe pieptul viguros al globului.

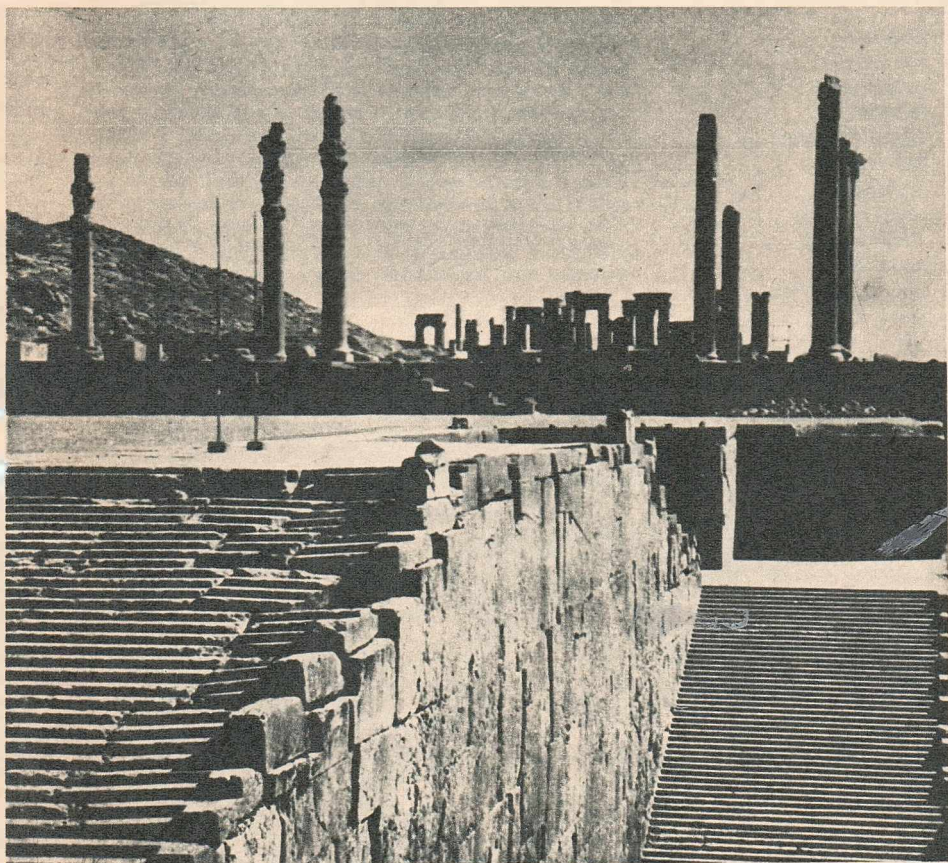
Și gîndindu-mă la Siberia, pămîntul fabulos, raiul vînătorilor, patria temerarilor, țara renilor și a căutătorilor de aur, găsesc ceva din tulburătoarea ei ființă în chipul prietenului meu Solouhin, un uriaș slav, bălai, desprins parcă dintr-un basm nordic, om care știe să bea și să mănînce zdravăn, care te îmbrăzișează frîgîndu-ți oasele, care rîde ca nimeni altul și plînge ca un copil, vorbindu-mi cu o voce încrîncenată parcă ar fărîma între maxilare bucăți de gheață: «Rădăcinile vechi nu se smulg, chiar dacă par uscate; copacul are nevoie de fiecare dintre ele, mai ales de cele înfipte adînc în pămînt. Cine știe, poate că într-o zi de secetă cumplită tocmai ele vor alimenta cu sevă vie frunzișul...»

Venea de la Baikal, din locurile acestea de uluitoare frumusețe pe care le calc căutîndu-l și vrînd să-l înțeleg dar mi se spune că este departe, prin locurile unde a fost exilat Dostoevski, sau undeva prin părțile Tobolskului, ori printre constructorii uriașei hidrocentrale de pe Angara, unde lucrează la o nouă carte — «Amintiri din Casa Vieții...»

Iar eu rămîn însingurat pe țărmlul Baikalului și ora înghețată mi se pare o veșnicie, dar aș vrea să-i spun cită dreptate a avut, și că adevărata frumusețe a copacului nu este tulpina și coroana de frunziș pe care le vedem la suprafață, ci încrengătura, profunzimea și soliditatea rădăcinilor din adînc.

Dincolo de larma bazarului, moscheile își înalță, silențioase, cupolele...

Persepolis: coloane și cer.

național a planificării economice. Într-o convorbire cu dl. Nasser Goleosorkhi, ministrul resurselor naturale, domnia-sa preciza că aceste măsuri «au pus capăt exploatării neraționale a materiilor prime iraniene și au introdus în circuitul economic organizat al statului o importantă forță potențială». Industria petrolieră, spre exemplu, care reprezintă circa o jumătate din ansamblul producției globale iraniene, a avut enorm de câștigat. Este de ajuns să știi, bunăoară, că numai rafinăria de la Abadan produce 25 milioane tone anual. Centrele miniere au devenit și ele mai productive datorită programului de modernizare a economiei. La Mazandaran, Horasan sau Samgan și apoi în centrele de extragere a minereului de

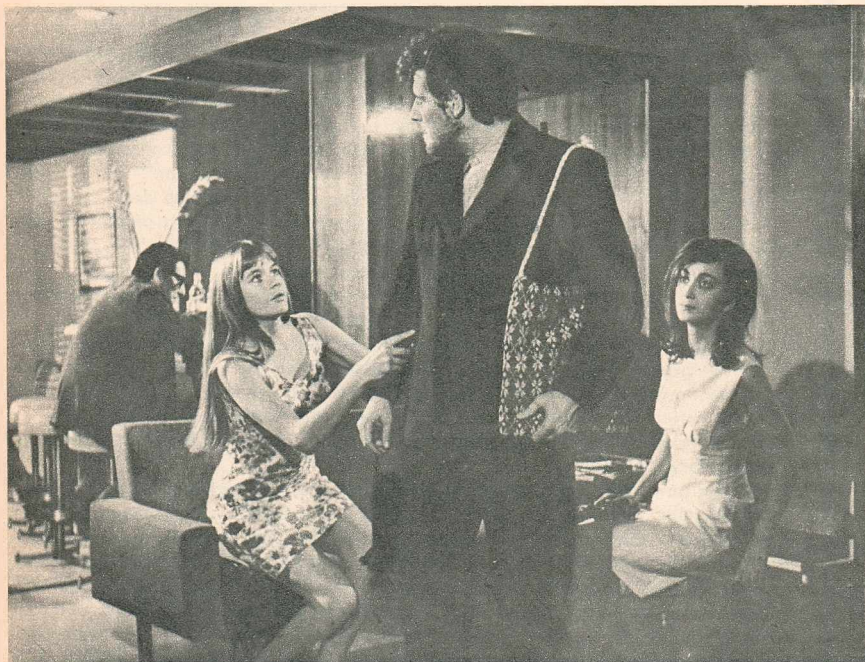
fier de la Serman și Karahi cifrele de producție înregistrează sporuri sensibile.

Industria nouă a Iranului, ca și întreaga economie a acestuia, are nevoie, firește, de cadre. «Avem nevoie de specialiști iranieni pentru producția iraniană — ne spunea, la Teheran, ministrul învățămîntului și al cercetării științifice, dl. Madjid Rahnama. Aceasta înseamnă că universitățile noastre se află nu numai în fața unui deziderat... Reforma universitară a făcut exact ceea ce trebuia: a apropiat tineretul universitar de producție».

...Reforme, progres, aspirații și împliniri. Aceasta este Persia anului '70, țara iraniienilor care îl recită pe Hafiz și făuresc linii de producție automate.

AL DOILEA FESTIVAL AL FILMULUI BALCANIC

„PRIN FILM- SPRE UMANISM, ÎNȚELEGERE ȘI PRIETENIE“

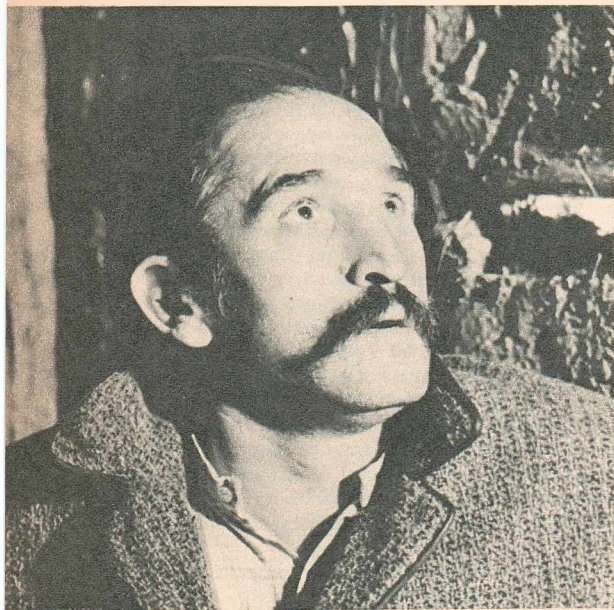

◀ *Sentimentalismul este lăsat să triumfe o dată cu eroii filmului Fete în soare.*

Rondo — sau arta de a așeza relațiile dintre personaje. Cei trei interpreți ating cu toții virtuozitatea: Relja Basici, Milena Dravici, Stevo Zigon.

La ora apariției acestor rînduri — fatalmente întîrziate, datorită procesului specific de tipărire a revistei noastre — la Mamaia s-a stins de cîteva zile semnalul festivalului balcanic. Mîine se încheie și cel al filmului de animație. Stațiunea își va urma destinul ei știut, însoțit, dar numele Mamaiei cinematografice va mai stărui printre noi, convingîndu-ne încă o dată că un festival cu o înaltă conștiință de sine nu înseamnă o strălucire de o clipă, ci o cunoaștere prelungită. După convulsiile întîlnirilor cinematografice de acum doi ani — cu crizele lor uneori reale, alteori provocate de dragul unei mode ispititoare — este aducătoare de încredere reîntoarcerea festivalurilor la rostul lor major: acela de a fi un moment de maximă intensitate a apropierii dintre cei care, pe diferite meridiane, slujesc și iubesc cinematograful. Cel de-al doilea Festival al filmului balcanic, credincios și nobil, este aducătoare de încredere reîntoarcerea festivalurilor la rostul lor major: acela de a fi un moment de maximă intensitate a apropierii dintre cei care, pe diferite meridiane, slujesc și iubesc cinematograful. Cel de-al doilea Festival al filmului balcanic, credincios și nobil, este aducătoare de încredere reîntoarcerea festivalurilor la rostul lor major: acela de a fi un moment de maximă intensitate a apropierii dintre cei care, pe diferite meridiane, slujesc și iubesc cinematograful. Cel de-al doilea Festival al filmului balcanic, credincios și nobil, este aducătoare de încredere reîntoarcerea festivalurilor la rostul lor major: acela de a fi un moment de maximă intensitate a apropierii dintre cei care, pe diferite meridiane, slujesc și iubesc cinematograful.

(Continuare în pag. 18)

▲ *Filmul Al 8-lea nu face concesii aventurii.*

PE PLATOURILE

LUMII

zidul atlanticului

Numele regizorului francez Marcel Camus ne este cunoscut mai mult din auzite și din lecturi. El este fostul asistent al lui Henri Decoin, el este cel care a realizat Orfeul negru, premiat la Cannes în 1959 și salutat de Audiberti cu înflăcărare, cel care a primit un Oscar și Globul de aur al criticii, cineastul care declară că nu încearcă să realizeze «decît filme de îndrăgostiți» pentru că «se simte legat, în fiecare secundă, de colectivitatea în care trăiește». În momentul de față, Marcel Camus transpune pe ecran un scenariu de Marcel Jullian, scriitor pasionat și el de istoria contemporană, autorul cunoscutei cărți Bătălia pentru Anglia. Filmul, intitulat Zidul Atlanticului, își propune să dezvăluie nebănuitele resurse de curaj și îndrăzneală ale unor oameni care n-au cîtuși de puțin pretenția de a fi eroi. Rolurile principale sînt interpretate de Bourvil, Sophie Desmarts, Sara Franchetti (foto 1), Peter McEnery (foto 2), Jean Poiret, Terry Thomas, Roland Lesaffre.

Foto-color:
„LA PRODUCTION S.N.C.“

▲ Una dintre prezențele spectaculoase ale Festivalului balcanic a fost actrița turcă Lale Belkis, pe care fotografia noastră o infățișează într-o scenă din filmul Cimpia morții.

de Felicia ANTIP

AL DOILEA FESTIVAL
AL FILMULUI BALCANIC

(Urmare din pag. 16)

Îi sporește meritul. Cealaltă creație, *Al 8-lea*, — pe care îl vom vedea în curând pe ecranele noastre — aparține unui creator neliniștit, lui Zako Heskia, artist ce caută cu curaj noi căi de realizare, chiar cu riscul de a greși, cum i s-a întâmplat de altfel după un debut ce fusese bine primit. *Al 8-lea*, deși are osatura unui film de aventuri, își asumă greaua misiune de a ne aminti, fără emfază, cât de mult pierdem uneori din vedere adevăratul preț al vieții omenești. Ambele filme au beneficiat de imaginea unui bun creator de atmosferă, operatorul Gheorghe Gheorghiev. Cinematograful grec a trezit în noi amintirea unui idilism pastoral moștenit din vechile scrieri. Autorul filmului *Fete în soare*, Vassilis Giordiadis, cunoaște însă pericolul desuetudinii, pe care l-a ocolit o vreme, înarmat cu umor și voită detașare. Sentimentalismul din final, prea luat în serios — după părerea noastră — este însă, după câte am înțeles din spusele colegilor noștri din Grecia, pe placul unui public care iubește și se dăruiește poveștilor de dragoste atinse de mîngierea zinelor bune. Mai nuanțat, mai temeinic susținut, și din punct de vedere artistic și psihologic, ne-a apărut cel de-al doilea film de lung metraj, *Fata de la numărul 17* (scenariul și regia — Petros Lykas), o emoționantă pledoarie pentru ocrotirea ființelor traumatizate, pentru vindicarea lor prin gesturi de încredere și tandrețe, nu întotdeauna prezente în codul personal al fiecărui medic.

Două excelente scurte metraje, *Vinturi* (autor — Apostolos Kryonos) și *Fără răspuns* (autor — Hermes Vellopoulos), au întors către noi o altă față a lumii, cea aflată sub semnul morții. Am regăsit în ele ecoul tragediei grecești ce-și trimite, peste veacuri, noblețea, căci esența ei rămîne permanentă înfruntare a omului cu forțele potrivnice.

Cu un deosebit interes a fost așteptată ziua consacrată filmului iugoslav, ale cărui succese din ultimii ani l-au impus pe plan internațional și i-au adus călduroase elogii din partea criticii de film, mai ales a celei franceze și americane. Pasiunea pentru înțelegerea contemporaneității, devenită astăzi o adevărată piatră de încercare a cineaștilor iugoslavi, a fost prezentă în mai toate filmele înfățișate la Mamaia. Ș-a detașat creația de acum cinci ani a lui Zvonimir Bercovici, *Rondo*, un migălos și transparent *film de cameră* — dacă se poate spune așa — cu o frumusețe poate prea caligrafică, după gustul unora, dar condus, fără doar și poate, de o mină ce aparține unui maestru în arta surprinderii celor mai mici tresăriri, a înțelegerii progresiei psihologice. Cineastul se joacă discret cu motivele cinematografice, le așază și reazăză aidoma temelor unui *rondo*, pentru ca în mijlocul lor să planteze o întrebare, din păcate, nu pentru toți fundamentală: care este procentul de răspundere pe care-l datorăm semenilor noștri?

Am fost curioasă să află ce a mai lucrat Bercovici în ultima vreme. Colegii iugoslavi m-au informat că este un cineast ciudat, care așteaptă îndelung coacerea unei teme iar după *Rondo* nu s-a încumetat să pornească la alt film.

Cealaltă peliculă din selecție, *Cross-country*, aparținând de asemenea unui artist de prestigiu, lui Purisa Djordjević — autorul unei apreciate trilogii cinematografice — laureat al multor festivaluri internaționale (Veneția, Rio de Janeiro, Leipzig), nu ne-a împlinit întru totul așteptările. A dorit să realizeze o comedie trăsnită — și începutul era promițător, dar pe parcurs s-a lăsat ademenit și de alte stiluri. Am admirat în schimb, din toată inima, scurte metraje, pentru ineditul și echilibrul lor: *Înapoi la începuturi* (autor — Dejan Djurkovic), o tristă parabolă despre jungla civilizației contemporane, *Mur-Bur* (autor — Nikola Babici), *Trage tare* (autor — Vlatkoev Gilici).

Dintr-o cinematografie plină de rîvnă cum este cea a Turciei, care produce 170 de filme anual, am cunoscut două creații meritorii prin efortul de a împăca nevoia de densitate epică cu poezia și, în aceeași măsură, cu atenția acordată destinului individual: *Riul roșu* (regie — Zutfu Acad) și *Cimpia morții* (regie — Atif Yilmaz).

Filmele de deschidere și de încheiere ale Festivalului au fost — potrivit regulamentului — cele ale țării noastre: *Castelul condamnaților* (Mihai Iacob), întîmpinat cu bune aprecieri și, în premieră absolută, ultima creație a lui Manole Marcus, *Canarul și viscolul*, film de autentică ținută artistică. Prezentat în ultima seară a am avut răgazul de a afla prea multe opinii despre el, dar citiva critici din Ungaria, Grecia și Iugoslavia au ținut să ne împărtășească adeziunea lor față de un film «poetic în conținut», cum spunea cineva.

BENNETT Constance

Actriță americană de film, născută la New York, la 22 octombrie 1905; moartă la 24 iulie 1965; fiică a marelui actor de teatru și film Richard Bennett; soră (mai mare) a actriței Joan Bennett. Descoperită de Samuel Goldwyn, debutează în 1922 în roluri de ingenuă, pentru a crece pe nesimțite la alte personaje, mai bine conturate, de femei inteligente, spirituale, de mari îndrăgostite. Din perioada mută reținem aparițiile ei în filme ca: *Cytherea* după romanul lui Hergesheimer; *Sally, Irene și Mary*; *The Goose Woman* etc. O dată cu sonorul, calitățile ei fonogonice se alătură farmecului ei de femeie aristocratică și spirituală, vocea ei ușor baritonă adăugînd o notă inedită tipului ei neconform canoanelor de frumusețe ale timpului. Așa o vom găsi către începutul anilor '30 în filme sentimentale dramatice, în roluri de spioane, de femei sfîdînd morala convențională, încîntătoare și malițioasă. Amintim: *Misterele spianajului* (r: Roy del Ruth) cu Erich von Stroheim; *Common Clay* (r: Victor Fleming) cu Lew Ayres; *Născută pentru a iubi* (r: Paul Stein) cu Joel McCrea; *The Easiest Way* (r: Jack Conway) cu Robert Montgomery; *Rockabye* cu Joel McCrea și *What Price Hollywood?* cu Neil Hamilton, ambele de George Cukor; *Benvenuta Cellini* (r: Gregory La Cava) cu Fredric March; *Scandal monden* (r: Robert Z. Leonard) cu Clark Gable; *Femei în dragoste* (r: Edward H. Griffith) cu Loreta Young, Simone Simon. Din 1937, C.B. își schimbă fundamental tipul de personaj, adoptînd genul «comediei sofisticate» (întocmai ca și colegele ei: Irene Dunne, Carole Lombard, Claudette Colbert, Katharine Hepburn și chiar Garbo). Succesul ei este încă mai mare și se pare că abia acum și-a împlinit cu adevărat personalitatea, în admirabilul «serial» cu *Mister Topper*, alături de Cary Grant și Roland Young sau în *O familie trăsnită*, cu Brian Aherne și Billie Burke. Din 1942, cînd joacă ultimul ei rol de comedie, alături de Garbo, în *Femeia cu două fețe*, C.B. începe (după cea mai scump plătită din Hollywood găsește că a sosit timpul să se ocupe și de casa ei de producție, «Bennett Pictures Comp.» Aparițiile ei pe ecran devin foarte rare. Ultimul ei film: *Madame X*, cu Lana Turner, datează din 1965, anul morții sale.

BENNETT Joan

Actriță americană de film și teatru, născută la Palisades (New Jersey), la 27 februarie 1910; fiică a actorului de teatru și film Richard Bennett, soră (mai mică) a actriței Constance Bennett. După o scurtă activitate teatrală alături de tatăl său, vine și ea la Hollywood, după pilda surorii sale, pentru a debuta în 1928 într-un rol de ingenuă. Turnează mult și în orice gen de filme, făcînd o carieră onorabilă, dar fără strălucire. Numele ei de «leading woman», parteneră ideală a starurilor masculine celebre, îl vom găsi pe genericul unor filme ca: *Disraeli* cu George Arliss; *Moby Dick* cu John Barrymore; *Romanul unei căsătorii* cu Warner Baxter; *Fiicele d-ului March* (r: George Cukor) cu Katharine Hepburn; *Egoista* cu Charles Boyer; *Mississippi și Two for the Night* cu Bing Crosby; *13 ore în văzduh* cu Fred Mac Murray; *Vogues 1938* cu Warner Baxter; *Mi-am regăsit iubirea* cu Henry Fonda; *Fugara* cu Fredric March; *Omul cu masca de fier* cu Louis Hayward etc. Din 1939 ingenua liliacă și blondă își schimbă, o dată cu culoarea părului, tipul de personaj, devenind o brună fermecătoare, desigur, dar neliniștitoare, cu o complicată viață interioară, capabilă să fie în același timp (așa cum stătuia unuia dintre filmele ei) *Înger și demon*. Așa va apărea ea în filmele: *Între doi bărbăți*, *Iadul verde*, *Confirma* și *Denny*, dar mai ales în realizările lui Fritz Lang, marele ei prieten și îndrumător (mai tîrziu soț, ca producător, la casa «Diana», fondată de ei). Lang avea și dea carierei sale o nouă strălucire în filmele: *Man Hunt*, *Femeia din vitrină* și *Scarlet Street* cu Edward Robinson; *Secret Beyond the Door* cu Michael Redgrave. În ele, J.B. se prezintă ca un temperament neliniștit și ambiguu, dezvăluind în momentele cheie un fond crud, vulgar sau o nevroză latentă. Tipul ei e preluat și de alți mari regizori cu care a avut șansa să lucreze: Jean Renoir (*Woman on the Beach*); Zoltan Korda (*The Macomber Affair*); Max Ophüls (*The Reckless Moment*); Michael Curtiz (*We're No Angels*)... J.B. joacă desigur (cu mult umor personal) și comedie. Amintim: *Reportaj senzational*, *Patru separate*, *Father of the Bride* și *Father's Little Dividend*, comedii de Vincente Minelli, cu Spencer Tracy. Ultima ei apariție pe ecran datează din 1960 (*Desire in the Dust*). Căsătorită cu celebrul producător Walter Wanger (decedat recent), J.B. și-a asumat în ultima vreme răspunderile proprii case de producție.

BERGEN Candice

Actriță americană de film, născută la New York în 1946, fiică a unui renumit actor de comedie, Edgar Bergen (celebru prin anii '30 ca ventriloc, cu păpușa sa Charlie McCarthy). A primit de timpuriu o educație aleasă, urmînd și cursurile Universității din Pennsylvania. Atrăsa de lumea boemă, C.B. devine fotograf de artă. Ea deprinde apoi (datorică mai ales frumuseții sale remarcabile) și arta de a deveni o «cover-girl» perfectă pentru revistele snob. În cercurile elitei intelectuale și artistice, pe care le frecventă, cunoaște pe Darryl F. Zanuck, magnatul de la 20th Century Fox, care impresonat de frumusețea și distincția ei, îi oferă un contract pe timp de 5 ani. Ochiul ager al producătorului nu s-a înșelat, fiindcă cele 4 filme ale sale, dintre care amintim: *The Sand Pebbles* (r: Robert Wise) cu Steve McQueen și *Ziua cînd vin peștii* (r: M. Cacoyannis) cu Tom Courtenay, cunosoc o largă difuzare. Consecrarea i-o aduce însă

mult comentariul film *The Group* realizat de Sidney Lumet, după «best-seller»-ul Mary-ei McCarthy, unde contura, cu autoritate și eleganță, un personaj dificil, complex, cu multe laturi echivoce. După film, criticul Bosley Crowther de la «New York Times» spunea despre ea că e «o explozie de farmec, de sex-appeal malițios, de inteligență ironică». Renunțînd, printr-o spectaculară misivă adresată «boss»-ului Zanuck, la rolul principal din *Valcea păpușilor* și o dată cu el la contractul cu Fox, C.B. acceptă o invitație cu mult mai ispititoare, cea a lui Claude Lelouch pentru filmul *A trăi pentru a trăi*, unde dă viață unei eroine emancipate, capabilă să lupte dar să și renunțe cu demnitate cînd a pierdut partida în jocul atât de complicat al dragostei. Următorul film, *The Magus* (r: Guy Green) cu Anthony Quinn, Anna Karina și Michael Caine, ne-o prezintă sub un aspect inedit, într-o ambianță stranie. C.B. a terminat recent un film foarte costisitor, *The Adventurers* (r: Lewis Gilbert), unde, înconjurată de o pleiadă de vedete ca: Olivia de Havilland, Rossano Brazzi, Charles Aznavour, Anna Moffo, Ernest Borgnine și Bekim Fehmiu (revelația *Tiganilor fericiți*), dă viață unui personaj de față modernă, evoluînd într-un infern elegant, populat cu manechine de lux, play-boy, capete mai mult sau mai puțin încoronate și alți aventurieri.

Constantin POPESCU

muzica

Înceiam cronică de săptămîna trecută cu promisiunea că voi scrie mai pe larg despre emisiunile muzicale. Mă țin de cuvînt fără întîrziere. Și mă grăbesc să subliniez că — indiferent de obiecțiile de amănunt sau de observațiile critice pe care le-aș putea formula — aplaud din toată inima atenția acordată de la o vreme de televiziune. muzicii bune. Seara de sîmbătă, a îndrăznit cineva să decreteze, va fi «seara melomanului». Nu-i ușor să înfrunți prejudecățile celor care pretind că sînta deconectare de sfîrșit de săptămîna se pogoră asupra omului muncii în funcție exclusiv de dozele de tra-la-la și de pac-pac administrate. Fără a-i priva de divertismentul nepretențios pe cei ce s-au deprins să-l consume, televiziunea a găsit loc, în programele ei, și pentru emisiuni pe gustul iubitorilor muzicii. Matinelelor simfonice (sper că în stagiunea viitoare Filarmonica bucureșteană va reveni la sentimente mai bune și va permite din nou radioteleviziunea concertelor ei) îi se adaugă de obicei duminică seara un episod al «Stagiunii lirice TV» sau un fragment de concert. Prezentînd noua emisiune intitulată «Inedit», Vasile Donose și-a afirmat încă o dată interesul pentru prospectarea zonelor mai puțin populizate ale creației muzicale. Această emisiune poate deveni, dacă titlul ei va fi luat în serios cu curaj, una dintre cele mai interesante ore ale televiziunii. «Gala marilor interpreți», plasată strategic înainte de Telecinematică, se adresează unui public foarte larg, pe care-l îmbeie numai cu lucruri realmente de calitate.

Mi se pare însă că n-ar trebui să se transforme emisiunile muzicale într-un apaj al programului 2. La radio este posibil să se rezerve melomanilor un anumit program, programul 3. La televiziune împărțirea programelor este, deocamdată, mai mult teritorială decît electivă, ceea ce înseamnă că unii telespectatori vor avea parte de muzică simfonică în toate zilele cu program dublu, în timp ce alora această muzică le va fi refuzată.

Dacă putem considera că emisiunile recent introduse inaugurează o nouă și promițătoare stagiune muzicală a televiziunii, în deschiderea stagiunii am avut privilegiul de a-i vedea pentru prima oară pe marele dirijor Sergiu Celibidache la pupitrul orchestrei radioteleviziunii suedeze. Am apreciat prezentarea în avanpremieră a înregistrării unor fragmente din «Lacul lebedelor» de Ceajkovski, în interpretarea orchestrei invitate, ca pe un gest de delicată atenție alît față de distinsul oaspete cit și față de toți iubitorii muzicii din țara noastră. Ceea ce «Lacul lebedelor» ne lăsa doar să întrevedem, suita «Tablouri dintr-o expoziție» de Musorgski-Ravel ne-a confirmat într-un mod de-a dreptul uluitor: Sergiu Celibidache este nu numai o personalitate muzicală neobișnuită, ci și un spectacol senzațional. Văzut din față, așa cum îl vede orchestra, Sergiu Celibidache pare un hipnotizator care își stăpînește subiecții prin puterea magică a ochilor și a întregii sale făpturi. Expresivitatea și mobilitatea figurii sale — o ridicare de sprînceană, o țuguire a buzelor, o strîmbătură sugestivă înlocuiesc sau completează adesea mișcarea baghetei — încîntă și totodată derutează pe ascultătorul mai pregătît să admire geniile introvertite, desprinderea de mediul înconjurător a unui Sviatoslav Richter. Există însă și mari spirite exuberante, extrovertite, care fascinează prin colosala lor forță expresivă, foarte premeditat pusă în valoare. Să ne amintim, de pildă, glasul, ochii, gestica și întreaga gamă de procedee inseparabile de personalitatea lui George Călinescu. Sergiu Celibidache face parte din aceeași nobilă și atrăgătoare familie spirituală.

În această împrejurare specială, cînd dirijorul era el însuși obiect de contemplație artistică, telespectatorii au fost, pentru o dată, favorizați față de auditoriul din sală și față de radio-ascultători. Spun «pentru o dată» deoarece, în general vorbind, spectacolul televizat al unui concert este greu de suportat de către melomani. Jocul camerelor de luat vederi, alternanța prea adesea arbitrară a imaginilor, distrag atenția, fac mai dificilă concentrarea necesară urmării ideilor muzicale. Amintesc această problemă — pe care nici o televiziune din lume n-a rezolvat-o încă pe deplin, deși în multe țări retransmiterea sau înregistrarea concertelor este încredințată numai unor regizori specializați, cu o mare cultură muzicală — nu de pe poziții potrivnice includerii muzicii simfonice în programele televiziunii. Repet că noua pondere pe care a căpătat-o în ultima vreme este una dintre cele mai substanțiale și promițătoare schimbări în bine. Dar, tocmai de aceea, este nevoie să se înțeleagă pe deplin dificultățile care se cer depășite. Ori, chiar în prezentarea concertelor lui Celibidache s-a procedat cu o inconsecvență absolut de neîntese. Pentru «Tablouri dintr-o expoziție», toate laudele. Regizorul de emisie a înțeles că trebuie să ni-l arate aproape exclusiv pe dirijor, fața lui, miimile lui. Ne-a oferit astfel un ceas de neuitat. Duminică dimineața, însă, camerele au luat-o razna, mîinate nebunește de un regizor căruia puțin îi păsa de Wagner sau de Celibidache. El nu vroia decît să ne demonstreze ce repede și fan-tezist știe să schimbe, să suprapună, să întrepătrundă și să amestece imaginile. Se credea, probabil, la un examen de abilitate tehnică sau la un spectacol de varietăți. N-a lăsat nici măcar o singură frază muzicală să curgă neîntrerupt. Rar imagine care să rămînă pe ecran cit două măsuri. Nici ascultătorii din sală n-au fost scutiți de enervări: furibunda horă a celor patru camere era marcată nu numai de clipirea aproape continuă a luminilor roșii, ci și de un acompaniament de pocnete iritante.

Responsabilii emisiunilor muzicale nu-și pot socoti încheiată misiunea o dată cu definitivarea programelor. Aici, mai mult decît în oricare alt sector, este esențială calitatea realizării.

Magda MIHĂILESCU

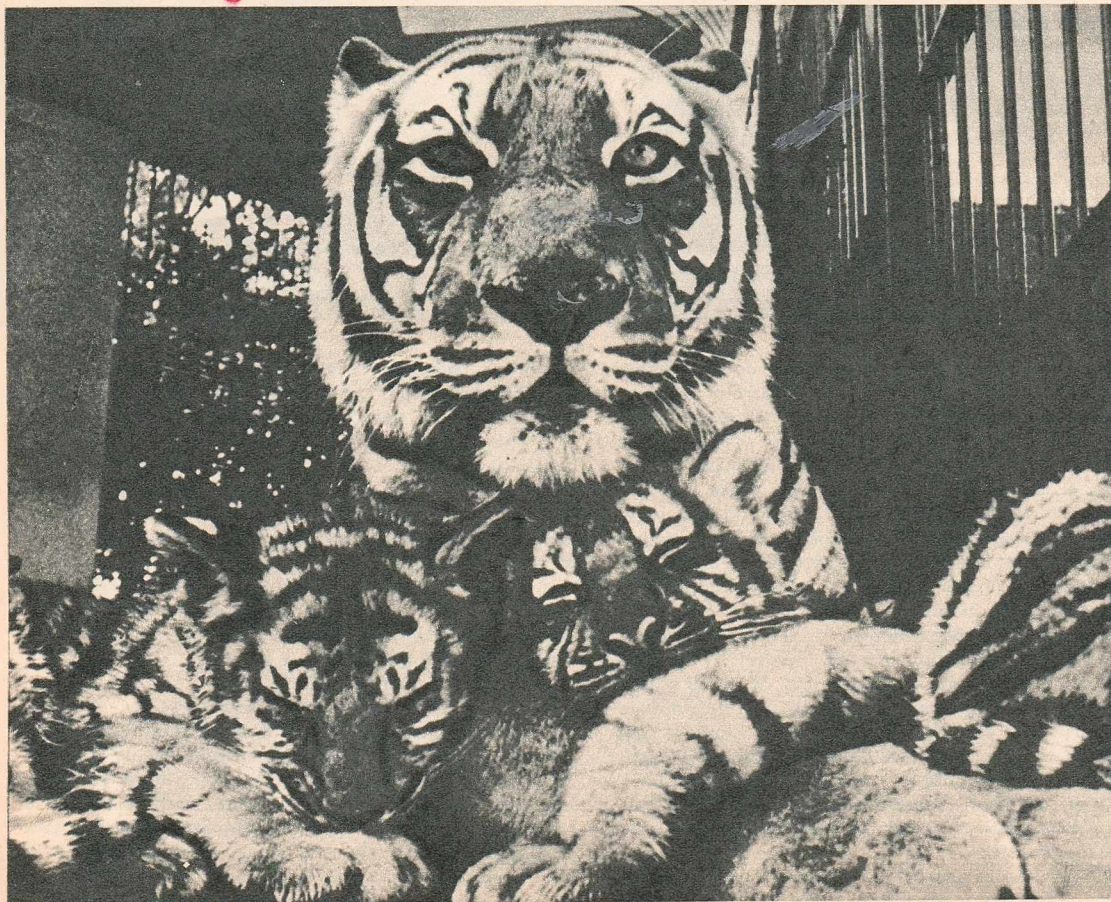

iubirea e un lucru foarte mare...

...chiar și pentru eroi mici. Iar persoana din dreapta, care pare să întoarcă disprețuitor spatele acestui adevăr esențial al vieții, se va răzgîndi și ea odată și odată.

alegeți cu ochii, nu cu mîna!

Cam așa pare să-l avertizeze Minnie, superba tigresă de Bengal, pe fotograful care s-a apropiat de cușca în care locuiește împreună cu cei doi fii la Crandon Park Zoo din Miami, Florida.

modă și caritate

Creatorul parizian de modele Pierre Cardin este de părere că noua linie pe care o propune el pentru uniforme albe ale personalului feminin din spitale este nu numai modernă și elegantă, ci și funcțional-avanzată.

de treabă agent!

Pe artera de intensă circulație Tokyo—Nagoya se fac în prezent avansate experimente cu un agent de circulație robot. Programat să dirijeze circulația în chip diferențiat în raport de aglomerările la anumite ore, în condiții diferite de vizibilitate, umiditate etc., robotul își face pe deplin datoria. Ceea ce nu știe (încă) e să constate contravenții și să încaseze amenzi.

La Alba Iulia viața reintră în drepturile ei. Străzile sînt din nou animate, în fabricile și instituțiile orașului milenar muncesc iarăși oameni. Un soare radios, apărut, în sfîrșit, după săptămîni și săptămîni de ploaie, vrea parcă să facă uitată amintirea atît de dureroasă a recentului dezastru.

Orașul a învins. Orașul și oamenii săi. În zile și nopți succesive, grație unui efort fantastic, au fost salvate vieți omenești, au fost recuperate bunuri materiale, au fost repuse apoi în funcțiune mașini și agregate. Nu-ți vine să crezi că pe străzile strălucitoare acum de curățenie din perimetrul central, că în secțiile unor fabrici ca «Ardeleana», în care producția atinge în momentul de față indici ce desfid orice comparație cu lunile trecute, apele în retragere au lăsat un mil, gros pe alocuri de o jumătate de metru. A fost îndepărtat de pe străzi, din secțiile și halele uzinelor, de pe detaliile gingașe ale diferitelor aparate. Și chipul familiar al orașului a strălucit iar.

În zilele dramei, în celelalte zile și nopți care au urmat,

acea noapte teribilă de 14 mai, cînd Mureșul a năvălit turbat în cartierele din jurul gării. Despre diminețile următoare, cînd, la chemarea Comitetului municipal U.T.C. au pornit cu bărci, cu plute improvizate, cu ce s-a găsit, la salvarea unor oameni amenințați de ape. Aș vrea să le trec aici numele la toți, și dacă îi amintesc doar pe Savin Purcariu, Valentin Balomireanu, Ștefan Czsar, Constantin Lazăr sau Nistor Cornel, o fac gîndindu-mă la efortul cu adevărat extraordinar pe care acești tineri, viitori strungari, mecanici sau frezori, îl depun muncind în program prelungit la atelier și apoi participînd, după cum am spus, la acțiunile de reconstrucție. La fabrica de încălțăminte «Ardeleana» pagubele se cifrează la aproximativ un milion și jumătate de lei. Se adaugă la această cifră pierderi la producția globală în valoare de peste două milioane lei. Apa a pătruns în depozite, distrugînd sau alterînd în mare măsură zeci de tone de materie primă, mii de perechi de încălțăminte. În secțiile unității a deteriorat motoare electrice și agregate. Cei 329 de uteciști din întreprindere au adus un

noaptea aceea de coșmar, cînd curentul electric s-a stins brusc, cînd se auzeau țipete și chemări de ajutor din toate părțile, și cîinii au început să urle, cocoșii să filfîie din aripi și să țipe alt fel decît pînă atunci, ca într-un sfîrșit de lume, după noaptea aceea, urmată de regăsirea calmului necesar, au început să sosească primele ajutoare. Cu fiecare zi, grație sprijinului masiv acordat de întreaga țară, conjugat, după cum spuneam, cu efortul miilor de locuitori, viața revenea la normal și în orașul Alba Iulia. Se puneau, printre altele, problema urgentă a cazării familiilor sinistrate. Într-un timp record a început construcția în cartierul Cetății a două blocuri de 60 și respectiv 90 de apartamente. Primul bloc, aflat aproape de stadiul de finisare, va primi nu peste mult timp primele familii ale căror locuințe au fost distruse de ape. L-am cunoscut pe băieții din echipa de zidari a lui Laurean Țirlea. Lucrează în program mărit. Lucrează bine și cu spor pentru a preda cu 15 zile înainte de termen primul dintre cele două blocuri. Iar împreună cu primul secretar al Comitetului municipal U.T.C. — Victor Drașoveanu, unul dintre zecile de activiști din județ care zile și nopți s-au aflat în zonele cele mai crunt lovite ale orașului impulsionînd prin propria energie pe ceilalți locuitori tineri și vîrstnici — am participat la una din zecile de lucrări de demolare ce au loc în aceste zile. Casa respectivă se află pe strada Andrei Mureșanu. Fusese culcată la pămînt într-o singură noapte. Trei femei, printre care una în vîrstă și suferîndă, rămîneau fără adăpost. Li s-au repartizat haine, alimente, un cort.

Tinerii muncesc la recuperarea cărămizilor. Băieții sfarmă cu tîrnăcopul molozul, îl transportă cu roabele. E, un soare

TRIUMFĂTOAREA

TINERETE A ALBA IULIEI

de Mihai HETCO
Fotografii de Eugen IAROVICI

de evaluare a pierderilor și de reconstrucție, s-au statornicit între locuitorii orașului o unitate de acțiune și o solidaritate greu de imaginat în alte situații. Încă de la început, în primele rînduri, cu entuziasmul și dăruirea care-i caracterizează, au fost tinerii. Băieți și fete, mîndri de orașul lor, de trecutul lui milenar, hotărîți să-i redea cît mai curînd frumusețea. Sînt cîteva mii de tineri în orașul Alba Iulia. Și toți, absolut toți, au pus și pun umărul la acțiunea de reconstrucție.

Filmul ultimelor săptămîni mi-a fost derulat, secvență cu secvență, la Comitetul U.T.C. al municipiului, unde, pînă în zilele trecute, de mare încordare, funcționa un comandament de tineret aflat sub direcția îndrumare a Comandamentului județean de luptă împotriva inundațiilor.

Din primele zile, sute de tineri organizați în echipe au participat la salvarea și ajutorarea unor cetățeni sinistrați, la recuperarea unor bunuri materiale. S-au relevat în acele momente hotărîtoare, de grea cumpănă, calitatea acestui tineret, înaltul patriotism de care a știut să dea dovadă. Speranțele puse în acești băieți și fete, în maturitatea lor de gîndire, în capacitatea lor de a acționa cu promptitudine și eficiență, s-au dovedit cu prisosință întemeiate. Fapte? Sînt sute, confirmînd toate același și același lucru. Iată-i pe acești băieți voinici în salopetă de la Atelierul de reparații de utilaj minier. Sînt într-o pauză. Discută, evident, despre fotbal, despre șansele echipei noastre reprezentative. Fac glume, izbucnesc în hohote de rîs. Nici nu-ți vine să crezi că de săptămîni, în fiecare zi aproape, după terminarea lucrului participă la demolări pe străzile Republicii, Siretului, Iașului, la recondiționări de utilaje în întreprinderile inundate, oriunde este nevoie de muncă rapidă, bine făcută. Vorbesc cu naturalețe, cu simplitate (unde este așa-zisul spirit de exagerare al tinerilor?), despre

substanțial aport la recuperarea de materiale și refacerea unor utilaje. Au ajutat la demontarea motoarelor electrice și transportarea lor provizorie la «Refractara», întreprindere ferită de furia apelor. Au scos din depozitele inundate materia primă și marfa gata ambalată, amenințată de degradare, și au lucrat și lucrează în continuare voluntar ore și ore în șir peste program. Au îndepărtat cu minuție noroiul de pe tablourile de comandă ale celor două linii tehnologice și au făcut lună toate secțiile. Pe data de 25 mai, fabrica lucra în plin, urmînd ca în scurt timp să recupeze rămîinerile în urmă.

La întreprinderea cooperației de consum au fost distruse sute de tone de făină și alte alimente. Pierderi: 11 milioane lei. Zilnic, timp de două săptămîni, 200 de băieți și fete au muncit la salvarea unor mărfuri, a stocului de ambalaje și papetărie. Sînt elevi de la liceul «Horia, Cloșca și Crișan», de la școala profesională de pe lângă fabrica de produse refractare. Alte sute de tineri, salariați de la C.E.C., Banca agricolă, Banca Națională etc., lucrează în continuare la evacuarea mărfurilor din depozitele inundate ale O.C.L. din localitate.

În municipiul Alba Iulia au fost inundate total 103 locuințe și parțial alte 209. Multe dintre aceste case n-au suportat lovitură de berbece a valurilor și s-au prăbușit. După

dogoritor. Sudoarea curge șiroaie pe frunți bronzate și gîturi cu venele umflate de efort. Dar tot mai este timp pentru o glumă, pentru o izbucnire de rîs vesel. Tinerii știu cîteodată, ca nimeni alții, să spună o vorbă bună, o îmbărbătare cu un aer aproape indiferent, însoțit de un rîs scurt și vesel, iar efectul e mai puternic decît cuvintele cele mai grave, decît frazele cele mai abile. Cele trei femei s-au mai inseninat. Pun mîna și ajută și ele. Aleargă și aduc o găleată cu apă rece și o cană. E trecut de amiază, dar tot e cald. Nu peste mult timp vor începe să-și ridice altă casă. Au primit bani, haine, alimente și băieții sînt aici, ajută și ei. Cărămida recuperată are acum o valoare inestimabilă. Iar pămîntul o fi bun la grădină...

— Veniți și mîne, dragilor?

— Venim, cum să nu, mătușă. Săru-mîna!

Seara, aveam să-i revăd pe unii dintre acești tineri plimbîndu-se prin parcul central al orașului sau la cofetărie bînd cafea, și — de ce nu? — chiar și un pîhărel de coniac sau rom. Fetele poartă fuste scurte, cochetează, ei rid cîteodată cam tare. Dar privirile îndeobște dezaprobatoare în asemenea situații ale celor mai în vîrstă au acum un nu știu ce înțelegător și tandru. Și e normal. Sub breton s-a dovedit că există minte iar îndărătul cămășii înflorate — o inimă.

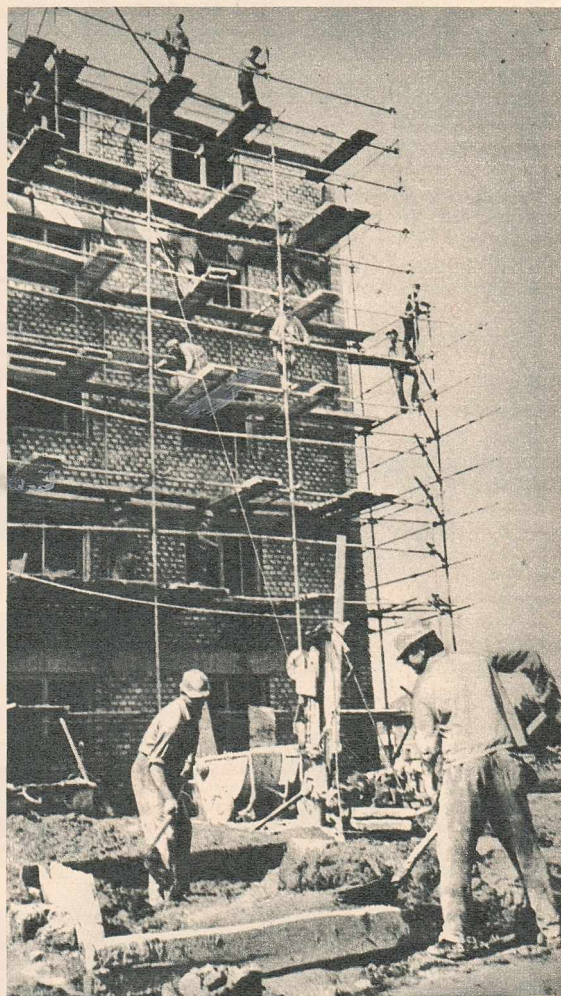
de H. DONA

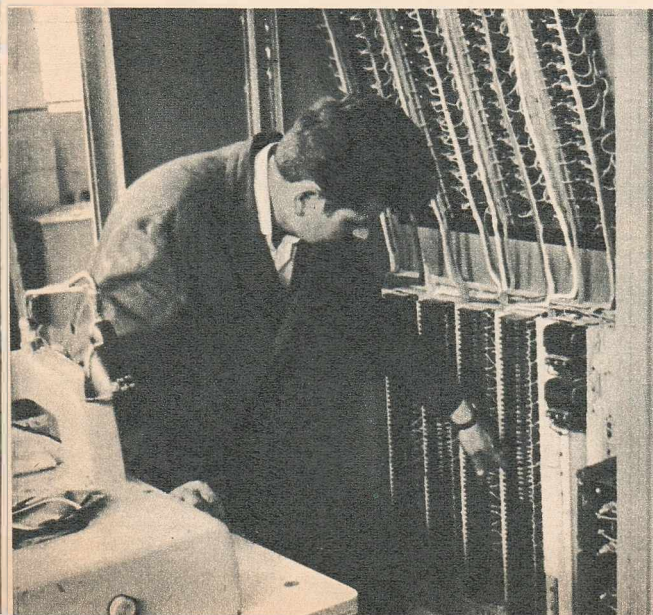
Fabrica a fost salvată,
producția, reluată.

Rețineți figurile acestor tineri!
Cu bărbăție și curaj
participă de săptămîni
la reconstrucție.
(Instantaneu într-o pauză de lucru
la Atelierul de reparații
de utilaj minier.)

Acest bloc, amplasat în cartierul Cetății,
va primi în curînd
primele familii de sinistrați.

lată pînă unde au ajuns puhoaiile!
(Tabloul de comandă
al celor două linii tehnologice
din cadrul fabricii de încălțăminte
«Ardeleana».)

Cu cîteva luni în urmă, revista noastră a publicat un reportaj despre Australia, scris de ziaristul iugoslav *Soprano Fernando* din Rijeka. Nu demult am primit de la dumneasa o scrisoare prin care ne roagă să depunem onorariul ce i se cuvine, și pe care nu-l ridicase încă, în contul 2 000, pentru ajutorarea sinistraților. Ceea ce am și făcut, iar pe această cale îi transmitem mulțumirile noastre călduroase.

Mulțumim de asemenea și cititorilor *Ștefan Vasile* din Cîmpina și *Ion Tică* din Pitești pentru scrisorile pe care ni le-au trimis cu aceeași ocazie și consemnăm frumoasa inițiativă a colectivului secției de radiatoare de la Fabrica de radiatoare și cabluri-Brașov care, în afara contribuției banesti (o zi în fiecare lună), a cumpărat pentru copiii din zonele sinistrate îmbrăcăminte în valoare de 8 715 lei. Am fi vrut să mulțumim și cititorului din Comănești, jud. Bacău, care, inspirat de suferințele și eroismul poporului, ne-a trimis un fel de poem în proză, cam în stilul «Cîntării României». Am fi vrut, dar nu putem, căci autorul, din motive pe care nu le înțelegem, își păstrează anonimul. Nu putem decît să ne exprimăm dezolarea.

O scrisoare foarte «combativă» am primit din partea doctorului *Alexandru Beier* din Cluj. Obiectul nemulțumirii dumisale îl constituie, oricît ar părea de paradoxal, studiul limbilor străine în școli. După părerea doctorului clujean, «miliarde de lei» sînt pierdute «pentru predarea limbilor străine și pentru traduceri din și în nenumărate limbi străine», «milioane de ore rezervate în programul de învățămînt pentru limbi străine sînt pierdute în proporție de 95% din punct de vedere al progresului național, în timp ce aceste ore ar putea fi folosite mai judicios pentru literatura națională, pentru excursii sau pentru cercetări», iar sănătatea elevilor suferă din pricina acestei supraîncărcări. Și așa mai departe. Mai este oare nevoie să reamintim că în zilele noastre nu se poate concepe o pregătire culturală, cît de cît satisfăcătoare, fără cunoașterea a cel puțin unei limbi de circulație universală? Realitatea este că chiar în țările în care limba națională este o limbă de largă circulație, se acordă studiului limbilor străine toată atenția. Nu demult, de pildă, opinia publică franceză a fost foarte agitată de intenția Ministerului Educației Naționale de a se reduce, într-o măsură, numărul orelor acordate învățării în licee a celei de-a doua limbi străine; în urma protestelor, măsurile preconizate au trebuit să fie revizuite. Fiecare licean francez învață astfel (în afară de franceză, bineînțeles) încă două limbi străine. Ce să mai spunem atunci de țările (cum este România) a căror limbă națională are o circulație restrînsă dincolo de hotare?

Dacă ar fi să ne spunem cinstit părerea, avem impresia că la noi (cu toate uriașele progrese înregistrate în ultimele decenii) nu se face încă tot ce s-ar putea în direcția asimilării limbilor străine. Ne gîndim, mai ales, la învățămîntul de masă extrașcolar, care în multe țări cunoaște o dezvoltare excepțională, folosind mijloace moderne și rapide (de pildă, sistemul școlilor Berlitz sau studiul prin metoda Linguaphone). Diceii din vremea lui Ștefan cel Mare știau două-trei limbi străine; ar vrea doctorul Beier să ne întorcem în vremurile dinaintea descălecatului? Deși și atunci...

În ultimul alineat al scrisorii sale, corespondentul clujean își explică oful; după cît se pare, dumneasa este partizanul limbii esperanto. Toate bune. Nu vom relua aici criticile cunoscute și justificate la adresa acestei limbi artificiale. Să presupunem chiar că esperanto întrunește toate calitățile. Dar chiar în aceste condiții, ce s-ar face doctorul Beier, nimerit în mijlocul Parisului, Moscovei sau New Yorkului, încercînd să se descurce numai cu esperanto? Sau dacă ar vrea să se documenteze într-o dificilă problemă științifică sau tehnică și n-ar putea folosi decît literatura de specialitate în limba esperanto? După aproape un secol de existență, numărul esperantiștilor continuă să fie peste tot infim. Cum spunea cineva, referindu-se la o altă creație a minții omenesci, esperanto e o marfă foarte bună, dar nu se vinde...

După cum mai subliniam și altă dată, dialogul presupune ca cei doi interlocutori să se asculte unul pe altul sau, în cazul nostru, să se citească unul pe altul. Rămînem de aceea uimiți cînd primim scrisori în care unii cititori ne solicită lucruri care au apărut demult în «Flacăra». Cititorii din Hațeg, care ne solicită o copertă cu echipa națională de fotbal, n-au văzut nr. 22/70 sau nr. 47/69, în care apăruse chipul căpitanului echipei? Cititoarea *Laura Manu* din București n-a avut în mînă nr. 18/1970, în care Flacăra-Album îl prezenta pe cîntărețul Raphael? Bizar! Din Odessa (U.R.S.S.), cititoarea *E.B. Romanovskaia* ne mulțumește pentru coperta cu Raphael, iar cititoarea bucureșteană n-a aflat încă de apariția ei. Mai multă atenție înseamnă și mai mult respect reciproc.

1) Zeci și zeci de mii de spectatori aflați în tribunele a patru stadioane din Mexic, sute de milioane de telespectatori și alte sute și sute de milioane de radioascultători au urmărit, timp de trei săptămâni, cu interes crescând, pe măsură ce se apropia deznodământul final, întrecerile din cadrul ediției mexicane 1970 a Campionatului mondial de fotbal. Poate, având presentimentul rezultatului la care s-a ajuns în cele din urmă și anume că de aci înainte nimeni nu va mai putea aspira la trofeul mult disputat — cupa «Jules Rimet», ea revenind în acest an unei echipe devenite pentru a treia oară campioană mondială: echipa Braziliei.

2) Pe ecranele de la Centrul de dirijare a zborurilor cosmice din Uniunea Sovietică este urmărită evoluția navei «Soiuz-9», avîndu-i la bord pe cosmonauții Andrian Nikolaev și Vitali Sevastianov, care au stabilit un record de durată în zborul în Cosmos, îndeplinind totodată un program complex de experiențe științifice. Subliniind importanța acestui adevărat eveniment cosmic, astronauții americani Frank Borman și James A. Lovell, într-o telegramă adresată celor doi cosmonauți sovietici, afirmă: «Realizările voastre confirmă că omul poate trăi și lucra în spațiul cosmic un timp îndelungat».

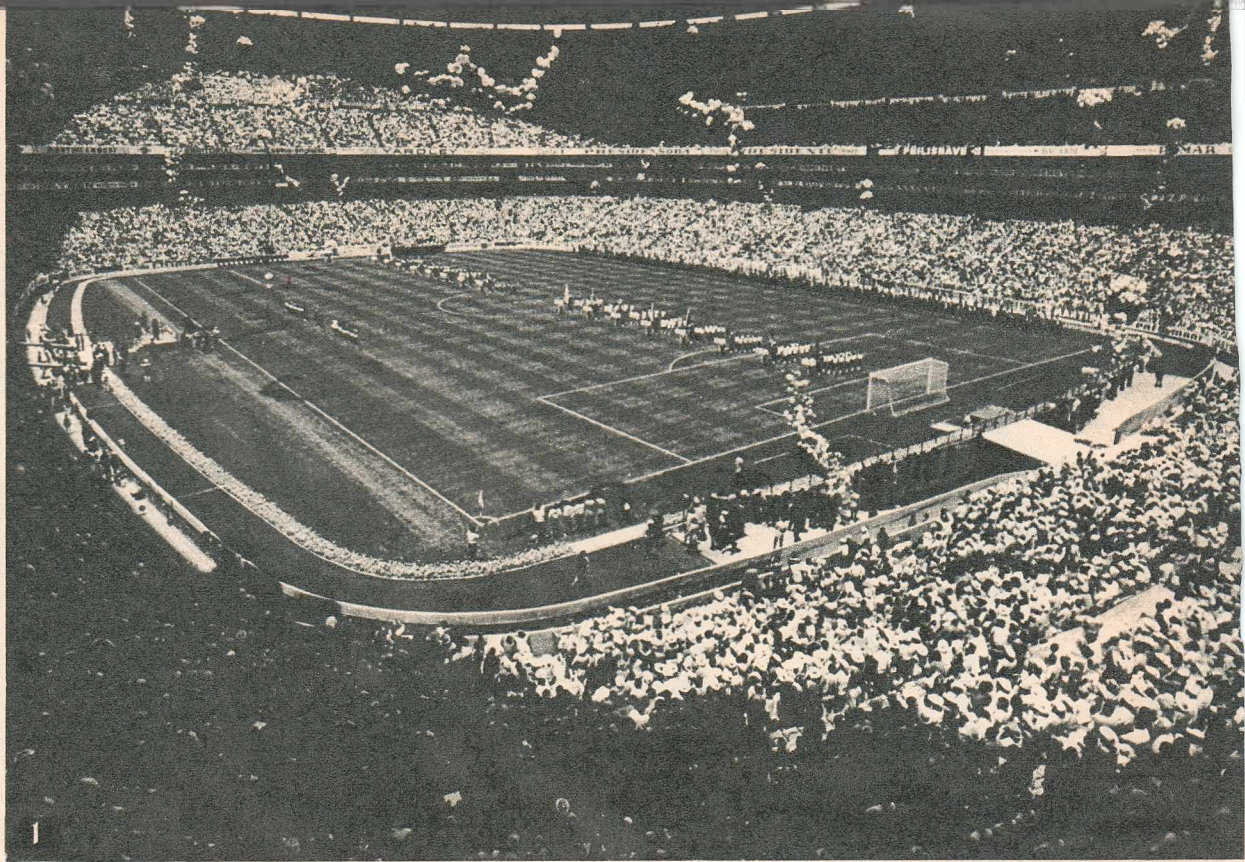
3) «Nu este Hiroshima, este Huaraz...» — își începea revista «Paris Match» explicația dată acestei dramatice imagini care oglindește proporțiile de adevărat cataclism ale seismului ce a transformat localități întregi ale Perului doar în mormane de ruine. «Distrugerile produse de cutremur la Yungay, Huaraz și Caraz depășesc limitele verosimilului», afirma unul dintre conducătorii echipelor de salvare sosite la fața locului. Tragicul bilanț este de altfel grăitor prin el însuși: 60 000 morți, 30 000 răniți, 50 000 persoane evacuate din zonele afectate de cutremur; pentru reconstrucție vor fi necesare peste 500 milioane dolari.

4) Importanța alegerilor de la 7 iunie din Italia rezidă în faptul că votul celor aproape 36 milioane italieni a consacrat consiliile administrative ale celor cincisprezece regiuni, confirmînd orientarea spre stînga a corpului electoral italian și consemnînd totodată trecerea unui examen dificil de către coaliția de centru-stînga.

5) Cea de-a doua victimă a unei operațiuni spectaculoase de răpire de diplomați străini în America Latină a fost tot un ambasador vest-german — cel acreditat în Brazilia, Ehrenfried von Holleben. Răpit la Rio de Janeiro, el a fost însă pus în libertate, după o detențiune de 123 ore, în schimbul eliberării de către autoritățile braziliene și transportării în Algeria a unui grup de 40 deținuți politici. Fotografia îl înfățișează sosind la ambasadă după eliberare.

6) «Operațiune reușită» — astfel a fost calificată intervenția americano-saigoneză de «autoapărare» în Cambodgia în bilanțul făcut de către șeful executivului american la începutul lui iunie, după circa o lună de la declanșarea acesteia. În aceleași zile în presa americană apărea această imagine, vorbind grăitor despre efectele «reușitei operații» asupra localităților cambodgiene pe unde au trecut trupele americano-saigoneze. Explicația pe care o reproducem din «International Herald Tribune» sună astfel: «Soldați sud-vietnamezi mărșăluind printre ruinele care au fost odată un oraș numit Tonle Bet, la 45 mile de Pnom Penh».

7) Încurajat de o serie de sondaje de opinie cu pronosticuri tot mai optimiste, primul ministru Harold Wilson, lider al partidului laburist, a dizolvat parlamentul hotărînd organizarea de noi alegeri care să ducă la o puternică majoritate laburistă. La capătul unei scurte, dar deosebit de impetuoase, campanii electorale, în cursul căreia laburiștii în general și însuși liderul lor au pus la bătaie cele mai originale mijloace pentru a câștiga voturile alegătorilor (fotografia ni-l prezintă pe Harold Wilson cîntînd la un «party» organizat de o societate de binefacere), la 18 iunie scrutinel a adus însă o mare surpriză: victoria conservatorilor.

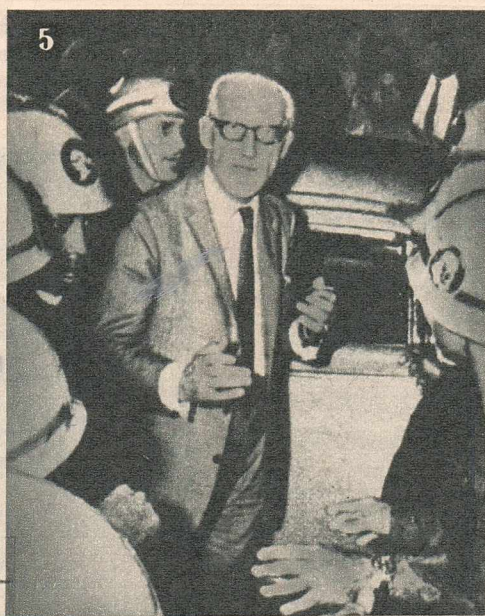

3

4

5

6

7

Ahile n-ar mai fi murit...

Motivul pentru care ADESGO-București este considerată una dintre unitățile de prestigiu din componența Combinatului de tricotaie nr. 2-București îl constituie — printre altele — păstrarea unei duble tradiții: lupta pentru superlativul calității și tendința permanentă de înlocuire a vechiului.

Concretizând afirmația cu privire la «nou», vom arăta că de pe banda de rulaj ieșeau în aprilie 1969, pentru prima dată în țară, dresurile (ciorapi-chilot), produs care și-a căpătat în ultima vreme milioane de adepti pe tot mapamondul.

Cît privește noțiunea «calitate», să ne referim la ciorapi — adică la produsul cu cea mai mare pondere în fabrică — despre care ing. Ligia Băduț, șefa serviciului tehnic, afirmă: «Un ciorap de-al nostru ar fi salvat poate și călciiul lui Ahile». Dincolo de butadă, am putea sesiza totuși că printre ciorapii, cu și fără dungă, prezenți într-o multitudine de modele și culori, îi întâlnim și pe cei fără întărituri la călcii. Recomența lor este justificată de calitățile superioare care-i recomandă ca pe un produs durabil, elegant, ieftin și practic.

Ideea de calitate este subliniată și de faptul că o substanțială parte din întreaga producție a fabricii se exportă (în Olanda, Austria, R.F. a Germaniei) și că se bucură de aprecieri favorabile din partea acestor beneficiari foarte pretențioși.

Firele și fibrele sintetice constituie materia primă a altei categorii de produse realizate la ADESGO — tricotaie de damă. Atît bluzele cît și rochiile realizate aici se remarcă printr-o multitudine de poziții coloristice și o infinită gamă de modele. Conferind vestimentației feminine eleganță și suplețe, decență și modernism, rochiile purtînd marca ADESGO întrunesc sufragii unanim favorabile. Încheie lista produselor acestei fabrici blănurile tricotate din fire sintetice destinate îmbrăcămîntei exterioare, gulerelor de paltoane, căciulilor, hăinuțelor pentru copii, garniturilor de cizmulițe.

— Care este, la ora actuală, principala preocupare a colectivului fabricii?

— În primul rînd, înlocuirea materiei prime din import cu materie primă indigenă. În viitoarele luni — ține să ne asigure tovarășul Ioan Baci, directorul comercial al combinatului — vor apărea primele cantități de blănuri pe baza unei materii prime — firele sintetice — care se realizează în țară.

— CRINUL, FABRICA DE CIORAPI-București și FABRICA DE CIORAPI-Cîmpina, fabrica TRICOTAJUL ROȘU-București și întreprinderea LUCEAFĂRUL-București sînt cunoscutele unități subordonate combinatului. Vă rugăm să faceți o prezentare succintă a produselor realizate în cadrul acestora.

— Folosind ca materie primă firele din bumbac, fabrica CRINUL este profilată pe producția de lenjerie de corp pentru copii, femei, bărbați, simplă sau plușată. Tot în cadrul unității citate se fabrică și îmbrăcămînte exterioară destinată copiilor, femeilor și bărbaților, precum și articole sportive (treninguri, pulovere) din bumbac, în amestec cu fibre sintetice. De altfel, se tinde ca într-un viitor apropiat să se introducă firele din poliester. Marca «CRINUL» este binecunoscută în Anglia, Austria, Canada, Libia, R.F. a Germaniei, U.R.S.S.

Profilată în exclusivitate pe produsele indicate de emblema, FABRICA DE CIORAPI-București produce întreaga gamă de ciorapi pentru copii, femei și bărbați, precum și dresuri. Folosind fire din poliamidă texturate și bumbac, fabrica din Intrarea Ovidiu nr. 6 produce o diversitate de modele și poziții coloristice. Se pare — în urma sondajelor efectuate — că froteurile (ciorapii flaușați), realizarea cea mai recentă a fabricii, au o mare căutare atît în țară cît și peste hotare.

FABRICA DE CIORAPI din Cîmpina realizează ciorapi groși din bumbac și lînă, produse destinate de asemenea țării și străinătății.

Inedită, inițiativa fabricii TRICOTAJUL ROȘU de a

lansa la magazinul «Eva» produse de microserie în 3-4 modele, circa 100 bucăți, în fiecare lună altele noi, s-a bucurat de un real succes. Cămăși bărbătești din fire sintetice, rochii imprimate, lenjerie de damă — iată categoriile de produse realizate la TRICOTAJUL ROȘU. Sondarea gustului cumpărătorilor prin procedeul prezentării unor produse de microserie diverse, pentru ca mai apoi, după ce au trecut cu bine examenul riguros al exigenței, să fie intrate în producția de serie, ni se pare o modalitate care ar trebui generalizată și în alte întreprinderi. În curînd 7 modele noi, printre acestea: lenjerie cu dantelă pentru femei, rochii imprimate cu desene, modele și croieli noi, originale, vor reprezenta TRICOTAJUL ROȘU la «Eva». Noutăți sînt prevăzute și pentru trimestrul IV.

O altă unitate din cadrul combinatului — întreprinderea LUCEAFĂRUL — execută lucrările de vopsire, imprimare, apretare și finisare a produselor realizate atît în întreprinderile din cadrul Combinatului cît și al altora. Tot aici funcționează și un atelier de creație pentru imprimaturi.

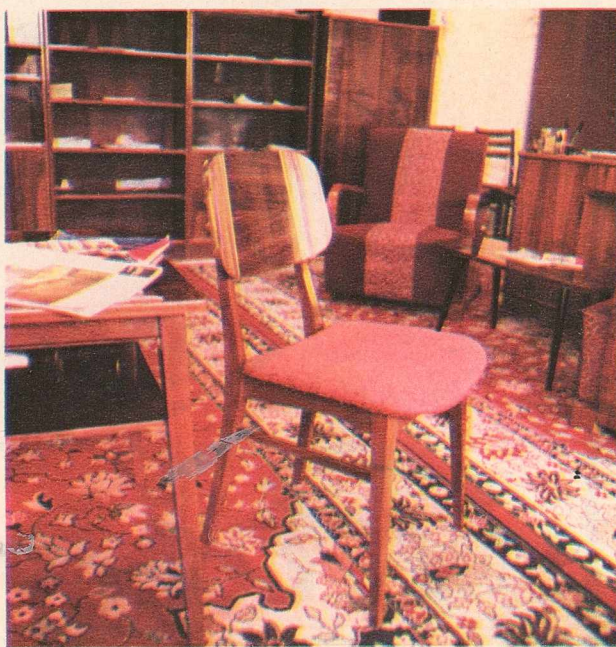
Text publicitar de Emil CIULEI

COMBINATUL
DE
PRELUCRARE A
LEMNULUI—
GHERLA

PUBLICITATE

evidențiat pe ramură

Bazele construcției COMBINATULUI DE PRELUCRARE A LEMNULUI DIN GHERLA au fost puse în anul 1959 iar în anul 1963 au și fost date în producție toate cele patru fabrici ale sale: plăci aglomerate din aşchii de lemn, placaj, furnire estetice, scaune multe.

Toate secțiile de producție au fost echipate cu utilaje de înaltă tehnicitate, la nivel mondial, ceea ce a permis ca întreprinderea să se integreze rapid în cerințele sarcinilor de producție și calitate.

Disponind de un potențial tehnic ridicat, de un corp tehnic și ingineresc specializat, precum și de muncitori calificați, întreprinderea și-a realizat și depășit, an de an, indicatorii de plan, și-a sporit continuu volumul mărfurilor pentru export, lărgindu-și în același timp piața de desfacere internă.

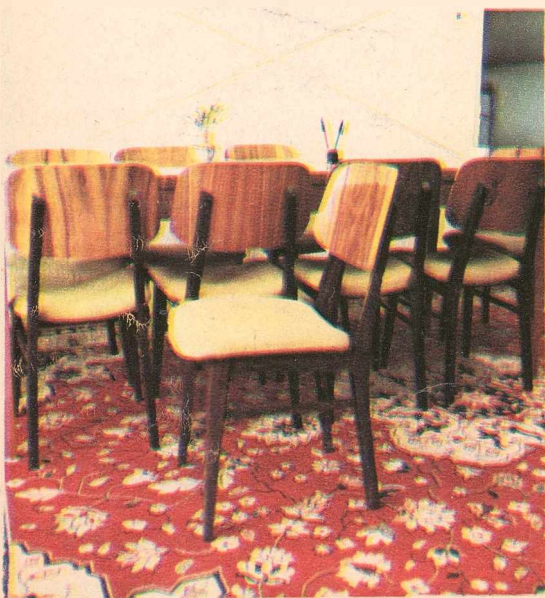
Astfel în anul 1969, întreprinderea a realizat producția-marfă globală în procent de 101,2%, iar sarcinile de export, pe secții, după cum urmează:

— placaj	— 100,1%
— furnire	— 101,4%
— scaune	— 105,7%
— PAL	— 100,7%

desfășurând produsele sale în țară și la export: în U.R.S.S., Anglia, R.D. Germană, R.S. Cehoslovacă, R.P. Polonă, Austria, R.F. a Germaniei, Egipt, Iran, R.P. Chineză, Australia etc.

Pentru rezultatele frumoase obținute în anul 1969, întreprinderii i-a fost decernată *diploma de întreprindere evidențiată pe ramură*.

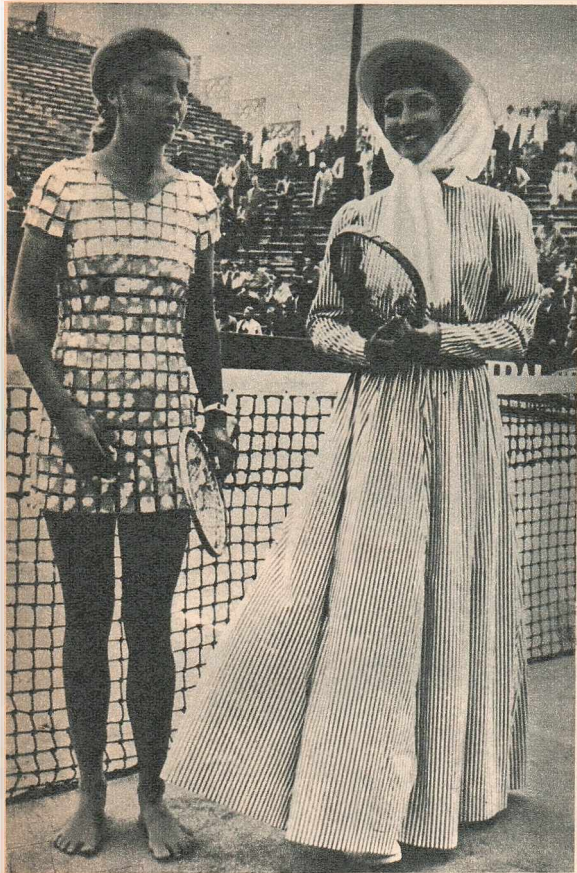
Deși C.P.L.-Gherla este o întreprindere relativ tânără, a obținut rezultate frumoase, care o clasifică ca o verigă importantă în ansamblul industrial al patriei noastre.

varietăți

și mam-mare juca tenis

La începutul lunii acesteia a avut loc un turneu de tenis pe terenurile Rold Garros din Franța. Cu acest prilej, federația franceză de specialitate a organizat un soi de trecere în revistă a modei adoptate de practicienii elegantului sport de-a lungul anilor. Fotografia noastră vă înfățișează moda anului 1900 (dreapta) și o anticipație pentru anul 2000: rochia din plăcuțe metalice.

înțelepții printre noi

● E preferabil să stea scris: «Intrarea interzisă» decât: «Nu există ieșire».

Stanislav Leț

● Uităm o greșală după ce o mărturisim altuia; dar partea proastă este că nu o uită celălalt.

Fr. Nietzsche

● Nu ești bun de nimic, dacă nu ești bun decât pentru tine.

Voltaire

● O eroare este cu atât mai periculoasă cu cât conține mai mult adevăr.

H.F. Amiel

● Tăcerea nu spune niciodată prostii. Dar nici lucruri înțelepte...

Jean Cocteau

● Nimeni nu s-a rătăcit încă mergând pe un drum drept.

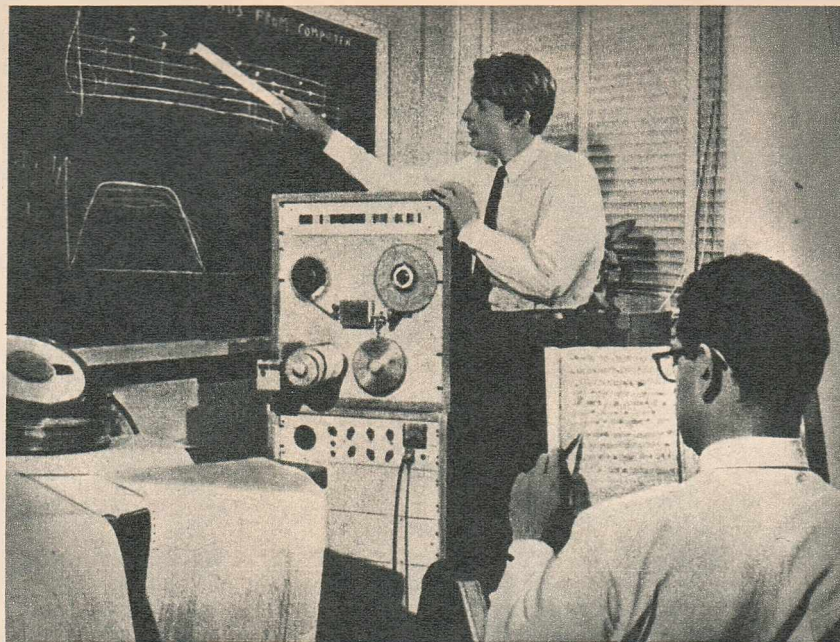
Goethe

● Nu trebuie să judecăm un om după ceea ce ignorează, ci după ceea ce știe.

Vauvenargues

● E mult mai ușor să împletești o cunună de lauri decât să găsești pe cineva demn s-o poarte.

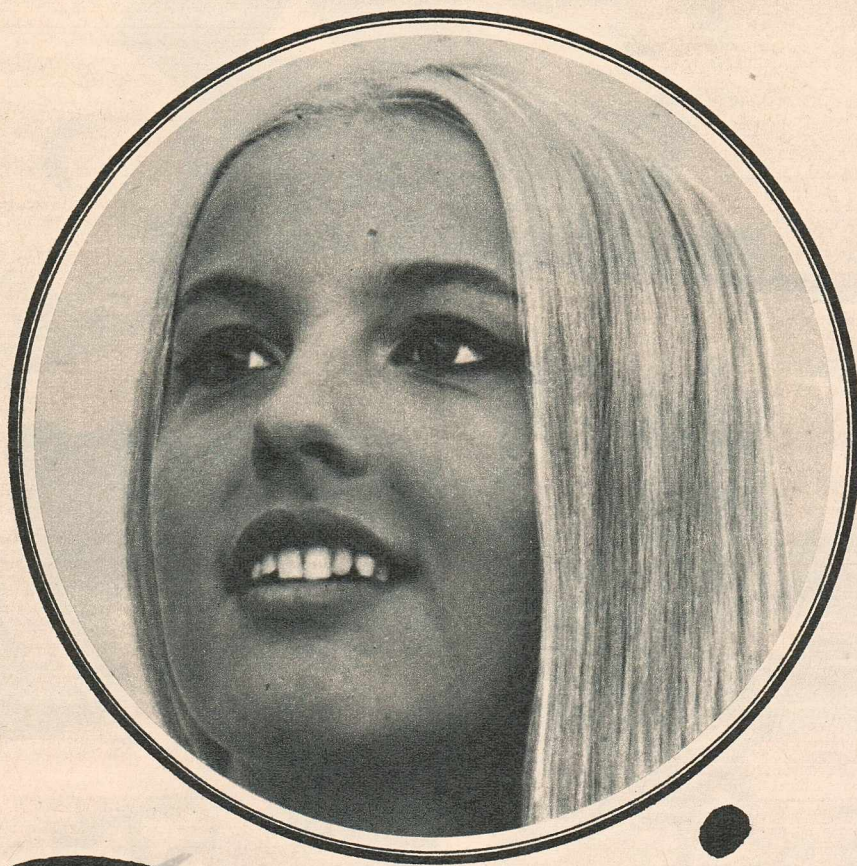
Dino Buzzati

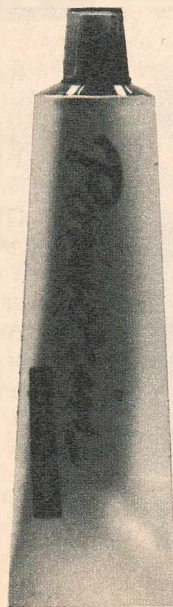
trompetă electronică

Laboratoarele Bell au pus la punct un ordinator electronic care poate executa la perfecție o compoziție pentru trompetă de Henry Purcell.

Mașinăria a dat examen în fața unei comisii formate din 20 de persoane, dintre care numeroși muzicieni profesioniști de mare prestigiu, care n-au reușit să facă vreo deosebire între «interpretarea» electronică și cea a unei trompete clasice.

Pomorin

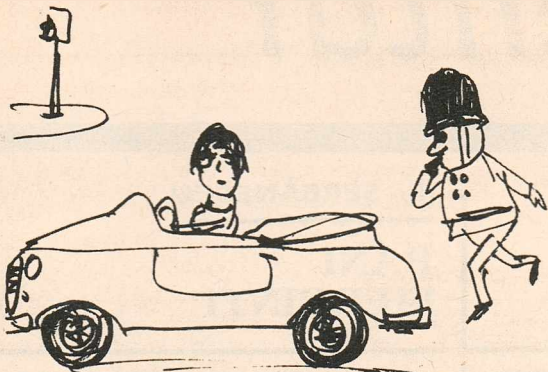

În magazine: POMORIN —
pastă de dinți antiplăcică,
cu o acțiune experimentală
profilactică și terapeutică a-
supra celor mai răspândite
boli de gingii și dinți.

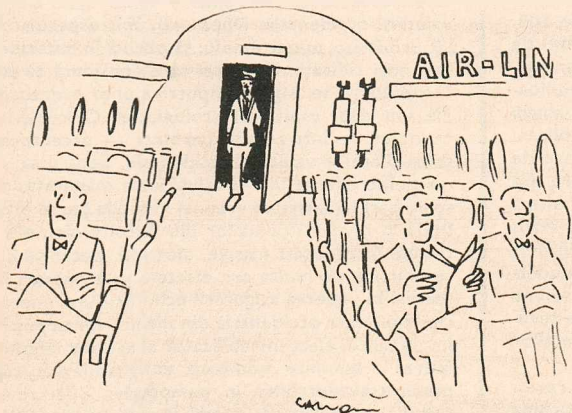

pharmachim

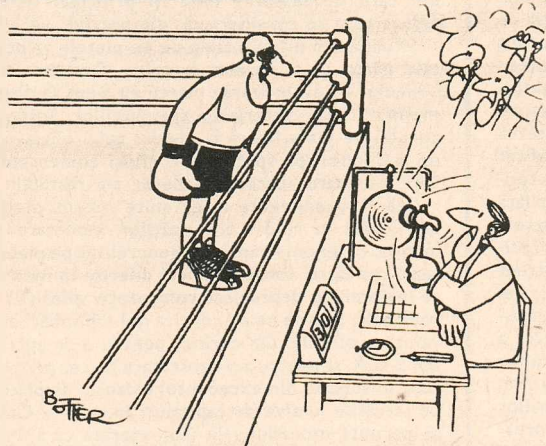
BULGARIA

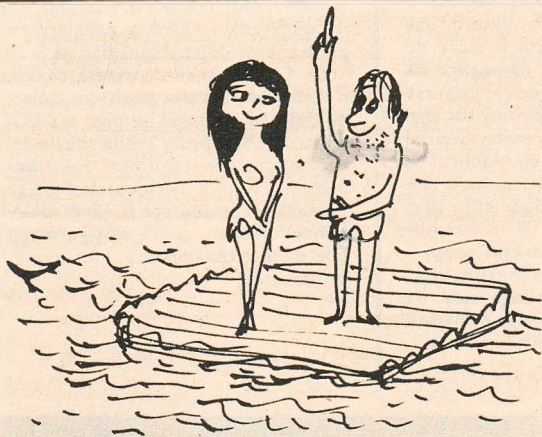
— Te rog să încetezi cu urmăritu' și cu fluieratu'! Sau vrei să te spun soțului meu?!...

— Se pricepe careva la reparat motoare de avion?...

— Domnul a sunat?...

— Vă mulțumesc, scumpe domn! E pentru prima oară că reușesc la un concurs de frumusețe...

— Uite-o pe Sophia Loren — mi-a spus — și când m-am uitat, m-a și pocnit...

COLOANA FĂRĂ SFÎRȘIT

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2											
3											
4											
5											
6											
7											
8											
9											
10											
11											
12											

Moto: «Pe lângă Shakespeare și Beethoven mai există un Dumnezeu: acesta este românul Brâncuși».

J.T. Farrell

ORIZONTAL: 1) Ion Georgescu... micul portret (ghips) păstrat din prima epocă a tineretii artistului — Una din materializările (1935) temei păsării care cîntă răsăritul soarelui, temă care l-a preocupat pe Brâncuși din 1922 pînă în 1949. 2) Sculptură în lemn din 1917 — Capitală europeană în care în 1914 la expoziția «Allied Artists Exhibition» Brâncuși participă cu trei lucrări despre care Roger Foy avea să spună că sînt «cele mai remarcabile opere de sculptură de la Albert Hall». 3) Plural (abr.) — Generalul doctor căruia Brâncuși îi execută bustul la cea dintîi comandă oficială a sa ca proaspăt absolvent al Școlii naționale de arte frumoase (1903) — Get! 4) Răzuit — Desen în peniță de o mare puritate și grație (1924) — Bloc de gheață. 5) Comună în Belgia — Din obicei! — Riu în Franța. 6) «Fintina lui...», operă-proiect pentru monumentul lui Spiru Haret, respinsă de ministrul V.C. Morțun și păstrată în atelierul artistului pînă la sfîrșitul vieții — A repeta (Inv.). 7) «...cu toartă rotundă», sculptură de inspirație folclorică cunoscută și sub denumirea de «Cupa lui Socrate» — «... lumii», cel din urmă și cel mai desăvîrșit exemplar din seria ovoidelor marelui artist (neart.). 8) Simbol al ființei legate de pămînt, care tinde să rupă condiția ei de umilă și înceată tîrîtoare, sculptură în marmură din 1945. 9) Cifra geometrului — Străjuiesc în număr de 24, de o parte și de alta, alea ce leagă «Masa tăcerii» cu «Poarta sărutului» — La noroc! 10) Ev — Calificative. 11) Operă în marmură de o factură stilistică surprinzătoare (1908), aflată în Muzeul de artă al R.S. România — «Studiu pentru portretul doamnei...», sculptură care reușește să redea fizionomia mode-

lului prin punerea în valoare a fibrei lemnului lustruit. 12) «Muza...», sculptură din 1910, reprezentînd o evocare magică a visului — Articol.

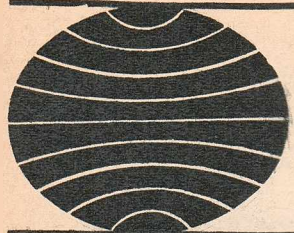
VERTICAL: 1) «...X», «...puritatea, inocența și candoarea intrupate» (A. Salmon), operă care a dus la un josnic scandal declanșat de interpretarea vulgară și răuvoitoare dată operei de un comisar de poliție. 2) Vas de lut — Abis! — Mască (fig.). 3) Acord final! — «Am vrut să fac un lucru care să pomenească nu despre o singură pereche, ci despre toate perechile de oameni ce s-au iubit și s-au perindat pe pămînt, înainte de a-l fi părăsit» (neart.) — Iubesc (lat.). 4) Piatră semiprețioasă — Liberă trecere — Număr (abr.). 5) Lubiți — Cenușă. 6) Vasile Udrea — Ciur — Lei! 7) Perla Veneției — «...născut», mică operă a lui Brâncuși executată în oțel. 8) Coloana fără sfîrșit — Lemn de culoare roșiatică — Mea! 9) Trib din Țara de Foc — Opere brâncușiene care au alcătuit în 1967, în exclusivitate, obiectul unei expoziții în sălile Muzeului național de artă modernă. 10) Cornel Duma — Interjecție (pop.) — Broderie turcească. 11) Bronz (1905) dezvăluind nuanțe psihologice deosebite — Materialul «Noului născut». 12) Compozitor de la începutul secolului, al cărui oratoriu «Socrate» îi inspira prietenului său, Brâncuși, lucrarea omonimă în lemn (1923) — «Masa...», una dintre cele trei părți componente ale monumentului complex sculptural de la Tirgu Jiu (nominativ).

V. Maria MICHINICI

Dicționar: AAT, ILE, ADOI, ONAS, LIOPA, OYA.

Dezlegarea jocului «ÎNTINS», apărut în numărul trecut

ORIZONTAL: 1) SES — TACUTA — S. 2) F — ZORITI — PAP. 3) OR — DURA — MASA. 4) RIGIDA — SIRET. 5) IMUNI — LA — AZI. 6) ERI — IOLA — AO. 7) PLA — INCUMETA. 8) L — LASI — TAS — S. 9) EMINESCU — USA. 10) COVOR — ARCAS. 11) ARET — PRIETEN.

glob - comentariu

Florica ŞELMARU

REFLECȚII POSTELECTORALE

Momentul în care din urnele britanice a fișnit, ca păpușile-surpriză din cutiile cu arc, succesul conservatorilor, momentul de uimire — pentru învinși, pentru învingători chiar, pentru specialiștii în sondaje, pentru comentarii, probabil și pentru alegători în ansamblul lor — a trecut. Este momentul analizelor.

Compararea numărului de mandate deținute, în trecutul recent și acum, de laburiști și de conservatori, subliniază cum o majoritate laburistă calificată la începuturile ei drept «triumfală» a fost înlocuită de o majoritate conservatoare «confortabilă». La drept vorbind, imediat după consultarea electorală din 1966, când se vorbea în termeni superlativi, laburiștii aveau în Camera Comunelor 111 prezențanți mai mult decât conservatorii, iar majoritatea lor absolută era de 97 mandate; între timp această superioritate s-a îngustat treptat, mai cu seamă datorită înfringerilor suferite de laburiști în diferitele alegeri parțiale pentru locuri devenite vacante. De altfel, în ultimii trei ani, toate sondajele exprimaseră un declin al popularității laburiste. De unde, atunci, stupoarea generală de după 18 iunie? Fără îndoială, din subita redresare înregistrată de aceleași sondaje în prima jumătate a lunii trecute. S-a consumat atunci multă hârtie și multă cerneală pentru a explica «noua spectaculoasă ascensiune» care crea «o situație asemănătoare celei din 1966» și care «teoretic, ar îngădui laburiștilor să obțină o majoritate de o sută de locuri în parlament». Se menționa atunci, în acest sens, când ameliorarea balanței de plăți, când sporurile de salarii acordate la începutul acestui an. Nu erau totuși trecute cu vederea meandrele unei guvernări prizoniere a unor grave contradicții: balanța îmbunătățită, dar lira diminuată cu 14,3%; salarii mărite, dar un șomaj ajuns la un nivel cum nu a mai fost în Marea Britanie de patruzeci de ani...

Fapt este că, în fața sondajelor seducătoare de la jumătatea lui mai, laburiștii au hotărât să folosească, prompt, neașteptat de favorabila conjunctură. Pentru a avea o poziție solidă și un oarecare răgaz în vederea negocierilor cu Piața comună, spunea o motivare oficială. Pentru a nu aștepta toamna, când sporurile de salarii — în condițiile deficiențelor producției industriale — se vor traduce în creșteri de prețuri, iar acestea într-un climat de tensiune socială, precizau unii observatori.

Succesul conservatorilor pare a fi mai degrabă insucces al laburiștilor. Aceștia reproșează, firește, conservatorilor referirile neconveniente la «portmoneul gospodinei» în care «lira se topește văzind cu ochii», dar încriminează deopotrivă «labilitatea» opiniei publice și sondajele care ar fi influențat-o (anesteziiind politic pe alegătorii «Labour»-ului, care, siguri de victorie, nu s-ar mai fi ostenit toți să voteze). Dar la capitolul «labilitate», nu este de loc înlăturată ipoteza că, dacă electoratul laburist nu a fost atras spre urne de un elan irezistibil, fenomenul a putut avea și alte cauze. De pildă faptul că, pozițiile conservatorilor deplasându-se în ultimele luni spre dreapta, laburiștii au ținut să-și extindă influența către centru, pentru a se defini ca «partidul care reprezintă majoritatea țării», estompând în acest scop preocuparea pentru nevoile electoratului lor tradițional. Or, deja în succesele alegeri parțiale la care ne-am referit, acesta își manifestase deseori dezamăgirea: abținându-se, votând chiar uneori împotriva candidatului guvernamental.

Romulus CĂPLESCU

WALL-STREETUL ȘI RĂZBOIUL

Faptele sînt, îndeobște, cunoscute. La începutul ultimei săptămîni din luna mai, Bursa din New York înregistra cel mai scăzut nivel din 1962 pînă azi. 48 de ore după aceea, indicatorul sintetic Dow-Jones consemna unul dintre cele mai spectaculoase sporuri în decursul unei singure zile. Oscilațiile frenetice au produs celor în cauză — agenți de bursă și exponenți ai cercurilor financiare — o nervozitate extremă, ale cărei ecouri s-au răsunat și asupra milioanele de mici deținători de acțiuni. «Dorm acum asemeni unui prunc. Mă trezesc din oră în oră și mă pun pe plîns», exprima, sub forma unei butade amare, această stare de spirit un vechi agent de bursă. Nici nu e de mirare. Ca urmare a unor fluctuații similare (ce e drept, nu în salturi atît de bruște), trădînd o permanentă incertitudine, Wall-Streetul a înregistrat în decurs de un an și ceva pierderi cifrate la 160 de miliarde dolari. Cu alte cuvinte citadela finanței americane se află în fața unor neîndoielnice semne de criză financiară și depistarea originilor acesteia a devenit, în prezent, preocuparea numărul unu a experților americani.

Concluzia cvasiunanimă? Convulsiile bursiere sînt rezultatul direct al războiului purtat de S.U.A. în Indochina care a costat pînă acum contribuabilul american 100 miliarde de dolari, și care a dus la o situație de inflație, concretizată prin creșterea costului vieții în ritm de 7 la sută anual. Măsurile deflaționiste la care a recurs administrația — restrîngerea creditelor bancare, ridicarea taxei de scont etc. — s-au dovedit fără efect, pentru că ele își propuneau să combată simptomele și nu cauza. Inflația s-a menținut. Paralel, și-au făcut însă apariția și alte fenomene negative, printre care scăderea produsului național brut, creșterea simțitoare a șomajului, care a atins nivelul cel mai ridicat din ultimii zece ani (4,8 la sută), reducerea profitului corporațiilor. Alt fel spus, economia americană are de făcut față nu numai presiunilor inflației, ci și ale recesiunii, doi factori în mod normal incompatibili care, în loc să se anuleze reciproc, își cumulează efectele, seismele de pe Wall-Street fiind tocmai reflexul acestui dublu asalt, precum și al crizei de încredere în care se zbate societatea americană. Seriozitatea situației a reieșit și din cuvîntarea radiotelevizată a președintelui Nixon, care a recunoscut existența «unor probleme dificile». Măsurile antiinflaționiste preconizate, și în primul rînd apelul la moderație în domeniul salariilor și al prețurilor, sînt apreciate de observatori ca o încercare de «temporizare», cu perspective discutabile.

Astfel stînd lucrurile, nu este de mirare că a scăzut simțitor numărul adepților modului simplist — și rapace — de gîndire după care sporirea cheltuielilor militare este un lucru bun pentru economie. Se constată o stare de spirit ostilă războiului chiar și în rîndurile oamenilor de afaceri. Paradoxal în aparență, «Peace is good business» (pacea este un business bun) a devenit o lozincă tot mai des auzită și pe Wall-Street. În legătură cu aceasta, George Bachman, directorul serviciilor de relații cu publicul la bursa din Wall-Street, declara: «Adevărata problemă este inflația, adică războiul. Piața nu se va însănătoși atîta timp cît nu-i vom pune capăt. Trebuie să plecăm cît mai repede din Vietnam și Cambodgia». Bineînțeles, interesul propriu primează. Sau, ca să revenim la butada amintită, dacă plînge, «pruncul» de pe Wall-Street își plînge sieși de milă. Nu e mai puțin adevărat, însă, că asemenea declarații reflectă o realitate al cărei tîlc nu mai necesită sublinieri.

Ilie ȘERBĂNESCU

BANI FIERBINȚI

Poate mai înclinat spre metaforă, dar, cu siguranță îngrijorat și, într-un fel, realist, un economist i-a denumit cîndva hot-money — bani fierbinți. Este vorba de acele capitaluri care «evadează», trec dintr-o valută spre alta pe piețele valutare occidentale. După unii, sînt «speculative», întrucît urmăresc, pur și simplu, să obțină în exterior o fructificare mai ridicată. După cei care consideră că este în firea lucrurilor să se asigure împotriva unor eventuale pierderi, ele sînt doar capitaluri «refugiate». Oricum, însă, aceste capitaluri — într-adevăr fierbinți — accentuează febrilitatea piețelor valutare occidentale, pentru că ori de cîte ori neîncrederea într-o valută este manifestă, se întrevăd schimbări în paritatea vreunei monede sau se produc modificări în nivelul dobînzilor din diferite țări, ele trec frontierele în cantități masive, afectînd mecanismul monetar, subminînd, de multe ori, efectele unor măsuri întreprinse tocmai în vederea asigurării echilibrului monetar. Zguduirile monetare occidentale din ultimii ani au pus în evidență importantul efect instabilizator al acestor fenomene speculative. În anumite momente, «migrațiile» au căpătat proporții considerabile: în perspectiva unei revalorizări a mărcii vest-germane, numai în noiembrie 1968 capitaluri în valoare de 16 miliarde mărci au invadat R.F. a Germaniei, iar în luna mai 1969 au depășit chiar acest record, valuta din care «evadaseră» fiind în principal francul francez, despre care se considera că, dimpotrivă, va fi devalorizat.

Situația din ultimul timp de pe piețele valutare occidentale părea să fi revenit la calm. Desigur, devalorizarea francului și revalorizarea mărcii au făcut să dispară, pentru moment, baza materială a speculațiilor. Scăderea prețului aurului pe piața liberă la nivelul celui oficial a descurajat, de asemenea, pe speculatori. Mulți comentatori și-au pus însă întrebarea dacă într-adevăr s-a restabilit calmul.

Iată că evenimente intervenite recent produc din nou îngrijorări în rîndul autorităților monetare occidentale. Inflația, ca fenomen aproape generalizat pe piețele din Occident, cunoaște, totuși, ritmuri diferite în fiecare țară, ceea ce înseamnă o depreciere comparativ diferită a monedelor naționale, fapt ce poate solicita noi schimbări ale cursurilor valutare oficiale. De curînd, pentru a se apăra de inflația din S.U.A. și pentru a o contracara pe cea proprie — rezultată, în special, din excedentul balanței de plăți determinat de intrările masive de capitaluri în țară — Canada a decis să permită monedei sale (considerată ca subevaluată față de dolarul american) să fie cotate pe piețele externe conform jocului liber al cererii și ofertei. Ca și în cazul introducerii, anul trecut, a cursului «fлотar» pentru marca vest-germană — care a premers revalorizării acesteia, — piața a jucat dolarul canadian («la hausse») față de cel american. Observatorii consideră că faptul a demonstrat, încă o dată, deteriorarea pozițiilor dolarului american, adîncită de deficitul balanței de plăți a S.U.A. (cifrat în primul trimestru 1970 la peste 3 miliarde de dolari). În aceste condiții, noi mișcări de capitaluri speculative s-au declanșat pe piețele valutare occidentale, «migrațiile» pornind către monedele considerate ca fiind subevaluate (yenul japonez, francul elvețian, marca vest-germană) și, ca atare, susceptibile de a fi revalorizate. Hot-money au intrat din nou în actualitate.

telex

MOSCOVA

● Cu prilejul recentei sărbătoriri a Zilei industriei ușoare, s-a relevat creșterea producției acestei ramuri, în actualul cincinal, cu 45%. Fiecare procent înseamnă 90 milioane metri țesături, 9 milioane tricotate, 5 milioane perechi încălțămînte.

LONDRA

● Consumul mondial de petrol în ultimul an: 2,085 miliarde tone; producția mondială: 2,145 miliarde tone. Nu există riscul unei penurii, se afirmă la British Petroleum. Numai zăcămintele în curs de exploatare pot furniza încă 74 miliarde tone — de 35 ori producția anuală 1969.

PARIS

● Se apreciază că bireactorul «Mercur» (certificat de navigabilitate — 1973), construit de firma «Dassault», va fi reprezentantul unei noi generații de avioane care, propunîndu-și etape de zbor limitate la 800-1 000 km, vor beneficia în schimb de capacități mari de transport.

ROMA

● Un studiu la care au participat 70 specialiști conchide că, în caz că nu se vor lua măsuri urgente, daunele provocate de aerul poluat patrimoniului de monumente, ansambluri arhitectonice, vestigii arheologice al Italiei, se vor cifra la 60 mi-

WELLINGTON

● Eventuala intrare a Angliei în Piața comună este privită cu vie aprehensiune în Noua Zeelandă. Anglia fiind principalul ei partener comercial, intrarea acesteia în C.E.E. s-ar concretiza, pentru Noua Zeelandă, în pierderi anuale apreciate la 92,2 milioane dolari.

ALGER

● În cadrul unei conferințe de presă ce a avut loc la Alger, Amilcar Cabral, secretar general al PAIGC, s-a referit la succesele partizanilor din Guineea-Bissau împotriva colonialiștilor portughezi, relevînd în același timp succesele în activitatea de reconstrucție economică în zonele eliberate.

VARȘOVIA

● În Polonia a fost dat în folosință cel de-al 1000-lea vas construit în anii puterii populare: traulerul «Nowa Ladoga» realizat pe șantierul naval din Gdansk.

TOKYO

● Forțele progresiste ale țării protestează împotriva concedierii a trei profesori din Fukuoka care au refuzat să sărbătorească «ziua întemeierii imperiului», explicînd elevilor esența mistică și șovină a acestei sărbătorii, care proclamă originea divină a imperiului japonez.

L. SĂRĂȚEANU

MUTAȚII OCCIDENTALE

Două fenomene occidentale rețin atenția observatorilor preocupați să discearnă în vestul european unele tendințe de largire a drepturilor electorale. Este vorba de schimbarea vârstei majoratului politic în Republica Federală a Germaniei și de dreptul la vot al femeilor elvețiene. În ce privește Republica Federală a Germaniei, în urmă cu câteva zile Bundestagul a adoptat un proiect de lege guvernamental care statuează reducerea la 18 ani (de la 21) a dreptului de alegător și la 21 de ani (în loc de 25) a dreptului de a fi ales. Măsura luată în urma unor referendumuri organizate în landurile vest-germane s-a impus mai ales datorită strădaniilor forțelor de stînga, sensibile la tendințele opiniei publice. Este interesant de observat că cererile de dreapta s-au opus reducerii vârstei majoratului politic încă din perioada 1960-1961, cînd problema s-a pus pentru prima dată. La vremea aceea comentatorii relevau poziția democrat-creștinilor care socoteau că tineretul — inclinat mai ales spre înnoire și progres — n-ar fi dispus să-și acorde sufragiul unor partide conservatoare. Bătălia a fost grea, dar ea s-a încheiat cu un succes care face ca, practic, întregul tineret vest-german să-și poată spune punctul de vedere începînd de la 18 ani. Este vorba de un adevărat corp electoral care însumează circa două milioane de noi alegători. Neîndoios că viitoarele alegeri vor permite o apreciere mai clară a consecințelor acestui fenomen. În ce privește Elveția, problema dreptului la vot a femeilor s-a pus și ea în ultima vreme cu acuitate. Aderînd la Convenția europeană a drepturilor omului, care proclamă între altele egalitatea deplină a femeii cu bărbatul, Elveția se găsea într-o poziție oarecum jenantă, aflîndu-se înscrisă pe lista pușinelor țări care nu au introdus încă sufragiul feminin (Liechtenstein, Yemenul, Iordania, Arabia Saudită, Kuweitul). De altfel trebuie spus că încă din 1959 Consiliul federal elvețian luase inițiativa unui referendum în problema dreptului la vot al femeilor, dar în acel moment majoritatea cantoanelor se pronunțaseră împotriva. De atunci curentul de opinie în această direcție a cîștigat în amploare reușind să impună, prin referendumuri locale, ca acest drept să fie acceptat în multe cantoane (Geneva, Neuchâtel, Vaud, Basel, Tessin, Fribourg, Valais). În alte cantoane, ca Grisons, Berna, Zürich, femeile, dacă n-au dobîndit dreptul de participare la alegerile cantonale, au obținut în schimb dreptul la vot în alegerile municipale și comunale. Pentru a aprecia schimbarea înregistrată în opinia publică elvețiană în favoarea drepturilor politice ale femeilor să observăm că într-un singur canton — și anume Valais — la referendum bărbații au răspuns «da» cu 26 263 de voturi contra 9 895. Succesul reperat pe plan cantonal încurajează pe partizanii drepturilor politice ale femeilor în continuarea bătăliei pe plan federal. De altfel, guvernul elvețian, trăgînd concluziile de pe urma referendumurilor desfășurate la nivelul cantoanelor, s-a considerat îndreptățit să supună problema parlamentului. Observatorii fenomenelor politice elvețiene apreciază că un nou referendum în 1971 va cere tuturor cetățenilor elvețieni de sex masculin să se pronunțe în acest sens. Cei mai optimiști dintre acești observatori cred că, de data aceasta, rezultatele vor fi diferite de cele din 1959.

Radu VASILIU

UN TURNEU DISCRET

La o lună după alegerile din Africa de Sud, guvernul rasist de la Pretoria a inițiat o activitate diplomatică ale cărei motivări, în pofida discreției oficiale, au fost dezvăluite opiniei publice de diverse organe de presă occidentale. Ar fi vorba, potrivit acestor dezvăluiri, de o încercare a promotorilor apartheidului, făcută de comun acord cu ceilalți doi membri ai «triunghiului alb» din Africa australă — Rhodesia rasistă și Portugalia colonialistă — de a obține unele «deschideri» spre Europa Occidentală care să micșoreze izolarea lor pe plan internațional. Motivarea politică are însă și un complement economico-militar: pe de o parte, guvernul Vorster dorește să atragă capitaluri la construcția barajului gigant Cabora-Bassa, din colonia portugheză Mozambic, ce ar urma să furnizeze Republicii Sud-Africane energie electrică; pe de alta, să-și asigure noi furnituri de armament în vederea consolidării «bastionului civilizației albe» în Africa, precum numesc rasiștii și colonialiștii alianța Pretoria-Lisabona-Salisbury.

Călătoria lui Vorster pare să fi întâmpinat dificultăți, unele etape prevăzute fiind șterse în ultimul moment din itinerar. O serie de guverne vest-europene n-au fost dispuse să vină în întîmpinarea acestor «deschideri», întrucît atare reacție ar fi contrazis flagrant nu numai poziția lor oficială, ci și relațiile pe care le întrețin cu statele africane.

Precum se știe, alianța Pretoria-Lisabona-Salisbury aspiră să devină o forță de presiune economică și militară care să determine statele africane independente din vecinătate la o poziție mai «suplă», de acceptare a «colaborării și cooperării» cu Republica Sud-Africană, Rhodesia și Portugalia. Nu o dată Pretoria a făcut oferte în această privință, fără nici un succes de altfel. Statele africane nu sînt dispuse să sacrifice bunul lor cel mai de preț — independența — de dragul capitalurilor cu care rasiștii le momesc. Una dintre primele țări vizate este Zambia, a cărei politică energetică împotriva colonialismului și rasismului indispuie profund pe arhitecții «bastionului civilizației albe». O luptă îndrîjnită se desfășoară, pe multe planuri, pentru consolidarea independenței economice a statelor africane limitrofe. Unele dintre ele, ca de pildă Botswana, sînt silite să transporte prin Africa de Sud produsele destinate exportului. Pentru a lichida această stare de lucruri, Zambia și Botswana au inițiat construcția unei șosele comune la granița lor care va permite celei de-a doua țări să nu mai depindă de Pretoria. Barajul de la Cabora-Bassa este o replică la proiectul zambian cu implicații militare importante. Într-adevăr, realizarea barajului ar însemna implantarea unor puternice garnizoane sud-africane sub motivul că ele apară edificiul, ceea ce ar oficializa participarea directă a Pretoriei la operațiile purtate de portughezi împotriva mișcărilor de eliberare din coloniile lor. Conducerea acestor mișcări au exprimat un protest public împotriva proiectelor rasiste, iar Uniunea poporului african Zimbabwe a lansat un apel la O.N.U. pentru ca aceasta să declare proiectul Cabora-Bassa «o amenințare la adresa păcii internaționale». Cu toate complicitățile de care, de bună seamă, dispun în lumea occidentală, rasiștii și colonialiștii din Africa australă nu vor putea opri cu nici un fel de baraj, oricît de gigantic, fluviul luptei popoarelor continentului negru împotriva tenebrosului «bastion alb».

Transmițînd cu puțin înainte de alegeri această fotografie, agenția londoneză «Keystone» îi dădea următoarea explicație: «Dl. Edward Heath, lider al Partidului conservator, discutînd strategia electorală în apartamentul său din Albany, Piccadilly...» Să fi constituit oare această strategie cheia succesului reperat la scrutinul din 18 iunie?

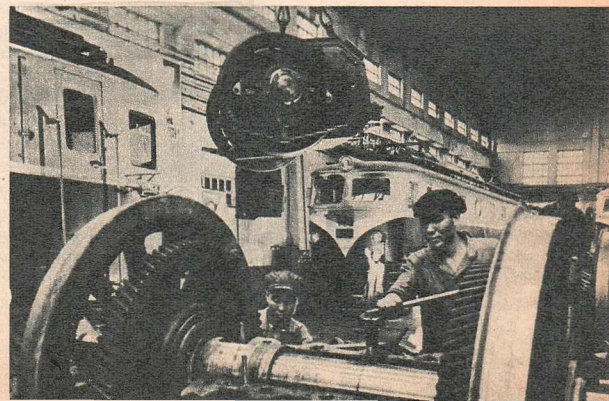
DUPĂ DOUĂZECI DE ANI

Timpul s-a scurs pe nesimțite. Dar memoria a înregistrat pentru totdeauna imaginea Coreii transformate în pămînt pirjolit de bombe cu napalm lansate din avioane americane. Războiul a izbucnit pe neașteptate la 25 iunie 1950. Abia după ce comunicatele militare anunțau primele isprăvi ale agresorilor, ca și primele contralovituri ale Coreii luptătoare, o fotografie-document făcea ocolul lumii, denunțînd caracterul premeditat al intervenției sîngeroase. În imagine, John Foster Dulles, pe atunci unul dintre principalii exponenți ai politicii agresive a S.U.A., putea fi văzut inspectînd poziții de luptă americane la paralela 38 în ajunul declanșării războiului în Coreea. Și, în timp ce asupra poporului coreean se revărsa puhoiul agresiunii, intervenția americană, camuflată abuziv sub steagul O.N.U., era condamnată cu indignare în lumea întreagă. Ceea ce nu a împiedicat totuși Pentagonul să-și continue operațiunile de război, cu nimic justificate, împotriva unei țări mici situate la mii de kilometri depărtare de granițele Statelor Unite.

În 1953, cînd, după zadarnice eforturi de a-și adjudeca victoria și de a înșelunchea poporul coreean, americanii și mercenarii lor sud-coreeni s-au găsit în situația de a semna actul de armistițiu de la Panmunjon, opinia publică internațională și în primul rînd poporul american aveau să constate, încă o dată și cu aceeași legitimitate indignare, cît de inutil a fost războiul lui Dulles, cu toate nenorocirile pe care le-a provocat. Bilanțul pierderilor suferite de incendiatorii Coreii era mai mult decît edificator; exemplar: 1 093 839 morți și răniți, dintre care 397 543 americani. În cei trei ani de război Statele Unite au irosit 20 miliarde de dolari pentru susținerea operațiunilor militare și au pierdut pe cîmpurile de luptă 73 milioane tone de material de război. Singura «satisfacție» a fost poate aceea că au ras de pe fața pămîntului zeci și zeci de orașe și sate pașnice, demonstrînd (Cui? De ce?) virtuți distrugătoare. Dar așa cum au subapreciat capacitatea de rezistență și de ripostă a poporului coreean, agresorii nu și-au putut imagina că pămîntul pirjolit cu napalm va putea fi redat vieții — mai curînd decît s-ar fi așteptat cineva — datorită strădaniilor eroice ale aceluiași patrioți coreeni care au știut să bazeze calea mașinii militare a unei superputeri ca S.U.A.

Am vizitat Republica Populară Democrată Coreeană la ora marilor realizări postbelice pe fronturile construcției pașnice. Transformările s-au desfășurat într-un ritm atît de alert și cu rezultate atît de substanțiale, încît am văzut urmele războiului mai mult în cicatricile de pe fețele luptătorilor de ieri, în mărturiile lor, în muzee, în tablouri, în cărțile de istorie. Renăscută din propria cenușă, «Țara dimineațelor pure», în partea ei situată la nord de paralela 38, mi s-a înfățișat ca un stat socialist în plin avînt constructiv, cu realizări impresionante în toate domeniile. Nu o dată, la Phenian, la Hamhîn sau la Panmunjon, prietenii coreeni mi-au vorbit cu sinceră recunoștință despre ajutorul efectiv pe care poporul român l-a acordat Coreii în anii grei ai războiului, ca și despre solidaritatea activă a țării noastre cu eforturile pentru unificarea pașnică și democratică a Coreii. La 20 de ani de la izbucnirea războiului și la 17 ani de la terminarea lui, Coreea socialistă înaintează cu pași hotărîți pe un drum ascendent, bucurîndu-se de simpatia și solidaritatea României socialiste, raporturile dintre cele două țări bazîndu-se pe înțelegere și stimă reciprocă, pe legături trainice de prietenie și colaborare frățescă.

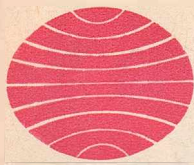
Dic. BABOIAN

«Unul dintre automobilele sovietice de tip «Moskvici-412» care a participat la raliul Londra — Mexic (26 000 km). În acest dificil maraton automobilistic au reușit să ajungă la finiș numai 22 de automobile din 96 cite luaseră startul la Wembley. Din cele cinci mașini «Moskvici-412», trei au atins linia de finiș pe stadionul Azteca, clasîndu-se pe locurile 12, 17 și 20. În clasa din care fac parte, «Moskvici»-urile au ocupat locurile 2, 3, 4, fiind depășite doar de mașina «Austin-maxi», condusă de sportiva britanică Rose Marie Schmidt.

În Phenianul renăscut, Uzina de locomotive electrice este unul din importante obiective ale industriei coreene în plină dezvoltare.

PE SCUD

Din trei în trei luni miniștrii de finanțe ai țărilor Pieței comune se întâlnesc, în afara cadrului comunitar, pentru a discuta problemele economice și financiare și a sugera soluții. După conferința de la Haga, de anul trecut, acestora le-a revenit misiunea de a pune la punct un proiect comun de uniune economică și financiară. La ultima întâlnire de la Paris, din februarie, miniștrii de finanțe s-au aflat în fața a patru planuri diferite: unul luxemburghez, unul vest-german, unul belgian și al patrulea prezentat de Comisia C.E.E. de la Bruxelles. Reprezentantul luxemburghez a avut misiunea să alcătuiască din toate unul singur, pentru reuniunea din mai — ceea ce a și făcut, ocupându-se însă doar de prima etapă a proiectului care ar urma să fie înfăptuit în trei. Rezultatul? S-a hotărât ca Uniunea economică și monetară să fie încheiată în 1980. Președintele în funcție al Comisiei, Jean Rey, afirmă chiar că există un consens general cu privire la crearea unei monede comune care a și fost aleasă: scudul, monedă folosită pe vremea lui Ludovic al XIV-lea. Un singur aspect nu a fost rezolvat: care anume măsuri să fie puse în practică, pentru a se ajunge la o Uniune economică și monetară. Experții au primit sarcina să treacă la pregătirea obiectivelor primeia din cele trei etape. Un lucru pare însă curios: în timp ce nici măcar obiectivele primei etape n-au fost fixate, participanții s-au grăbit să găsească denumirea monedei comune. Au socotit oare că asta va facilita tot restul? Poate. Interesant însă este criteriul pentru care au ales scudul. Este singura monedă — spune Jean Rey — care n-a fost niciodată devalorizată... Dacă pe vremuri învingătorii își aduceau victoria pe scut, comunitarii speră să învingă obstacolele aducându-le pe scud ofrandă Pieței comune. Singurul lucru care izbește atenția este că au trebuit să se întoarcă atâtea secole în urmă pentru a găsi «un scud» suficient de solid pentru obiectivele propuse.

Nicolae LUPU

arhivă-foto

VLAICU ACUM 60 DE ANI

În ziarul «Dimineața» din 14 iunie 1910 se putea citi această descriere a primului zbor al lui Aurel Vlaicu cu aparatul construit de el la Arsenalul armatei:

«La 4 iunie 1910 Vlaicu încearcă motorul GNOM pe care l-a adus din Paris, folosind puterea de 12 HP, cu 300 de turații pe minut și reușind să salte puțin roatele avionului.

A doua încercare o face cu 18 HP și 400 de turații. După 40 de metri de la plecare aparatul devenise aeroplan — el plutea în aer la un metru înălțime. La a treia experiență, dînd aparatului mai multă benzină, după 30 de metri s-a ridicat la o înălțime de doi metri, apoi a revenit oprindu-se dulce pe pământ. În ziua de 12 iunie 1910 Vlaicu s-a ridicat pînă la 10 metri înălțime, pe o distanță de 100 de metri. Vlaicu a zburat!»

La doi ani după acest remarcabil început, Vlaicu a adus aviației românești prima încununare internațională, cîștigînd la 12 iunie 1912, la concursurile de la Aspern (Austria), trei dintre principalele premii disputate atunci de marii ași ai aviației mondiale.

Ion MUNTEANU

Fotografia — înfățișînd numeroși locuitori ai Havanei așteptîndu-și rîndul în fața unei «Bănci a singelui» pentru a dona sînge pentru răniții din Peru — ilustrează la modul concret solidaritatea poporului cubanez cu greu încercata populație a Perului din zonele afectate de recentul cutremur catastrofal.

UN CANDIDAT APROAPE PREȘEDINTE

A trecut febra fotbalului, a început febra politică. Mexicanii își aleg, la 5 iulie, viitorul președinte — succesorul lui Diaz Ordaz. Se știe deja cine va fi și, dacă se fac alte pronosticuri, la mijloc se află numai plăcerea pentru speculații. Mexicanii țin la obiceiurile lor: unul dintre acestea este desemnarea candidatului la președinție. Cînd Partidul Revoluționar Instituțional (de guvernămînt) își numește candidatul, în fapt alege președintele pentru următorul mandat. Aceasta se face în lungi ședințe, în care liderii, în funcție sau doar onorifici, cumpănesc pe îndelete asupra unui nume. Totul cu ușile închise, în deplin secret, cu sute de observatori sau doar amatori de politică punîndu-și aceeași întrebare: cine este «el tapado» (voalatul)? În sfîrșit, s-a comunicat: Luis Echeverría Alvarez, actualmente ministru de interne.

Nimeni nu se îndoiește de victoria candidatului P.R.I. — practic unicul partid politic cu statut legal din Mexic, care de patruzeci de ani monopolizează puterea guvernamentală. Este un primat politic neocolit totuși de semne de întrebare: istoria și activitatea P.R.I. sînt garanții suficiente pentru continuitate? Mulți pledează pentru o înnoire, pentru o politică mai flexibilă, oportună funcționării opoziției și, în realizarea acestor obiective, își pun speranțele în energia și spiritul de inițiativă ale candidatului prezidențial. Luis Echeverría pare că n-are de gînd să dezamăgească: a desfășurat — spun mexicanii — o campanie electorală de o asemenea vigoare ca și cum însăși viața sa ar fi depins de ea.

Echeverría preia mandatul pentru o perioadă de șase ani: va stabili linia politică pe care o va prefera P.R.I. în acest răstimp, va continua reușitele administrației căreia îi succede, în sfîrșit, va modela în același timp totul după propria sa personalitate. Are acum 47 de ani și pînă la 53 va prezida o nouă etapă de industrializare și va acorda sectorului agricol prioritate în preocupările sale, acesta vîdînd mai ales unele rămîineri în urmă. Sînt, într-adevăr, încă multe de făcut. Este justificat deci interesul cu care este așteptat conținutul lunilor de debut ale viitorului președinte mexican. De altfel, nu numai Ciudad de Mexico trăiește vîltoarea campaniilor electorale și neliniștea începutului de drum cu un nou șef de echipă. Mexicul este a 5-a țară sud-americană care-și alege un nou președinte — penultima dintr-o serie de șase care va fi încheiată de Chile, la 6 septembrie. Dar la Santiago, șansele sînt împărțite, pe cînd Echeverría este virtual președinte.

Anca VOICAN

Un tînr budist, instalat într-o pagodă din Saigon, a declarat greva foamei în semn de protest împotriva războiului dus de S.U.A. în Vietnam; inscripția aflată în fața patului sună astfel: «Poporul american ar trebui să citească atent istoria poporului vietnamez și să studieze vitejia poporului său».

cronica de trei secunde

ÎN HAMAC

De vreo cîteva zile am încetat orice activitate informațională susținută, intensă — ca un explorator care după un marș lung prin junglă sau prin zăpadă se hotărăște deodată să se întindă în hamac, să zăcă, să doarmă. Ziare pe care le cercetam pînă la ultima informație năvingă rămîn nedefrișate, neschinguite — și nu am remușcări. Habar n-am ce e întîmplă în Madagascar. Habar n-am ce e nou la New Jersey. Nu știu ce vînturi bat pe Oceanul Indian. Poate c-a sărit un primus într-un copac pe la strîmtoarea Behring, poate că un banc uriaș de scrumbii vine cumva din Liechtenstein spre Luxemburg, așa cum vin orice idei — pe jos și multe, chiar și sub formă de banc. Nu deschid ochii. Spiritul somnolează o dată cu pleoapa. Cineva îmi dă brînci să-mi comunice

că un italian a fost arestat mulțumită unei femei goale. Sau chiar de o femeie goală. Nu mă clintesc. Nici măcar caii nu mă pasionează — caii despre care scriu ori de cîte ori nu am despre ce scrie.

Dar nu mă simt obosit. V-aș dezinforma argumentînd patetic că m-a răzbit oboseala, la care are drept constituțional orice explorator. Eu nu obișnuiesc a dezinforma, așa cum mă feresc și de a informa.

Mă psihanalizez zăcînd în hamac și constat că nori lungi trec pe șesuri. Mulțumită lor, înțeleg că starea în care mă aflu e o stare de reculegere, specifică comemorărilor. Comemorez conștient trecerea unor nori lungi pe șesuri și a unui timp curs inconștient de cînd într-un orășel de nu știu unde au murit în

Poliția londoneză în acțiune, împotriva demonstrațiilor care au venit în fața ambasadei americane, din capitala britanică, pentru a-și exprima protestul față de politica agresivă a S.U.A. în peninsula indochineză.

aceeași zi groparul cimitirului și redactorul de nunți și botezuri. Groparul murise primul și neavînd cine să-l îngroape, s-a oferit voluntar redactorul respectiv — om la 60 de ani care în viața lui nu scrisese despre morți. De la debutul în ziaristică și pînă la atacul de cord petrecut exact în timp ce săpa mormîntul groparului — omul acela nu se ocupase decît de nunți și nașteri.

Nu mai știu cînd s-a întîmplat asta. Unde. Dacă s-a întîmplat...

Nu cobor din hamac să caut în colecție datele precise. N-am nevoie de ele. O comemorare te poate ajunge din urmă mai repede decît o bucurie, o reculegere te poate răzbi ca orice oboseală.

Radu COSAȘU

carte

● **Perpessicus: Memorial de ziaristică** — vol. I (1927-1933). Nu numai pentru cei tineri, dar poate că și pentru cei vîrstnici chipul în care scriitorul și criticul Perpessicus se prezintă prin acest volum constituie o surpriză. Imaginea acestui mare cărturar, aplecat atît de migălos asupra cărților și manuscriselor, se completează astăzi revelator cu aceea a unui lucid observator al realităților. Constatăm cu incitare din această primă carte a activității sale de ziarist că, ieșind din bibliotecile burdușite de tomuri, Perpessicus și-a păstrat proaspătă vederea pentru a scruta și viața străzii (Editura Minerva).

● În cartea de versuri **Mineralia**, poeta Veronica Porumbacu transcrie în notații concise sentimentul imanenței actului final al vieții. Fulgerate de emoție, multe dintre aceste poeme miniaturale ni se înscriu în memorie prin densa lor lapidarie (Editura Eminescu).

● Dintre ultimele apariții la Editura militară notăm: **Dansa-toarea și cifra** (nuvele) de Petru Vintilă; **Balthazar sosește luni** (roman) de Theodor Costantin; **Seara întoarceii** (schite și povestiri) de Gheorghe Bejancu.

● **Europa încotro?** — schiță istorico-politică a securității europene; o carte vie, instructivă, serios documentată, dedicată unei arzătoare probleme contemporane. Autori: Cristian Popisteanu, Mircea Bogdănescu (Editura politică).

● În cartea **Comert și dezvoltare**, autorul ei, dr. N.S. Stănescu, debata competent, în toată complexitatea lor, aspecte și realități ale subdezvoltării (Editura politică).

● Într-o nouă ediție a apărut la Editura Eminescu romanul Ion de Liviu Rebreanu.

● Cu ultima ei carte de versuri, **Ierugi**, Cristina Tacoi ne demonstrează cert vocația sa poetică (Editura Eminescu).

● Densul sumar al ultimului număr (4) al revistei **Secolul 20**, închinat spiritualității franceze, se deschide cu un concis eseu: Elada modernă, în care Vladimir Streinu face subtile considerații asupra «organicității» culturii Franței. În afară de prezența masivă a unor texte semnificative pentru cultura franceză, mai contribuie la substanța acestui număr, prin studii și prezentări de opere și autori, Dumitru Ghișe, Romulus Vulpescu, N. Carandino, Sașa Pană, Romulus Dianu, V.G. Paleolog, Solomon Marcus, Cristina Isbășescu, Anca Costa-Foru... La capitolul arte, Alexandru Baciu traduce din René Huyghe: Rolul Franței în apariția artei moderne. În închidere, Dan Hăulică publică, în limba franceză, un articol în care se arată contribuția publicației la cunoașterea culturii franceze.

cinema

● **Subiect pentru o schiță.** Exercițiu de scriere cinematografică plămădit cu gîndul la Cehov. Cîneastul Serghei Iutkevici s-a oprit, plin de respect, asupra unui episod sentimental din viața marelui scriitor, în care a văzut întruparea unei posibile schițe chehoviene. Nu e rea ideea. Oricum, tot ne-am obișnuit să spunem că, de la un anumit punct, viața se confundă cu opera. În rolurile principale: Nikolai Grinko, Marina Vlady, la Savvina, Iuri Iakovlev, Evgheni Lebedev, Rolan Bikov.

● **Străinii.** Tot arsenalul filmelor de aventuri cu calibru redus este prezent în această peliculă a lui Jean-Pierre Desagnac (coproducție Franța — Italia — R.F. a Germaniei). Nu ne putem însă plînge că nu avem ce privi: pe Senta Berger și Michel Constantin.

● **Vrăjitorul.** Un îndemn la vi-

Senta Berger

sare adresat tuturor vîrstelor. Regia: Gyorgy Palasthy (R.P. Ungară). Interpreți: Antal Pager, Ferenc Lалуja, Gabor Agardi, Judith Toth, Hilda Gobbi.

● **Cu dirijabilul spre Polul Nord.** Expediția lui Umberto Nobile, reconstituită din documentele timpului, din filme de arhivă. Este preferabil unei povestiri romantate. Scenariul și regia — Vladimir Kabelic (R.S. Cehoslovacă).

● Cunoscuta cîntăreață de muzică ușoară Patty Pravo va fi interpreta viitorului film al lui Vittorio de Sica, «Il giardino dei Finzi Contini», ecranizare a celebrului roman al lui Giorgio Bassani.

● Catherine Deneuve și Orson Welles vor fi parteneri în filmul lui Claude Chabrol «Miraculoasa decadă», inspirat de un roman polițist american. Filmările sînt prevăzute pentru la toamnă.

disc

● **Marieta Bătrînu și Barbu Constantinescu** oferă un micorecital pe disc: «Nedumerire» de Ion Cristinoiu, «Oprește-te» de Emanuel Ionescu, «Un gondolier cînta o melodie» de Gherase Dendrinu și «Ia din viață ce-i frumos» de Ion Vasilescu. Un disc interesant «în doi»: doi soliști, două generații de compozitori, două orchestre și doi dirijori... (45-EDC-10 106).

● «**Patru șlagăre mondiale**» includ, sub acest titlu ispititor, patru melodii: «Cazacioc», «Azzurro», «Un uomo tranquillo» (Zai, zai, zai) și «Oh! lady Mary». Sînt interpretate în francezeste și, respectiv, italianeste de patru cîntăreți români de certă calitate: Doina Badea, Doina Spătaru, Aurelian Andreescu și Alexandru Sălăjan. Acompaniază orchestra «Electre-cord», dirijată de Al. Imre (EDC-10 141).

● **Serialul «Jazz»** a ajuns la al optulea episod, intitulat «Dixieland». După citirea documentatei și interesantei prezentări semnate de Mihai Berindei, puteți purcede cu curaj la asimilarea, în circa patruzeci de minute, a unuia din cele mai pasionante stiluri ale jazzului: «dixie». Contribuie cu știință, nerv, profesionalism și coerență artistică: Al. Imre — clarinet, Ion Marinescu — trompetă, N. Dumitrescu — trombon, Johnny Răducanu — contrabas, Gerry Podgoreanu — pian, Guido Manusardi — tot pian, Bob Iosifescu și Victor Negoescu — baterie (EDD-1243).

muzică

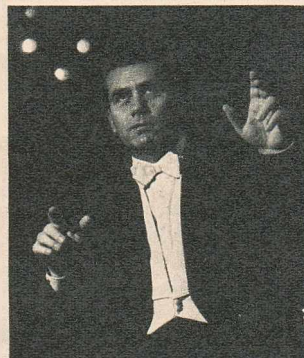
● **Fenomenul muzical al lumii contemporane** cunoscut sub numele de «jazz», în atenția primei noastre orchestre simfonice. Sub bagheta dirijorului american de culoare George Byrd, Orchestra simfonică a Filarmonicii «George Enescu» prezintă la Ateneu, în afara stagiunii, două concerte de jazz simfonic american și sovietic.

● **Primul concert** (2 iulie) este închinat creației neuitatului și prodigiosului George Gershwin, din a-

cărui operă vom asculta: Uvertura cubană; Concert în Fa pentru pian și orchestră; faimoasa Rhapsody în Blue (Rapsodia albastră) și nu mai puțin vestita suită «Porgy and Bess». Solist este experimentatul nostru pianist Dan Mizrahy.

● Al doilea concert (5 iulie) cuprinde lucrări de doi autori sovietici: Concerto grosso de Andrei Espai și Simfonia de jazz în trei părți de Bogdan Troziuk. Mai ascultăm din nou o lucrare de George Gershwin, suita «Un american la Paris», și «Fanfare» de compozitorul american Hugo Montenegro.

● O inedită manifestare muzicală: «**Festivalul muzicii de cameră**» se desfășoară la Brașov între 28 iunie și 3 iulie cu participarea unor formații cu structuri și stiluri diferite dar, toate, consacrate: corul de cameră «Madrigal», formația «Musica Nova», orchestra de cameră din Brașov, cvartetul de coarde clujean, cvartetul «Muzica», cvartetul de coarde «Philarmonia» și altele. Vor fi prezentate programe, de asemenea diversificate, alcătuite din lucrări preclasice, clasice, piese originale românești.

Marin Constantin

plastică

● **Expoziția de artă plastică și decorativă** — Cluj '70. Niciodată Capitala n-a găzduit o expoziție clujeană de o asemenea amploare, fapt care trebuie să fie consemnat ca memorabil. Peste o sută de pictori, sculptori, artiști decoratori și graficieni expun 419 lucrări, revelînd existența unei adevărate școli artistice caracteristică prin echilibrul dar și modernitatea ei, barioată de cele mai diverse tendințe și promovată de maestri recunoscuți ai artei românești, dar și de un larg grup de talente ale tinerei generații (Dalles).

● **Prin construcția lor**, imaginile lui **Semproniu Iclozan** (n. 1938) aspiră spre metafora cerebrală, spre acel joc în care realul se transformă în imaginar. Logica dislocată din tiparele clasice devine autonomă și echivocă. Cu acest limbaj esențial suprarealist, Iclozan își construiește viziunile sale, apelînd cu timiditate la recuzita de obiecte-simbol, capabilă să elibereze, prin asocierea cu ambianța, un șoc vizual și emoțional. Cînd cadrul nu e vag, el e împrumutat, ca și la ceilalți suprarealiști români, din imagistica medievală, dar cu reticență, pentru că Iclozan n-are pasiunea arhitecturilor care ascund mistere. Cînd imaginația obosește, pictorul creează, cuminte, un «zeu păgîn» cu virtuozitatea unui miniaturist. Cei care-l prețuiesc, îi scriu cîntă mai multă îndrăzneală (Galeriile de artă, Calea Victoriei, 132).

● «**Transpunerile**» **Violetei Crăciun** nu sînt o noutate pentru iubitorul de artă avizat. Obiecte umile, de la cuiul și surubul ruginit la tabla cutiei de conserve, au devenit materie pentru construirea unor imagini, care nu mai pun decît probleme de ingeniozitate (Amfora — Mihai Vodă, 2).

● Adesea polemică, cartea lui **Saint-Paulien despre «Velázquez și timpul său»** descrie nu numai o epocă, dar reconstituie în același

timp viața celebrului pictor spaniol, istoria unora dintre tablourile sale, cu referiri documentare utile (Editura Meridiane).

● Cele câteva zeci de scrisori adunate sub titlul **Peter Paul Rubens: «Pictor și diplomat»** descoperă cititorului o fațetă importantă a biografiei pictorului flamand, aceea de superagent confidențial și diplomat iscusit (Editura Meridiane).

teatru

● **Bogat final de stagiune** la Teatrul de stat din Turda: în mai puțin de o lună și jumătate, trei premiere — **Geamandura** de Tudor Mușatescu (regia: Const. Leoveanu), **Vinovați fără vină** de Ostrovski (regia: Ion Dan) și acum, foarte recent, **Profesiunea doamnei Warren** de G.B. Shaw (regia: Elena Jitcov, pe care o aflăm, la loc de frunte, și pe lista distribuției actoricești). Selecție judicioasă și atractivă, oglîndind un program repertorial consecvent; dar oare această avalanșă de premiere văturate nu strecoară în inimi ghimpele îndoielii cu privire la ritmul de desfășurare al stagiunii?

● **Cocoșul neascultător** de Ion Lucian face, incontestabil, carieră internațională. Invitat să participe la festivalul «Premio Roma» (după ce vara trecută a făcut un mare succes venețian), el își prezintă în continuare, la Bologna, Torino și Milano, «cucurigu» său triumfător, într-o italiană pe care o sperăm cît mai curată (muncită e, în orice caz: bravo trupei «Creangă»). Apoi, «Cocoșul» participă la cea de-a 10-a ediție a Festivalului iugoslav al teatrelor de copii de la Sibenik și-și continuă turneul la Split și Zagreb.

● **Actul de căsătorie** de Efraim Kison (Teatrul evreiesc de stat): veselă, senină comedioară de situații, aspirînd (și pe alocuri împlinindu-se) la zona subțirilor psihologice, și învîrtindu-se pînă la ameteire printre meandrele tragicomice ale vieții familiale. Regizorul Franz Auerbach dirijează, cu onestitate și excesivă modestie, un bun sextet de interpreți: Benno Poplicher, Nușa Grupp-Stoian, Mihaela Kreutzer, Monu Grün, Rudy Rosenfeld, Sonia Gurman.

● **Nici nu ne-am putut trage răsufierea după ce-am urmărit** virtutea irezistibilă al mingilor de pe Jalisco, Azetca etc., și iată din nou, spre fericirea microbistilor care-și împart pasiunea fotbalistică cu cea pentru farmecele revistei, o reeditare: **Așa a fost la... Mexico**, comentat de George Mihalache și Ciupi Rădulescu. Premiera — semnată regizoral de Nicolae Dinescu — anunțată pe foarte curînd la Teatrul «Tănase».

Ion Lucian

televiziune

În măsura în care nu vor suferi restructurări, programele televizate de săptămîna viitoare promit, mai mult ca de obicei, emisiuni, demne de a fi reținute, din do-

Ewa Demarczyk

menile teatrului, filmului, muzicii pentru toate gusturile, sportului.

● **DUMINICĂ.** Emisiunea **Căminul** își face cu perseverență loc printre emisiunile de mare popularitate (12.30) ● **Fotbal.** Steaua (cu Sătmăreanu și Tătaru) și Rapid (cu Răducanu, Lupescu, Dumitru și Neagu) ne vor aduce, poate, în confruntarea lor, ceva din cele invitate pe Jalisco (15.30) ● Emisiunile de **Varietăți** se recomandă fiindcă de unde putem noi ști cînd și de unde sare iepurele? (20.00) ● **Stagiunea lirică TV** ne propune o operă verdiană dintre cele mai izbutite și mai rar montate la noi: «Ernani» cu cîntăreți clujeni (20.00).

● **LUNI.** Steaua fără nume prezintă o steluță în etapa I și una într-a III-a (20.45).

● **MĂRTI.** Seară de teatru. Radu Penciulescu, autor și regizor al transpunerii pe micul ecran a romanului sadovenian «Baltagul». Interpretează actorii Teatrului Mic în frunte cu Olga Tudorache și Ion Marinescu (20.15).

● **MIERCURI.** **Telecinemateca** a părăsit pentru un moment zona neorealismului italian și afilează o strasică comedie americană cu două vedete de primă mărime: «Eva» cu Barbara Stanwick și Henry Fonda (20.15) ● **Gala marilor interpreți români:** basul Nicolae Florei (22.10).

● **JOI.** Carnetul de amintiri al **Cerbului de aur** se deschide azi la cea mai frumoasă pagină a sa: Ewa Demarczyk. O mai ascultăm și pe Nicoletta (21.05) ● **Sintem teleprezenți** la evenimentul muzical cu caracter mondial **Concertul laureatilor marelui concurs «P.I. Ceikovski»** de la Moscova. Interviziune (20.15) ● **Rubrica Film pentru cineații** renaște cu «Oedip rege», creația lui Pier Paolo Pasolini (21.00).

● **VINERI.** Cîțiva interpreți îndrăgiți de public: Constanța Cîmpeanu, Angela Similea, Dan Gheasim și alții ne scriu niste **Ilustre.. muzicale** (22.30).

● **SÎMBĂTĂ.** **Box.** Gală internațională S.U.A.-România (19.00) ● **Seara melomanului:** muzică veche și nouă cu două formații de cameră verificate — «Collegium Musicum Academicum» din Cluj și «Musica Nova» din București (21.15).

pronosport

Pronosticul antrenorului TITUS OZON pentru concursul Pronosport nr. 26 din 28 iunie 1970

I. Steaua-Rapid	x
II. «U» Cv.-Dinamo Buc.	1
III. Steagul roșu-Polit.	1
IV. Farul-F.C. Argeș	1
V. C.F.R.-«U» Cluj	x
VI. Dinamo Bc.-Crișul	1
VII. Petrolul-U.T.A.	1
VIII. A.S.A.-Jiul	x
IX. «U» Cv.-Dinamo Buc. (tineret)	2
X. Petrolul-U.T.A. (tineret)	1
XI. Dinamo Bc.-Crișul (tineret)	x
XII. Farul-F.C. Argeș (tineret)	1
XIII. Steagul roșu-Polit. (tineret)	1

FLACĂRA-ALBUM

JACQUES CHARRIER. Nu l-am văzut de mult, de la «Babette pleacă la război». Pe vremea aceea era cunoscut mai mult ca soț al Brigittei Bardot. Astăzi celebritatea îi este asigurată de propria sa personalitate.

